

Dichte mist

Van Stephen King zijn verschenen:

- Carrie °
Bezeten stad °
De Shining °
Dodelijk dilemma °
Ogen van vuur (*alleen als e-book*)
Cujo °
Christine
4 Seizoenen °
Dodenwake (Pet Sematary) °
Satanskinderen °
Duistere krachten °
4 x Stephen King
It (Het) °
Silver Bullet
Ogen van de draak °
Misery °
De gloed
De duistere kant °
Tweeduister
Schemerwereld °
De NoodZaak °
De beproeving °
De spelbreker °
Dolores Claiborne °
Nachtmerries
Droomlandschappen
Nachtmerries & Droomlandschappen °
Insomnia °
Rosie °
Midlife Confidential (*met Amy Tan e.a.*)
De Green Mile °
Desperation °
De Regelaars (*onder pseudoniem Richard Bachman*)
Macabere Liefde (*Stephen King e.a.*)
Het meisje dat hield van Tom Gordon °
De Talisman (*met Peter Straub*) °
Zwart huis (*met Peter Straub*) °
De storm van de eeuw °
Vel over been °
Harten in Atlantis °
Razernij (*onder pseudoniem Richard Bachman*)
De marathon (*onder pseudoniem Richard Bachman*) °
Werk in uitvoering (*onder pseudoniem Richard Bachman*) °
Vlucht naar de top (*onder pseudoniem Richard Bachman*) °
Over leven en schrijven °
Achtbaan
Dromenvanger °
Alles is eventueel (1408) °
- Een goed huwelijk °
Het geheim van de Buick
De Colorado Kid °
Mobiel °
Lisey's verhaal °
De ontvoering (*onder pseudoniem Richard Bachman*) °
The Mist (Dichte mist) °
Duma °
De vervloeking (*onder pseudoniem Richard Bachman*) °
Na zonsondergang
Under the Dome (Gevangen) °
Aardedonker zonder sterren °
Eenmalige zonde °
11.22.1963 (22-11-1963) °
Mijl 81 (*alleen als e-book*)
Joyland °
Hoogste versnelling (*met Joe Hill*) °
Het hoge gras (*met Joe Hill*) °
Dr. Sleep °
Mr. Mercedes °
Revival °
De eerlijke vinder °
De bazaar van boze dromen °
Wisseling van de wacht °
- DE DONKERE TOREN-SERIE
De wind door het sleutelgat °
1 De scherpschutter °
2 Het teken van drie °
3 Het verloren rijk °
4 Tovenarsglas °
5 Wolven van de Calla °
6 Een lied van Susannah °
7 De Donkere Toren °
- DE DONKERE TOREN-SERIE GRAPHIC NOVEL
1 De jonge jaren van de scherpschutter
2 De lange weg naar huis
3 Verraad
4 De val van Gilead
5 De slag bij Jericho Hill
- DE BEPROEVING GRAPHIC NOVEL
1 Captain Trips
2 Amerikaanse nachtmerries
3 De overlevenden
4 Zware gevallen
5 Niemandland
6 Bij het vallen van de nacht

Stephen King

Dichte mist
(The Mist)

UITGEVERIJ LUITINGH-SIJTHOFF

© 1980 Stephen King
All rights reserved
© 1986, 2022 Nederlandse vertaling
Uitgeverij Luitingh-Sijthoff bv, Amsterdam
Alle rechten voorbehouden
Oorspronkelijke titel *The Mist*
Vertaling Pauline Moody
Omslagontwerp DPS Design & Prepress Studio, Amsterdam
Omslagbeeld © The Weinstein Company, met dank aan Benelux
Film Distributors
All rights reserved
Opmaak binnenwerk Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 210 3722 6
ISBN 978 90 245 6824 6 (e-book)
NUR 330

www.boekenwereld.com
www.lsamsterdam.nl

Uitgeverij Luitingh-Sijthoff vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van dit boek is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat dit niet tot bosvernietiging heeft geleid.

1

DE KOMST VAN DE STORM

Het ging als volgt. Op de avond dat aan de ergste hittegolf in de geschiedenis van noordelijk New England abrupt een einde kwam – de avond van 19 juli – werd de hele regio West-Maine geteisterd door de hevigste onweren die ik ooit heb gezien.

We woonden aan het Long Lake, en vlak voor het donker werd, zagen we het eerste onweer over het water naar ons toe komen. Het uur ervoor was het volkomen windstil geweest. De Amerikaanse vlag hing slap tegen de vlaggenmast die mijn vader in 1936 op ons botenhuis had opgericht. Zonder de flauwste rimpeling. De hitte was als een vast voorwerp en leek zo diep als dof donker water in een steengroeve. Die middag waren we met z'n drieën gaan zwemmen, maar het water gaf geen verkoeling, tenzij je ver van de oever in diep water zwom. Maar dat wilden Steffy en ik niet, omdat Billy dat niet kon. Billy is vijf.

Om halfzes aten we een koud avondmaal, lusteloos happend van de broodjes ham en de aardappelsalade, op het terras dat over het meer uitkijkt. Niemand leek trek in iets te hebben, behalve in Pepsi, die in een metalen emmer met ijsklontjes stond.

Na het eten ging Billy naar achteren om op zijn houten klimrek te spelen. Steff en ik bleven zitten, zonder veel te praten. We zaten te roken, en keken uit over de doffe vlakke spiegel van het meer op Harrison aan de overkant. Een paar motorboten bromden heen en weer. Het naaldbos aan de overkant zag er stoffig en verslagen uit. In het westen doemden grote paarse donderkoppen op, massaal oprukkend als een leger. Binnenin flitste de bliksem. Naast ons liet de radio van Brent Norton, die afgestemd stond op de klassiekemuziekzender die vanaf de top van Mount Washington uitzendt, elke keer wanneer er een bliksemflits te zien was een

luid gekraak horen. Norton, een advocaat uit New Jersey, had een zomerhuisje aan Long Lake, zonder kachel of isolatie. Twee jaar geleden hadden wij een geschil over de erfafscheiding gehad dat uiteindelijk voor de rechter was gekomen. Ik had de zaak gewonnen. Norton beweerde dat dat was omdat hij van buiten de stad kwam. Het klikte niet zo tussen ons.

Steff zuchtte en trok de zoom van haar topje heen en weer voor wat koelte. Ik betwijfel of ze er veel van afkoelde, maar het uitzicht knapte er aanzienlijk van op. 'Ik wil je niet bang maken,' zei ik, 'maar ik denk dat er een flink onweer komt opzetten.'

Ze keek me sceptisch aan. 'Gisteravond en de avond daarvoor waren er ook donderkoppen, David. Die zijn gewoon weer opgelost.'

'Dat gaat vanavond niet gebeuren.'

'Nee?'

'Als het heel erg wordt, gaan we naar beneden.'

'Hoe erg wordt het dan, denk je?'

Mijn vader had als eerste aan deze kant van het meer een permanent bewoonbaar huis gebouwd. Als jongen zette hij met zijn broers een zomerhuisje neer op de plaats waar het huis nu stond, en in 1938 werd het door een zomerstorm omvergeblazen, met stenen muren en al. Alleen het botenhuis ontsprong toen de dans. Een jaar later begon hij aan het grote huis. De bomen veroorzaken schade als het hard waait. Ze worden oud, en de wind werpt ze om. De natuur heeft zo haar eigen manier om van tijd tot tijd grote schoonmaak te houden.

'Dat weet ik eigenlijk niet,' zei ik, naar waarheid. Ik had alleen verhalen gehoord over de grote storm van '38. 'Maar de wind kan als een sneltrein van over het meer komen.'

Wat later kwam Billy terug, zich erover beklagend dat het klimmen niet leuk was omdat hij 'helemaal zweterig' was. Ik woelde door zijn haar en gaf hem maar weer een Pepsi. Meer werk voor de tandarts.

De donderkoppen kwamen dichterbij en verdrongen het blauw. Er was nu geen twijfel meer mogelijk dat er onweer aankwam.

Norton had zijn radio uitgedraaid. Billy zat tussen zijn moeder en mij gefascineerd naar de lucht te kijken. De donder dreunde, rolde langzaam over het meer en dan echoënd weer terug. De wolken woelden en wentelden, nu eens zwart, dan weer paars, dan doorderd, dan weer zwart. Geleidelijk verspreidden ze zich over het meer, en ik kon er een scherm van regen uit zien neerdalen. Het was nog steeds in de verte. Terwijl wij keken, regende het waarschijnlijk boven Bolster's Mills, of misschien zelfs boven Norway.

De lucht begon te bewegen, eerst in vlagen; hij hief de vlag op en liet hem dan weer vallen. De luchtstroom werd koeler en krachtiger; hij koelde eerst het zweet op ons lichaam af en leek het toen te.

Op dat moment zag ik de zilveren sluier over het meer komen aanrollen. Hij wiste Harrison in luttele seconden uit en kwam toen recht op ons af. De motorboten hadden het toneel verlaten.

Billy stond op uit zijn stoel, een verkleinde kopie van onze regisseursstoelen, compleet met zijn naam in drukletters op de rugleuning. 'Papa! Kijk!'

'Kom, we gaan naar binnen,' zei ik. Ik stond op en legde mijn arm om zijn schouders.

'Maar zie je dat? Papa, wat is dat?'

'Een waterhoos. Laten we naar binnen gaan.'

Steff wierp een snelle, geschrokken blik op mij en zei toen: 'Kom mee, Billy. Doe wat je vader zegt.'

We gingen naar binnen door de glazen schuifdeuren die in de woonkamer uitkomen. Ik liet de deur in zijn spoor dichtglijden en bleef staan om nog even naar buiten te kijken. De zilveren sluier was nu tot driekwart van het meer gevorderd. Hij had zich samengeballd tot een waanzinnig tollende bol tussen de laaghangende zwarte hemel en het wateroppervlak dat de kleur had aangenomen van lood met strepen blank chroom erin. Het meer had op griezelige wijze het aanzien gekregen van de oceaan, met hoge golven die kwamen aanrollen en schuim deden opspatten tegen de steigers en pieren. Midden op het meer knikten grote witte schuimkoppen op en neer. Kijken naar de waterhoos werkte

hypnotiserend. Hij was al bijna bij ons toen de bliksem zo fel flitste dat alles tot dertig seconden erna in negatief op mijn netvlies stond. De telefoon ging, als een alarm, en ik draaide me om en zag mijn vrouw en zoon vlak voor het grote raam staan dat naar het noordwesten toe een panoramisch uitzicht over het meer biedt. Ik kreeg een van die verschrikkelijke visioenen – die, geloof ik, uitsluitend zijn voorbehouden aan echtgenoten en vaders – van de spiegelruit die met een laag, hard hoestgeluid kapotgeblazen werd en scherven als glazen pijlen in de blote buik van mijn vrouw dreef, in het gezicht en de hals van mijn zoontje. De gruwelen van de Inquisitie zijn niets vergeleken met het lot dat je geest voor je dierbaren kan verbeelden.

Ik greep ze allebei beet en rukte ze weg. ‘Wat doen jullie hier nog? Maak dat je hier wegkomt!’

Van Steff kreeg ik een geschrokken blik. Billy keek me aan alsof hij half gewekt was uit een diepe droom. Ik leidde hem naar de keuken en drukte op de lichtsakelaar. De telefoon ging weer.

Toen kwam de wind. Het was alsof het huis plotseling opsteeg, als een Boeing 747. Er klonk een hoog, ademloos gefluit, dat zich soms tot een laag gebrul verdiepte voor het in glissando steeg tot een gierend gekrijs.

‘Ga naar beneden,’ zei ik tegen Steff, en nu moest ik schreeuwen om mezelf verstaanbaar te maken. Recht boven het huis rommelde de donder – alsof er twee gigantische planken op elkaar sloegen – en Billy kromp ineen tegen mijn been.

‘Kom jij ook!’ gilde Steff terug.

Ik knikte en maakte gebaren van ‘ga nu maar’. Ik moest Billy van mijn been losmaken. ‘Met je moeder mee. Ik ga wat kaarsen halen voor het geval het licht uitvalt.’

Hij ging met haar mee, en ik begon de kasten te doorzoeken. Kaarsen zijn rare dingen, weet je. Je legt ze elk voorjaar klaar omdat je weet dat bij een zomerstorm de elektriciteit kan uitvallen. En wanneer het dan zover is, verstoppen ze zich.

Ik graaide in de vierde kast, tastte achter de vijftien gram wiet die Steff en ik vier jaar geleden hadden gekocht en waarvan we

nog steeds niet veel hadden gerookt, achter Billy's opwindgebit dat kon klappertanden, uit de Auburn Novelty Shop, achter de glijdende stapel foto's die Steff altijd weer vergat in ons album te plakken. Ik keek onder een catalogus van Sears en achter een kitscherig poppetje uit Taiwan dat ik op de fancy fair in Fryeburg had gewonnen door met tennisballen houten kegels om te gooien.

Ik vond de kaarsen achter de pop met glazen dodemansogen. Ze zaten nog in de verpakking. Terwijl mijn hand zich eromheen sloot, ging het licht uit en was de enige elektriciteit nog dat gedoe in de lucht. De eetkamer werd verlicht in een reeks wit-paarse flitsen. Beneden hoorde ik gehuil van Billy en het zachte gemompel van Steff, die hem troostte.

Ik moest nog één keer naar het onweer kijken. De waterhoos was voorbijgetrokken of uit elkaar gevallen toen hij de oever bereikte, maar ik kon nog steeds geen twintig meter over het meer zien. Het water was in beroering. Ik zag iemands steiger – misschien die van Jasser – met grote snelheid langsdrijven, met de palen van de fundering afwisselend naar de hemel gekeerd en begraven in het kolkende water.

Ik ging naar beneden. Billy rende op me af en klemde zich aan mijn benen vast. Ik tilde hem op en drukte hem even tegen me aan. Daarna stak ik de kaarsen aan. We zaten in de logeerkamer aan het eind van de gang achter mijn kleine atelier, keken naar elkaars gezicht in de flakkerende gele gloed en luisterden naar de storm, die bulderend ons huis ramde. Ongeveer twintig minuten later hoorden we een krakende, scheurende klap toen een van de grote sparren dichtbij tegen de grond sloeg. Toen werd het stil.

'Is het voorbij?' vroeg Steff.

'Misschien,' zei ik. 'Misschien ook maar voor even.'

We gingen naar boven, elk met een kaars in de hand, als monniken die naar de vespers gaan. Billy droeg de zijne trots en voorzichtig. Een kaars dragen, het vuur dragen, was iets heel gewichtigs voor hem. Het hielp hem te vergeten dat hij bang was.

Het was te donker om te zien hoeveel schade er rondom het huis was aangericht. Voor Billy was het allang bedtijd geweest,

maar geen van ons beiden zei iets over hem in bed stoppen. We gingen in de woonkamer zitten, luisterden naar de wind en keken naar de bliksem.

Ongeveer een uur later begon het opnieuw hard te waaien. Drie weken lang was het meer dan dertig graden geweest; op zes van die eenentwintig dagen had het weerstation van de luchthaven in Portland zelfs temperaturen van meer dan vijfendertig graden gemeld. Vreemd weer. Door de strenge winter en het vreemd late voorjaar waren sommige mensen begonnen oude koeien uit de sloot te halen, alsof dat allemaal de nawerking op lange termijn was van de atoombomproeven uit de jaren vijftig. Dat, en natuurlijk ook het einde van de wereld: de oudste koe van allemaal.

De tweede storm was niet zo zwaar, maar we hoorden verschillende bomen vallen, die door de eerste aanval verzwakt waren. Toen de wind begon af te nemen, kwam er één met een zware bons op het dak terecht. Het klonk als een vuist op het deksel van een doodkist. Billy sprong geschrokken overeind en keek angstig naar boven. 'Ons dak houdt het wel hoor, kerel,' zei ik. Billy lachte zenuwachtig.

Omstreeks tien uur kwam de laatste bui. Een heel krachtige. De wind huilde bijna even hard als de eerste keer, en het was alsof de bliksem aan alle kanten om ons heen flitste. Er vielen nog meer bomen om en er klonk een krakende klap uit de richting van het water, die Steff een gedempte kreet ontlokte. Billy was op haar schoot in slaap gevallen.

'David, wat was dat?'

'Ik denk dat dat het botenhuis was.'

'O. O, jezus.'

'Steffy, ik vind dat we weer naar beneden moeten gaan.' Ik nam Billy in mijn armen en stond op. Steffs ogen waren groot en keken angstig.

'David, loopt dit wel goed af?'

'Ja.'

'Echt?'

'Ja.'

We gingen naar beneden. Tien minuten later, toen de laatste bui zijn hoogtepunt bereikte, kwam er een versplinterende klap van boven – de grote ruit. Dus misschien was dat visioen van eerder die avond niet eens zo krankzinnig geweest. Steff, die wat zat te dommelen, werd met een gillette wakker, en Billy woelde onrustig in het loegerbed.

‘Het zal inregenen,’ zei ze. ‘Dan is het meubilair verpest.’

‘Dat moet dan maar. We zijn ervoor verzekerd.’

‘Dat maakt het niet beter,’ zei ze op bestraffende, ontstelde toon. ‘De commode van je moeder... onze nieuwe bank... de kleurentelevisie...’

‘Sst,’ zei ik. ‘Ga nou maar slapen.’

‘Ik kan niet slapen,’ zei ze, maar vijf minuten later sliep ze toch. Ik bleef nog een halfuur wakker met één brandende kaars als gezelschap en luisterde naar de donder buiten. Ik had het idee dat heel wat van de mensen die aan het meer woonden, de volgende morgen hun verzekeringsagent zouden bellen, dat er heel wat kettingzagen zouden weerklinken van eigenaren van zomerhuisjes die op het dak gevallen en door de ramen binnengekomen takken en bomen in stukken moesten zagen, en dat er in deze buurt heel wat oranje dienstwagens van de CMP zouden rondrijden.

De storm begon af te nemen en niets wees erop dat er nog een bui op komst was. Ik liet Steff en Billy op het bed achter, ging weer naar boven en keek in de woonkamer. De glazen schuifdeur had het gehouden. Maar waar de grote ruit had gezeten, zat nu een door glasscherven omlijst gat, gevuld met berkenblad. Het was de top van de oude boom die zo lang als ik me kon herinneren naast de inrit van de kelder had gestaan. Terwijl ik naar de kruin van die boom stond te kijken, die nu in onze woonkamer op visite was, begreep ik een beetje wat Steff had bedoeld toen ze zei dat het feit dat we verzekerd waren, het niet beter maakte. Ik had van die boom gehouden. Het was een oude rot die vele winters had overleefd, de enige boom aan de meerkant van het huis die aan mijn eigen kettingzaag was ontkomen. Grote stukken glas op het kleed weerspiegelden mijn kaarsvlam vele malen. Ik nam me voor

Steff en Billy de volgende ochtend meteen te waarschuwen. Ze moesten hier pantoffels aan. Ze liepen allebei 's ochtends graag op blote voeten.

Ik ging weer naar beneden. We sliepen met z'n drieën bij elkaar in het logeerbed, Billy tussen Steff en mij in. Ik droomde die nacht dat ik God zag die aan de overkant van het meer over Harrison heen liep, God, zo reusachtig dat Hij boven het middel verloren ging in een felblauwe hemel. In de droom kon ik het krakend knallen en versplinteren van bomen horen terwijl God het bos met Zijn voeten vertrapte. Hij liep om het meer heen, langs de kant van Bridgton kwam Hij naar ons toe, en alle huizen, huisjes en zomerhuisjes ontbrandden in een paars-wit vuur, als de bliksem, en al gauw was alles gehuld in rook. De rook hulde alles in mist.

2

NA DE STORM
NORTON
EEN RITJE NAAR DE STAD

‘Tsss,’ zei Billy.

Hij stond bij het hek dat ons land van dat van Norton scheidt, en keek onze oprit af. De oprit komt na een paar honderd meter uit op een onverharde weg, die op zijn beurt na een paar honderd meter uitkomt op een tweebaans asfaltweg, Kansas Road. Via Kansas Road kun je overal komen, zolang het Bridgton heet tenminste.

Ik zag waar Billy naar keek en de schrik sloeg me om het hart. ‘Niet dichterbij komen, kerel. Dat is ver genoeg.’

Billy sprak me niet tegen.

De morgen was helder als glas. De hemel, die tijdens de hittegolf een vuile, wazige tint had gehad, was nu weer van een diep, fel blauw met kleine wolkjes, wat bijna herfstachtig aandeed. Er stond een lichte bries waardoor vrolijke, zonnige lichtvlekken over de oprit heen en weer bewogen. Niet ver van de plaats waar Billy stond, was een voortdurend gesis hoorbaar, en in het gras lag iets wat je op het eerste gezicht voor een kronkelende bundel slangen had kunnen houden. De elektriciteitsleidingen die naar ons huis liepen, waren ongeveer zes meter van ons vandaan in een slordige hoop neergekomen en lagen op een plek waar het gras verschroeid was. Ze kronkelden traag en spuwden vuur. Als de bomen en het gras niet zo doornat waren geweest van de stortregen, had het huis in brand kunnen vliegen. Nu was er alleen die zwarte plek waar de draden contact hadden gemaakt met de grond.

‘Kun je daardoor ge... electrocuteerd worden, papa?’

‘Jazeker. Dat zou kunnen.’

‘Wat zullen we eraan doen?’

‘Niets. Wachten op de CMP.’

‘Wanneer komen die dan?’

‘Ik weet het niet.’ Vijfjarigen hebben evenveel vragen als er ansichtkaarten bestaan.

‘Ik denk dat ze het vanmorgen behoorlijk druk hebben. Heb je zin om met me mee te lopen naar het eind van de oprit?’

Hij liep een eindje in mijn richting en bleef toen staan, terwijl hij een angstige blik op de kabels wierp. Een van de draden bolde opwaarts en draaide zich toen traag om, alsof hij wenkte.

‘Papa, kan stroom door de grond gaan?’

Redelijke vraag. ‘Ja, maar maak je niet ongerust. Elektriciteit zoekt de aarde, niet jou. Er gebeurt je niets als je bij die draden wegblijft.’

‘Zoekt de aarde,’ mompelde hij en hij kwam toen naar me toe. Hand in hand liepen we de oprit af.

Het was erger dan ik me had voorgesteld. Op vier verschillende plaatsen waren er bomen over de oprit gevallen: een kleine, twee middelgrote en een ouwe knar van zo’n anderhalve meter doorsnee. Er zat een korst van mos op als een schimmelig korset.

Takken, sommige half ontbladerd, lagen overal kriskras door elkaar heen. Billy en ik liepen naar de zandweg en gooiden de kleinere takken aan weerskanten het bos in.

Het deed me denken aan een zomerdag, misschien vijftwintig jaar geleden. Ik kan niet veel ouder geweest zijn dan Billy. Al mijn ooms waren hier, en ze waren de hele dag met bijlen, kapmessen en zagen in het bos bezig geweest om het onderhoud te kappen. Later die middag waren ze allemaal om de picknicktafel op schragen komen zitten die mijn vader en moeder toen bezaten en er was een supermaaltijd geweest, met hotdogs en hamburgers en aardappelsalade. Het bier had gevloeid als water, en mijn oom Reuben was met zijn kleren aan in het meer gedoken, zelfs zijn gym schoenen had hij nog aan. In die tijd waren er nog herten in deze bossen.

‘Papa, mag ik naar het meer gaan?’

Hij was moe van het takken gooien, en een jongetje dat moe is, kun je maar beter iets anders laten doen. ‘Goed.’

We liepen samen terug naar het huis en daar ging Billy rechtsaf, om het huis heen en in een wijde boog om de gevallen draden

heen. Ik ging linksaf de garage in, om mijn McCullough te pakken. Zoals ik verwacht had, hoorde ik het onwelluidende gezang van de kettingzagen al hier en daar langs het meer. Ik vulde de tank, trok mijn overhemd uit en ging juist weer de oprit op, toen Steff naar buiten kwam. Ze keek ongerust naar de gevallen bomen die over de oprit lagen.

‘Hoe erg is het?’

‘Ik kan ze verzagen. Hoe erg is het daarbinnen?’

‘Ik heb het glas wel zo’n beetje opgeruimd, maar jij moet iets aan die boom doen, David. Een boom in de woonkamer kan echt niet.’

‘Nee,’ zei ik, ‘dat denk ik ook niet.’

We keken elkaar in het ochtendzonlicht aan en begonnen te giechelen. Ik legde de McCullough neer op de betonnen plaats en kuste haar met mijn handen stevig om haar billen.

‘Niet doen,’ mompelde ze. ‘Billy is...’

Hij kwam juist op dat moment om de hoek van het huis rennen. ‘Pap! Papa! Kom kijken naar het...’

Steff, die toen pas de afgebroken draden zag, gilde dat hij moest oppassen. Hoewel hij er nog een eind vanaf was, bleef hij meteen stokstijf staan en staarde zijn moeder aan alsof ze gek was geworden. ‘Niks aan de hand hoor, mam,’ zei hij op de voorzichtige toon die je gebruikt om oude en seniele mensen te sussen. Hij liep naar ons toe om te laten zien hoe weinig er aan de hand was. Steff begon te beven in mijn armen.

‘Rustig maar,’ fluisterde ik in haar oor. ‘Hij weet dat ze gevaarlijk zijn.’

‘Ja, maar er gebeuren ongelukken mee,’ zei ze. ‘Er zijn voortdurend berichten op de televisie over draden onder spanning, mensen worden... Billy, ik wil dat je dadelijk binnenkomt!’

‘Aah, mam! Ik wil papa het botenhuis laten zien!’ Zijn ogen puilden bijna uit zijn hoofd van opwindning en teleurstelling. Hij had de smaak van de apocalyps na een storm te pakken gekregen en wilde die op ons overbrengen.

‘Nu meteen naar binnen! Die draden zijn gevaarlijk...’

‘Papa heeft gezegd dat ze de aarde zoeken en niet mij...’

‘Billy, spreek me niet tegen!’

‘Ik ga wel mee kijken, kerel. Ga jij maar vast naar beneden.’ Ik voelde Steff in mijn armen verstijven. ‘Ga liever langs de andere kant, jochie.’

‘Ja! Mij best.’

Hij scheurde langs ons en sprong met twee treden tegelijk de stenen trap af die om de westkant van het huis leidde. Hij verdween met de slip van zijn hemd wapperend achter zich aan, terwijl er nog één woord tot ons doordrong – ‘Waauw!’ – toen hij nog een vernielde boom in het oog kreeg.

‘Hij weet dat de draden gevaarlijk zijn, Steffy.’ Ik pakte haar zacht bij haar schouders. ‘Hij is er bang voor. Dat is goed, want dan blijft hij er uit de buurt.’

Er raakte een traan over haar wang. ‘David, ik ben bang.’

‘Kom nou! Het is voorbij.’

‘Is het voorbij? De afgelopen winter... en het vreemd late voorjaar... in de stad noemden ze het een zwarte lente... ze zeiden dat er sinds 1888 niet zo’n late lente in deze streek is geweest...’

‘Ze’ betekende ongetwijfeld mevrouw Carmody, die Bridgton Antiques dreef, een winkel in oude rotzooi waar Steff van tijd tot tijd graag rondneusde. Billy vond het prachtig om mee te gaan. In een van de donkere, stoffige achterkamers spreidden opgezette uilen met goudomringde ogen voor eeuwig hun vleugels, met hun poten gelakte houtstronken omklemmend; er stond een drietal opgezette wasberen rondom een ‘beekje’ dat bestond uit een lang stuk stoffig spiegelglas; en een door motten aangevreten wolf, waarbij in plaats van speeksel het zaagsel als schuim op de lippen stond, liet tot in eeuwigheid dreigend zijn tanden zien. Mevrouw Carmody beweerde dat de wolf door haar vader geschoten was toen hij op een septembermiddag in 1901 bij de Stevens Brook kwam drinken.

De bezoeken aan de antiekzaak van mevrouw Carmody waren voor mijn vrouw en zoon erg leuk. Zij had belangstelling voor gekleurd glaswerk, en hij had belangstelling voor de dood in de vorm van opgezette beesten. Maar ik vond dat de oude vrouw op een

vervelende manier invloed uitoefende op Steff, die in alle andere opzichten praktisch en nuchter was. Zij had Steffs kwetsbare plek, haar geestelijke achilleshiel, gevonden. Steff was trouwens niet de enige in de stad die gefascineerd was door de onheilspellende uitspraken en huismiddeltjes van mevrouw Carmody, die altijd in Gods naam werden voorgeschreven. Water uit een boomstronk nam blauwe plekken weg als je man van het soort was waarbij de handen na een borrel of drie wat los gingen zitten. Je kon zien wat voor winter er zou komen door in juni de ringen op rupsen te tellen of door in augustus de dikte van honingraten te meten. En nu, moge Onze-Lieve-Heer ons beschermen en behoeden, DE ZWARTE LENTE VAN 1888 (zet er zelf uitroeptekens bij, zoveel als je denkt dat erbij passen). Ik had het verhaal ook gehoord. Het is zo'n kletsverhaal dat ze hier graag doorvertellen: als de lente heel koud is, wordt het ijs op de meren op het laatst zo zwart als een rotte kies. Het is een zeldzaam verschijnsel, maar echt niet iets wat maar eens per eeuw gebeurt. Ze vertellen het graag door, maar ik betwijfel het of er veel zijn die het met zoveel overtuiging kunnen brengen als mevrouw Carmody.

‘We hebben een strenge winter en een laat voorjaar gehad,’ zei ik. ‘En nu hebben we een hete zomer. En we hebben noodweer gehad, maar dat is voorbij. Je bent onnodig ongerust, Stephanie.’

‘Dat was geen gewoon noodweer,’ zei ze met diezelfde hese stem.

‘Nee,’ zei ik. ‘Op dat punt ben ik het met je eens.’

Ik had het Zwarte Lenteverhaal gehoord van Bill Giosti, die eigenaar – en tot op zekere hoogte beheerder – was van Giosti's Mobil in Casco Village. Bill runde de zaak met zijn drie zuiplappen van zoons (af en toe met hulp van zijn vier zuiplappen van kleinzoons... als ze even genoeg hadden van het sleutelen aan hun sneeuwmobielen en crossmotoren). Bill was zeventig, zag eruit als tachtig en kon nog drinken als een vent van drieëntwintig als hij de geest kreeg. Billy en ik waren er met de Scout gaan tanken op een dag in mei toen een onverwachte storm bijna dertig centimeter natte, zware sneeuw over de streek had uitgestort, die het jonge gras

en de bloemen bedekte. Giosti was behoorlijk in de olie geweest en wilde graag het Zwarte Lenteverhaal kwijt, waaraan hij een eigen draai gaf. Maar we hebben wel vaker sneeuw in mei; die blijft twee dagen liggen en is dan alweer verdwenen. Dat is niets bijzonders.

Steff keek weer bedenkelijk naar de draden. 'Wanneer komt het energiebedrijf?'

'Zo gauw ze kunnen. Het zal niet lang duren. Ik wil alleen niet dat je je bezorgd maakt over Billy. Hij is snugger. Hij vergeet zijn kleren op te rapen, dat wel, maar hij gaat heus niet op een stelletje onder stroom staande draden staan. Hij heeft een flinke dosis gezond verstand.' Ik raakte met mijn vinger haar mondhoek aan, en die reageerde vriendelijk door omhoog te krullen in de richting van een glimlach. 'Nu beter?'

'Jij gaat altijd alles beter lijken,' zei ze, en dat gaf me een goed gevoel.

Vanaf de meerkant van het huis gilde Billy dat we moesten komen kijken.

'Kom mee,' zei ik. 'Laten we de schade gaan bekijken.'

Ze snoof spottend. 'Als ik de schade wil bekijken, kan ik in mijn woonkamer gaan zitten.'

'Maak dan een jongetje blij.'

We liepen hand in hand de stenen treden af. Juist toen we de eerste bocht in de trap hadden bereikt, kwam Billy met een vaart uit de andere richting aanstuiven, waardoor hij ons bijna omverliep.

'Rustig aan,' zei Steff met een lichte frons. Misschien zag ze hem in gedachte uitglijden, recht in dat dodelijke nest van onder stroom staande draden in plaats van tegen ons aan.

'Jullie moeten komen kijken!' hijgde Billy. 'Het botenhuis is ingeramd! Er ligt een steiger op de rotsen... en omgevallen bomen in de baai... Jezus christus!'

'Billy Drayton!' bulderde Steff.

'Sorry, mam... maar jullie moeten... waauw!' Hij was alweer weg.

'Na gesproken te hebben, gaat de onheilsprofeet zijns weegs,' zei ik, en daar moest Steff weer om giechelen. 'Zeg, als ik die bomen

op de oprit heb verzaagd, ga ik wel even bij het kantoor van het Energiebedrijf aan Portland Road langs. Om te zeggen wat hier aan de hand is. Goed?’

‘Goed,’ zei ze dankbaar. ‘Wanneer denk je dat je weg kunt?’

Afgezien van die dikke boom – die met het schimmelige moskorset – zou het een uurtje werk zijn. Met de dikke erbij dacht ik niet dat ik voor elven klaar zou zijn.

‘Dan zorg ik dat je hier kunt lunchen. Maar je zult ook een paar dingetjes voor me bij de supermarkt moeten halen... de melk en de boter zijn bijna op. En verder... nou ja, ik maak wel een lijstje voor je.’

Er hoeft maar iets te gebeuren, en alle vrouwen gaan hamsteren. Ik trok haar tegen me aan en knikte. We liepen om de hoek van het huis. In één oogopslag begrepen we waarom Billy een tikje verbluft was geweest.

‘Grote goedheid,’ zei Steff zacht.

We stonden hoog genoeg om bijna vijfhonderd meter van de oever te kunnen zien – van het land van Bibber links van ons, van ons eigen terrein, en van dat van Brent Norton rechts van ons. De reusachtige oude spar die onze baai had bewaakt, was halverwege weggemaaid. Wat er nog stond, leek op een ruw geslepen potlood, en het binnenste van de boom maakte een glanzend witte en kwetsbare indruk tegen de door ouderdom en weer donkergekleurde bast. Zo’n dertig meter boom, de bovenste helft van de oude spar, lag gedeeltelijk onder water in onze ondiepe baai. Meteen kwam het bij me op dat we geluk hadden dat onze kleine Star-Cruiser er niet onder lag. Hij had de vorige week een motorstoring gehad en lag nog ter reparatie in de jachthaven in Naples, waar hij geduldig op zijn beurt wachtte.

Aan de andere kant van ons kleine strandje lag het botenhuis dat mijn vader gebouwd had – het botenhuis dat vroeger een schip van achttien meter had gehuisvest, toen het fortuin van de familie Drayton groter was geweest dan tegenwoordig – onder een andere grote boom. Het was de boom die aan Nortons kant van de grens tussen onze terreinen had gestaan, zag ik. Een vlaag van woede

schoot door me heen. Die boom was al vijf jaar dood; hij had hem allang moeten weghalen. Nu lag hij voor driekwart tegen de grond; ons botenhuis ondersteunde hem nog. Het dak was schots en scheef, alsof het dronken was. De wind had de dakpannen uit het gat dat de boom gemaakt had, verspreid over de hele landpunt waarop het botenhuis stond. Billy's beschrijving, 'ingeramd', was er niet zo ver naast.

'Dat is die boom van Norton!' zei Steff. En ze zei het zo verontwaardigd en gekwetst, dat ik moest glimlachen ondanks de spijt die ik voelde. De vlaggenstok lag in het water en de *Stars and Stripes* dreef er slap naast, in een wirwar van koorden. Ik kon me Nortons reactie levendig voorstellen: begin maar een rechtszaak.

Billy stond op de pier en onderzocht de steiger die op de stenen was gestrand. Die was vrolijk geschilderd in blauwe en gele strepen. Hij keek achterom naar ons en riep jolig: 'Die is van de Marlinses, hè?'

'Ja, dat klopt,' zei ik. 'Wil je in het water gaan om de vlag eruit te vissen, Big Bill?'

'Tuurlijk!'

Rechts van de pier was een klein zandstrandje. In 1941, voor Pearl Harbor de Grote Depressie in bloed had uitbetaald, had mijn vader een man ingehuurd om dat fijne strandzand per vrachtwagen aan te voeren – zes wagens vol – en het te storten tot een diepte die bij mij ongeveer tot tepelhoogte reikt, zeg maar anderhalve meter. De werkman vroeg tachtig dollar voor het karwei, en dat zand ligt er nog steeds. En dat is maar goed ook, want nu mag je geen zandstrand meer aanleggen op je land. Nu de riolering van de zomerhuisjes – een bloeiende industrie – de meeste vis heeft uitgeroeid en de rest ongeschikt voor consumptie heeft gemaakt, hebben de autoriteiten verboden zandstrandjes aan te leggen. Die zouden de ecologische waarde van het meer wel eens kunnen aantasten, snap je, en het is tegenwoordig voor iedereen behalve projectontwikkelaars verboden dat te doen.

Billy ging op weg naar de vlag – en bleef toen staan. Op hetzelfde ogenblik voelde ik Steff verstijven en zag ik het zelf ook.

De Harrison-kant van het meer was verdwenen. Die was begraven onder een streep blinkend witte mist: een wolk bij heldere hemel die op aarde was gevallen.

Ik herinnerde me meteen mijn droom van de vorige nacht, en toen Steff me vroeg wat het was, was het woord dat me bijna ontglipte: *God*.

‘David?’

Je kon aan die kant van het meer geen spoor van de oever zien, maar jaren kijken naar Long Lake deed me geloven dat die niet ver verborgen was; misschien maar een paar meter. De rand van de mist was recht, leek langs een liniaal getrokken.

‘Wat is dat, pap?’ gilte Billy. Hij stond tot zijn knieën in het water en graaide naar de doorweekte vlag.

‘Een mistbank,’ zei ik.

‘Op het méér?’ vroeg Steff verbaasd, en ik kon de invloed van mevrouw Carmody in haar ogen zien. Dat vervloekte wijf. Het bange voorgevoel dat ik zelf even had gehad, was al verdwenen. Dromen zijn tenslotte niet tastbaar, evenmin als mist.

‘Zeker. Je hebt toch wel eens eerder mist op het meer gezien?’

‘Nooit zoals dat daar. Dat lijkt meer op een wolk.’

‘Dat komt doordat de zon erop schijnt,’ zei ik. ‘Zo zien wolken er ook uit wanneer je er in een vliegtuig overheen vliegt.’

‘Waar zou die mist vandaan komen? Er is hier alleen mist bij vochtig weer.’

‘Nee, er is nu mist,’ zei ik. ‘Tenminste, in Harrison. Het is vast een gevolg van het onweer. Twee fronten die tegen elkaar opbotsen. Iets in die trant.’

‘David, weet je dat zeker?’

Ik lachte, legde mijn arm om haar nek en trok haar naar me toe. ‘Nee, om je eerlijk te zeggen, ik verzin maar wat. Als ik het zeker wist, zou ik weerman zijn op de televisie. Ga jij nou maar je boodschappenlijstje maken.’

Ze keek me vol twijfel aan, staarde nog een paar seconden naar de mistbank met haar hand boven haar ogen en schudde haar hoofd. ‘Vreemd,’ zei ze en ze liep weg.

Voor Billy was het nieuwe van de mist er al af. Hij had de vlag en een verward vlaggenkoord uit het water gevestig. We spreidden ze op het gras uit om te drogen.

‘Ik heb gehoord dat de vlag nooit de grond mag raken, pap,’ zei hij op de zakelijke toon van laten-we-dit-punt-even-afhandelen.

‘O ja?’

‘Ja. Victor McAllister zegt dat ze er mensen voor op de elektrische stoel zetten.’

‘Zeg jij maar tegen Vic dat hij een zak is, met dat goedje waarvan het gras gaat groeien.’

‘Stront, hè?’

Billy is een slim jongetje, maar vreemd genoeg zonder gevoel voor humor. Voor deze held is alles bloedserieus. Ik hoop dat hij lang genoeg leeft om erachter te komen dat altijd serieus zijn in deze wereld een gevaarlijke instelling is.

‘Ja, inderdaad, maar zeg niet tegen je moeder dat ik dat heb gezegd. Zodra de vlag droog is, bergen we hem op. We vouwen hem zelfs in een driehoek, zodat we wat dat betreft goed zitten.’

‘Papa, gaan we het dak van het botenhuis maken en kopen we een nieuwe vlaggenstok?’

Voor het eerst zag hij er bezorgd uit. Hij had misschien voor even genoeg vernielingen gezien. Ik gaf hem een klap op zijn schouder. ‘Alles op z’n tijd.’

‘Mag ik naar de Bibbers om te kijken wat daar gebeurd is?’

‘Een paar minuten dan. Ze zullen ook wel bezig zijn rommel op te ruimen, en soms komt het dan niet uit dat er nog iemand rondloopt.’

Dat gevoel had ik op dat moment over Norton.

‘Goed. Dáág!’ Hij was al weg.

‘Loop ze dus niet voor de voeten, kerel! En... Billy?’

Hij keek om.

‘Denk goed om die draden. Als je er nog meer ziet, zorg dat je erbij uit de buurt blijft.’

‘Tuurlijk, pap.’

Ik bleef een ogenblik staan, eerst de schade overziend en toen

weer een blik op de mist in de verte werpend. Die leek dichterbij, maar het was erg moeilijk te zien. Als de mist inderdaad dichterbij was, trok die zich niets aan van alle natuurwetten, want de wind – een uiterst zacht briesje – stond de andere kant op. Onmogelijk. De mist was heel wit. Het enige waarmee ik hem kon vergelijken, was pasgevalen sneeuw, in verblindend contrast met de diepblauwe schittering van de winterhemel. Maar sneeuw weerkaatst honderden en nog eens honderden diamanten puntjes in de zon, en hoewel deze eigenaardige mistbank er helder en schoon uitzag, schitterde hij niet. Ondanks wat Steff had gezegd, is mist op een heldere dag niet ongewoon, maar als het dichte mist is, veroorzaakt het vocht in de lucht bijna altijd een regenboog. En hier was geen regenboog.

Het angstige gevoel was terug, trok zacht aan me, maar voor het erger kon worden, hoorde ik een laag, mechanisch geluid – *wut-wut-wut!* – gevolgd door een nauwelijks hoorbaar ‘verdomme!’ Het mechanische geluid klonk nog eens, maar ditmaal kwam er geen vloek. De derde keer werd het kuchende geluid gevolgd door: ‘Wel godverdomme!’ – weer op de lage toon van iemand die helemaal alleen, maar wel godverdommese kwaad is.

Wut-wut-wut-wut...

... Stilte...

... Dan: ‘Kolereding.’ Ik begon te grijnzen.

Het geluid draagt hier ver, en alle ronkende kettingzagen waren een behoorlijk eind weg. Ver genoeg voor mij om de niet zo lieflijke uitspraken van mijn buurman te kunnen herkennen, de bekende advocaat en huisje-aan-het-meer-bezitter Brenton Norton.

Ik ging wat dichterbij naar het water toe, terwijl ik het deed voorkomen alsof ik op mijn gemak naar de steiger slenterde die op onze pier gestrand was. Nu kon ik Norton zien. Hij was op de open plek naast zijn veranda, die gespaard gebleven was, op een tapijt van oude dennennaalden, gekleed in een met verf bevlekte spijkerbroek en een vlot wit T-shirt. Zijn kapsel van veertig dollar verkeerde in wanorde, en zweet stroomde over zijn gezicht. Hij zat geknield op één knie te zwoegen aan zijn kettingzaag. Die was veel

groter en had veel meer mogelijkheden dan mijn kleine modelletje van Value House van 79 dollar 95. Hij leek alle mogelijkheden te hebben, behalve een startknop.

Norton zat aan een koord te rukken, waarmee hij het lusteloze wut-wut-wut geluid produceerde en verder niets. Ik zag dat er een berk op zijn picknicktafel was gevallen en die had vernield. Dat deed me goed. Norton gaf een geweldige ruk aan het startkoord. *Wut-wut-wutwutwut-Waat! WAAT! WAAT!... WAAT!... Wut.* Daar had je hem toch bijna aan de gang, kerel.

Nog een herculische ruk.

Wut-wut-wut.

'Kolereding,' fluisterde Norton woest, en hij ontblootte zijn tanden tegen zijn superieure kettingzaag.

Ik liep achterom terug, en voor het eerst sinds ik was opgestaan, voelde ik me goed. Mijn eigen zaag startte bij de eerste poging en ik ging aan de slag.

Tegen tien werd er op mijn schouder getikt. Het was Billy met een blikje bier in zijn ene hand en Steffs boodschappenlijst in zijn andere. Ik stopte het lijstje in de achterzak van mijn spijkerbroek en pakte het bier aan, dat niet bepaald ijskoud maar wel koel was. Ik klokte ten minste de helft ineens naar binnen – zelden smaakt een biertje zo lekker – en hief het blikje om Billy te groeten. 'Bedankt, kerel.'

'Mag ik ook wat bier?'

Ik liet hem een slokje nemen. Hij trok een vies gezicht en gaf me het blikje terug. Ik dronk de rest op en weerhield mezelf er niet op tijd van het blikje in elkaar te knippen. Het wettelijk verplichte statiegeld op flessen en blikjes bestaat al meer dan drie jaar, maar een oude gewoonte leer je niet zo snel af.

'Ze heeft iets onder aan de lijst geschreven, maar ik kan het niet lezen,' zei Billy.

Ik haalde de lijst weer uit mijn zak. 'Ik kan WOXXO niet op de radio krijgen,' had Steff geschreven. 'Denk je dat het door het onweer uit de lucht is?'

WOXO is de plaatselijke FM-rockzender, die uitzendt vanuit Norway, ongeveer dertig kilometer naar het noorden. Het was het enige station dat onze oude en zwakke FM-ontvanger er voor ons uit sleepte.

‘Ga maar zeggen “waarschijnlijk wel”,’ zei ik, nadat ik de vraag aan hem had voorgelezen. ‘Vraag haar of ze wel Portland kan krijgen op de AM-band.’

‘Goed. Papa, mag ik mee als je naar de stad gaat?’

‘Natuurlijk. Mamma en jij allebei, als jullie willen.’

‘Goed.’ Hij rende met het lege blikje naar het huis terug.

Ik was intussen aan de dikke boom toegekomen. Ik maakte de eerste snede, zaagde de stam geheel door en draaide de machine een paar seconden uit om haar te laten afkoelen – de boom was eigenlijk te dik voor mijn zaag, maar ik dacht dat het wel zou gaan als ik er de tijd voor nam. Ik vroeg me af of de zandweg die naar Kansas Road leidde, niet versperd zou zijn door omgevallen bomen, en juist toen ik me dat afvroeg, sukkelde er een oranje vrachtwagen van de CMP langs, waarschijnlijk op weg naar het andere eind van ons weggetje. Dus dat was in orde. De weg was vrij, en de jongens van het elektriciteitsbedrijf zouden tegen de middag wel hier zijn om de leidingen te repareren.

Ik zaagde een flink stuk van de boom af, sleepte het naar de kant van de oprit en liet het over de rand duikelen. Het rolde de helling af in het onderhoud dat geleidelijk teruggekomen was sinds die dag lang geleden dat mijn vader en zijn broers – allemaal kunstenaars, de Draytons zijn altijd kunstzinnig geweest – het hadden weggehaald.

Ik veegde het zweet van mijn gezicht en wenste dat ik nog een biertje had; van één krijg je eigenlijk alleen maar trek. Ik raapte de kettingzaag op en dacht over het feit dat WOXO uit de lucht was. Daar was die rare mistbank vandaan gekomen. En daar lag Shaymore (door autochtonen uitgesproken als *Shammore*). En in Shaymore was het Arrowhead-project. Bill Giosti beweerde dat het Arrowhead-project de oorzaak van de zogenaamde Zwarte Lente was. In het westelijk deel van Shaymore, niet ver van de

plaats waar die stad aan Stoneham grenst, was een klein overheidsterrein, omheind met prikkeldraad. Er waren schildwachten en televisiecamera's en god mag weten wat nog meer. Dat had ik tenminste gehoord; ik had het zelf nooit gezien, hoewel Old Shaymore Road maar een kilometer of wat van de oostkant van dat overheidsterrein loopt. Niemand wist echt waar de naam Arrowhead-project vandaan kwam en niemand kon je met honderd procent zekerheid zeggen of het project werkelijk zo heette – als er al een project was. Bill Giosti zei dat er een project was, maar als je hem vroeg hoe hij aan zijn informatie kwam, ging hij vaag doen. Zijn nicht, zei hij, werkte voor de Continental Telephone Company, en die had dingen gehoord. Zo ging dat.

'Atoomdingen,' zei Bill die dag, terwijl hij in het raam van de Scout leunde en een gezonde bierwalm in mijn gezicht ademde. 'Daar zijn ze daarginds mee aan het dollen. Atomen in de lucht schieten en zo.'

'Meneer Giosti, de lucht is vol atomen,' had Billy gezegd. 'Dat zegt mevrouw Neary. Mevrouw Neary zegt dat alles vol atomen zit.'

Bill Giosti gaf mijn zoon een lange, bloeddoorlopen blik waarmee hij het ten slotte won. 'Dit zijn ándere atomen, jongen.'

'O, ja,' mompelde Billy en hij gaf het op.

Dick Muehler, onze verzekeringsman, zei dat het Arrowhead-project een landbouwstation van de overheid was en niets meer of minder. 'Grotere tomaten met een langer teelseizoen,' zei Dick wijs, en hij hervatte zijn pogingen mij te laten zien dat ik mijn gezin het doeltreffendst kon helpen door jong te sterven.

Janine Lawless, de mevrouw van het postkantoor, zei dat het een geologisch onderzoek was dat iets te maken had met schalieolie. Dit wist ze absoluut zeker, omdat haar man een broer had die werkte voor een man die...

En mevrouw Carmody... Zij helde waarschijnlijk iets over naar Bill Giosti's kijk op de zaak. Niet gewoon atomen, maar ándere atomen.

Ik zaagde nog twee blokken van de dikke boom en liet ze in

de berm vallen voor Billy terugkwam met nog een biertje in zijn ene hand en een briefje van Steff in de andere. Voor Billy is niets leuker dan boodschappenjongen zijn, weet ik.

‘Bedankt,’ zei ik, terwijl ik beide aanpakte.

‘Mag ik een slokje?’

‘Eén maar. Je hebt er de laatste keer twee genomen. We kunnen niet hebben dat je om tien uur ’s morgens al dronken rondrent.’

‘Om kwart óver tien,’ zei hij, en hij lachte verlegen naar me over de bovenkant van het bierblikje heen. Ik lachte terug – niet omdat het zo’n geweldige grap was, maar omdat Billy zo zelden een grapje maakt – en las het briefje.

‘Ik krijg JBQ op de radio,’ had Steffy geschreven. ‘Word niet dronken voor je naar de stad gaat. Je mag er nog één, maar daarmee moet je het tot de lunch doen. Denk je dat je ons weggetje in orde krijgt?’

Ik gaf hem het briefje terug en pakte mijn bier. ‘Zeg haar maar dat de weg begaanbaar is want er kwam zojuist een vrachtwagen van het elektriciteitsbedrijf langs. Ze werken van het eind van de weg terug hiernaartoe.’

‘Oké.’

‘Kerel?’

‘Wat, pap?’

‘Zeg haar maar dat alles in orde is.’

Hij glimlachte weer, moest het misschien eerst tegen zichzelf zeggen. ‘Oké.’

Hij rende terug naar huis, en ik keek hem na; zijn beentjes gingen als zuigers op en neer, de zolen van zijn Japanse sandalen waren telkens zichtbaar. Ik houd van die jongen. Zijn gezicht en soms de manier waarop hij naar me opkijkt – dat zijn dingen die me het gevoel geven dat alles in wezen goed is. Het is een leugen, natuurlijk – natuurlijk is niet alles goed en dat is ook nooit zo geweest – maar mijn zoontje zorgt ervoor dat ik die leugen geloof.

Ik dronk wat van het bier, zette het blikje voorzichtig op een rots neer en startte de kettingzaag opnieuw. Ongeveer twintig minuten later voelde ik een tikje op mijn schouder en keek om

in de verwachting Billy te zien. In plaats daarvan was het Brent Norton. Ik zette de kettingzaag af.

Hij zag er heel anders uit dan gewoonlijk: verhit, moe en ongelukkig en een beetje in de war. 'Hallo, Brent,' zei ik. Er waren harde woorden tussen ons gevallen bij ons laatste contact, en ik wist niet goed hoe ik nu verder moest. Ik had het grappige gevoel dat hij al zeker vijf minuten achter me had gestaan, keurig zijn keel schrapend onder het agressieve gebrul van de kettingzaag. Ik had hem deze zomer eigenlijk nooit goed kunnen bekijken. Hij was afgevallen, maar zag er toch niet goed uit. Hij had ervan moeten opknappen, omdat hij wel tien kilo te zwaar was geweest, maar dat was niet zo. Zijn vrouw was vorig jaar november gestorven. Aan kanker. Dat had Steffy van Aggie Bibber gehoord. Aggie was onze plaatselijke necroloog. Elke buurt heeft er een. Afgaande op de manier waarop Norton zijn vrouw placht af te kraken en te kleineren (wat hij deed met het verachtelijke gemak van een doorgewinterde matador die *banderilla's* plaatst in het voortsjokkende lichaam van een oude stier) had ik eigenlijk gedacht dat hij blij zou zijn dat hij van haar af was. Als je het mij gevraagd had, zou ik zelfs hebben voorspeld dat hij deze zomer met een twintig jaar jonger meisje aan zijn arm zou verschijnen, met een onnozele grijns van wat-heb-ik-nou-aan-mijn-fiets-hangen. Maar in plaats van die domme grijns was er alleen een stel nieuwe rimpels bij gekomen, en het gewicht was van de verkeerde plaatsen afgegaan en had verzakkingen, plooiën en kwabben achtergelaten die hun eigen verhaal vertelden. Eén moment wilde ik niets anders dan Norton naar een plek zonlicht leiden, hem met mijn bierblikje in zijn hand naast een van de omgevallen bomen neerzetten en hem in houtskool tekenen.

'Hallo, Dave,' zei hij, na een pijnlijke stilte die een lang ogenblik duurde – een stilte die des te luider was door het ontbreken van het geraas van de kettingzaag. Hij zweeg en stootte toen uit: 'Die boom. Die rotboom. Sorry. Je had gelijk.'

Ik haalde mijn schouders op.

Hij zei: 'Er is ook een boom op mijn auto gevallen.'

‘Dat spijt me voor j...’ begon ik, en toen kwam er een afgrijselijk vermoeden bij me op. ‘Toch niet op de T-Bird?’

‘Ja. Wel op de T-Bird.’

Norton had een Thunderbird uit 1960 in puike conditie; hij had maar vijftigduizend kilometer gereden. Hij was zowel vanbinnen als vanbuiten diep nachtblauw. Norton reed er alleen ’s zomers in, en dan nog zelden. Hij hield van die auto zoals sommige mannen van elektrische treinen of scheepsmodellen of schietschijfpistolen houden.

‘Dat is rot,’ zei ik, en ik meende het.

Hij schudde langzaam zijn hoofd. ‘Ik had hem bijna thuisgelaten. Ik was bijna met de stationcar gekomen, moet je weten. Toen zei ik: ach, vooruit. Ik rijd ermee hierheen en er valt een grote verrotte spar op. Het hele dak is ingedeukt. En toen ik hem in stukken wilde zagen... de boom bedoel ik... Maar nu krijg ik mijn kettingzaag niet aan de praat... Ik heb tweehonderd dollar voor dat kreng neergeteld... en... en...’ Zijn keel begon kleine klikgeluidjes te maken. Zijn mond bewoog alsof hij zonder tanden dadels probeerde te kauwen. Een hulpeloze seconde lang dacht ik dat hij daar gewoon ging staan janken, als een kleuter in de zandbak. Toen kreeg hij zichzelf zo’n beetje half onder controle, haalde zijn schouders op en wendde zich af als om naar de door mij gezaagde stukken hout te kijken.

‘Nou, die zaag, daar kunnen we wel even naar kijken,’ zei ik. ‘Is die Thunderbird van je verzekerd?’

‘Ja,’ zei hij, ‘net als jouw botenhuis.’

Ik begreep wat hij bedoelde en dacht weer aan wat Steff had gezegd over verzekeringen.

‘Zeg, Dave, ik vroeg me af of ik misschien jouw Saab kan lenen om even naar de stad te rijden. Ik dacht erover wat brood en vleeswaren en bier te halen. Veel bier.’

‘Billy en ik gaan al in de Scout naar de stad,’ zei ik. ‘Ga met ons mee als je wilt. Dat wil zeggen, als je me even wilt helpen de rest van deze boom naar de kant te slepen.’

‘Dat doe ik graag.’

Hij greep het ene eind, maar kreeg het net niet van de grond. Ik moest zelf het meeste werk doen. Met zijn tweeën lukte het ons het stuk stam in het onderhoud te rollen. Norton pufte en hijgde en zijn wangen waren paars aangelopen. Na al dat geruk aan het startkoord van die kettingzaag was ik een beetje bezorgd om zijn hart.

‘Alles goed?’ vroeg ik en hij knikte, nog steeds snel ademend. ‘Ga dan mee naar het huis. Dan zorg ik voor een biertje.’

‘Graag, bedankt,’ zei hij. ‘Hoe gaat het met Stephanie?’ Hij kreeg al weer iets van dat gladde, gewichtigdoenerige waar ik een hekel aan had.

‘Heel goed, dank je.’

‘En met je zoon?’

‘Met hem gaat het ook prima.’

‘Ik ben blij het te horen.’

Steff kwam naar buiten, en een ogenblik zag ik verbazing in haar blik toen ze zag wie ik bij me had. Norton glimlachte en zijn blik kroop over haar strakke T-shirt. Hij was toch niet zo erg veranderd.

‘Hé, hallo, Brent,’ zei ze voorzichtig. Billy stak zijn hoofd onder haar arm door.

‘Hallo, Stephanie. Ha, die Billy.’

‘De T-Bird van Brent heeft nogal een opdonder gehad in de storm,’ zei ik. ‘Het dak is ingedeukt, zegt hij.’

‘O, nee!’

Norton vertelde het verhaal opnieuw terwijl hij een van onze biertjes opdronk. Ik dronk met kleine beetjes tegelijk van een derde, maar ik merkte er niets van; ik had het bier blijkbaar even snel uitgezweet als ik het had gedronken.

‘Hij gaat dadelijk met Billy en mij mee naar de stad.’

‘Nou, dan zul je wel een tijdje wegblijven. Misschien moet je wel naar de Koop-en-Spaar in Norway.’

‘O? Waarom?’

‘Nou, als de stroom in Bridgton is uitgevallen...’

‘Mamma zegt dat alle kassa’s en zo op elektriciteit lopen,’ zei Billy behulpzaam.

Daar zat iets in.

‘Heb je de lijst nog?’

Ik klopte op mijn broekzak.

Ze keek naar Norton. ‘Ik vind het heel naar van Carla, Brent. We vonden het allemaal heel naar.’

‘Dank je,’ zei hij. ‘Dank je wel.’

Er viel weer een pijnlijke stilte, die door Billy doorbroken werd. ‘Kunnen we nu gaan, papa?’ Hij had zich omgekleed in jeans en gympjes.

‘Ja, dat denk ik wel. Brent, ben je zover?’

‘Als ik nog een biertje krijg voor onderweg, ben ik zover.’ Steffy’s voorhoofd trok in rimpels. Ze had nooit veel opgehad met de filosofie van een-voor-onderweg of met kerels die met een blikje pils tussen hun benen achter het stuur zitten. Ik gaf haar ongemerkt een knikje en ze haalde haar schouders op. Ik wilde op dit moment niet weer in conflict raken met Norton. Ze haalde een biertje voor hem.

‘Bedankt,’ zei hij tegen Steffy. Hij bedankte haar niet echt, maar vormde alleen het woord met zijn mond. Op die manier bedank je een serveerster in een restaurant. Hij keek weer naar mij. ‘Kom op, Macduff.’

‘Ik kom er zo aan,’ zei ik, de woonkamer binnenstappend. Norton volgde me en riep iets over de berk, maar ik was op dat moment niet geïnteresseerd in de berk of in de kosten van een nieuw raam. Ik keek naar het meer door het glijdende glazen paneel dat op ons terras uitkeek. De wind was iets in kracht toegenomen en het was een graad of vijf warmer geworden terwijl ik aan het zagen was geweest. Ik dacht dat de vreemde mist die we eerder hadden opgemerkt, nu wel opgelost zou zijn, maar dat was niet zo. Hij was zelfs dichterbij. Halverwege het meer nu.

‘Ik heb die mist al eerder opgemerkt,’ zei Norton op plechtige toon. ‘Een of andere vorm van temperatuurwisseling, denk ik.’

Het beviel mij helemaal niet. Ik had heel sterk het gevoel dat ik nog nooit mist had gezien die precies zo was als deze. Gedeeltelijk kwam dat door de onthutsend rechte rand van het front waarin

hij naderde. Niets in de natuur is zo gelijkmatig; de mens is de uitvinder van rechte afgrenzingen. Gedeeltelijk kwam het door die zuivere, verblindende witheid, zonder oneffenheden maar ook zonder de sprankeling van vocht. Hij was nog maar achthonderd meter van ons vandaan en het contrast tussen de mist en het blauw van het meer en de hemel was opvallender dan daarvoor.

‘Kom je nou, pap!’ Billy trok aan mijn broek.

We gingen terug naar de keuken. Brent Norton wierp nog een laatste blik op de boom die onze woonkamer binnen was gedrongen.

‘Jammer dat het geen appelboom is, hè?’ merkte Billy vrolijk op. ‘Dat zei mijn moeder daarstraks. Grappig hè?’

‘Je moeder is een echte grappenmaker, Billy,’ zei Norton. Hij woelde even zonder aandacht door Billy’s haar, terwijl zijn blik weer naar de voorkant van Steffs T-shirt ging. Nee, hij was niet iemand die ik ooit echt aardig zou vinden.

‘Zeg Steff, waarom ga je niet met ons mee?’ vroeg ik. Zonder een aanwijsbare reden wilde ik plotseling dat ze meeging.

‘Nee, ik blijf maar hier, denk ik, dan kan ik wat onkruid wieden in de tuin,’ zei ze. Ze keek naar Norton en toen weer naar mij. ‘Het lijkt vanmorgen wel of ik de enige hier ben die niet op elektriciteit loopt.’

Norton lachte iets te uitbundig.

Haar boodschap was duidelijk, maar ik probeerde het toch nog eens. ‘Weet je het zeker?’

‘Heel zeker,’ zei ze ferm. ‘Een beetje lichaamsbeweging is goed voor me.’

‘Nou, zorg dat je niet te lang in de zon blijft.’

‘Ik zet mijn strohoed op. Als jullie terug zijn, maken we broodjes.’

‘Lekker.’

Ze hief haar gezicht om zich te laten kussen. ‘Wees voorzichtig. Er kunnen op Kansas Road ook wel omgevallen bomen liggen, weet je.’

‘Ik zal voorzichtig zijn.’

‘Wees jij ook voorzichtig,’ zei ze tegen Billy, en ze kuste hem op zijn wang.

‘Goed, mam.’ Hij stapte met veel lawaai naar buiten en de hordeur ging krakend achter hem dicht.

Norton en ik liepen achter hem aan naar buiten. ‘Waarom gaan we niet eerst naar jouw huis om die boom van je Thunderbird af te halen?’ vroeg ik. Plotseling kon ik een heleboel redenen bedenken om het vertrek naar de stad uit te stellen.

‘Ik wil er niet eens naar kijken voor ik geluncht heb en nog een paar van deze achter de kiezen heb,’ zei Norton, terwijl hij zijn bierblikje omhooghield. ‘Aan de schade valt toch niets meer te verhelpen, Dave, ouwe makker.’

Ik vond het ook vervelend dat hij me makker noemde.

We stapten alle drie voor in de Scout (achter in de hoek van de garage stond mijn gehavende Fisher-ploegmes geel te blinken, als de geest van de Kerstmis die nog komen moest) en ik reed achteruit naar buiten over een knapperig bed van door de storm binnengewaaide takjes. Steff stond op het betonnen pad dat naar de moestuin aan de uiterste westkant van ons terrein leidt. Ze had een snoeischaar in haar ene gehandschoende hand en de onkruidkrabber in de andere. Ze had haar oude, slappe zonnehoed opgezet, die een strook schaduw over haar gezicht wierp. Ik tikte twee keer licht op de claxon en zij hief de hand met de snoeischaar als reactie. We reden weg. Ik heb mijn vrouw sindsdien niet meer gezien.

We moesten een keer stoppen op weg naar Kansas Road. Sinds de wagen van het elektriciteitsbedrijf langs was gereden, was er nog een vrij grote den dwars over de weg gevallen. Norton en ik stapten uit en verplaatsten hem net genoeg om de Scout erlangs te kunnen krijgen; hierbij kregen we kleverige handen van de hars. Billy wilde helpen, maar ik maakte een gebaar dat hij in de auto moest blijven. Ik was bang dat hij een tak in zijn oog zou krijgen. Oude bomen doen me altijd denken aan de Enten uit Tolkiens prachtige *In de ban van de ring*, maar dan Enten die kwaadaardig zijn geworden. Oude bomen willen je pijn doen. Het doet er niet

toe of je op sneeuwschoenen loopt, of aan het langlaufen bent, of gewoon in het bos wandelt. Oude bomen willen je kwaad doen, en ik denk dat ze je zouden doden als ze dat zouden kunnen.

Kansas Road zelf was vrij, maar we zagen op verschillende plaatsen nog meer gebroken kabels. Een paar honderd meter voorbij de Vicki Linncamping lag een elektriciteitsmast languit in de greppel, met zware kabels om de top gekronkeld als een woest kapsel.

‘Dat was me een storm,’ zei Norton met zijn honingzoete, in de rechtszaal geoefende stem; maar hij leek nu niet gewichtig te doen, alleen plechtig.

‘Zeg dat wel.’

‘Kijk, pap!’

Billy wees naar de resten van de schuur van de familie Ellitch.

Twaalf jaar lang had die vermoeid staan te verzakken in het veld achter het huis van Tommy Ellitch, tot de heupen omringd door zonnebloemen, guldenroede en wilgenroosjes. Elke herfst dacht ik dat hij geen winter meer zou overleven. En elk voorjaar was hij er nog. Maar nu niet meer. Alles wat er nog van over was, was een hoop versplinterd hout en een dak waar bijna geen dakpan meer op lag. Zijn beurt was gekomen. En om de een of andere reden riep dat bij mij vanbinnen een plechtig, en zelfs onheilspellend gevoel op. De storm was gekomen en had hem tegen de grond geslagen.

Norton dronk zijn blikje bier leeg, kneep het met een hand in elkaar en liet het onverschillig op de vloer van de Scout vallen.

Billy deed zijn mond open om iets te zeggen en sloot hem toen weer – brave jongen. Norton kwam uit New Jersey, waar geen wettelijk verplicht statiegeld op flessen en blikjes bestond; ik neem aan dat je het hem niet kwalijk kon nemen dat hij mijn dubbeltje in elkaar kneep als ik zelf ook maar nauwelijks kon onthouden dat ik dat moest laten.

Billy begon met de radio te pielen en ik vroeg hem te proberen of WOXO alweer in de lucht was. Hij draaide door tot 92 FM en kreeg niets dan eentonig gebrom. Hij keek me aan en haalde zijn schouders op. Ik dacht even na. Welke andere zenders waren er aan die kant van dat zonderlinge mistfront?

‘Probeer WBLM eens,’ zei ik.

Hij draaide de knop de andere kant op, onderweg de FM-zenders WJBQ en WIGY passerend. Die waren er wel en zonden hun gewone programma’s uit... maar WBLM, de eerste progressieve rockzender in Maine, was niet in de lucht.

‘Gek,’ zei ik.

‘Wat is er gek?’ vroeg Norton.

‘Niets. Ik zat hardop te denken.’

Billy had weer afgestemd op het muzikale ontbijt op WJBQ. Het duurde niet lang of we waren in de stad.

De Norge-wasserette in het winkelcentrum was gesloten, omdat het onmogelijk was een wasserij zonder elektriciteit te laten draaien, maar zowel de Bridgton-drogisterij als de Federal Foods Supermarket waren open. Het was behoorlijk vol op het parkeerterrein, en, zoals altijd midden in de zomer, veel auto’s waren uit andere staten afkomstig. Groepjes mensen stonden hier en daar in de zon na te praten over de storm, vrouwen bij vrouwen, mannen bij mannen.

Ik zag mevrouw Carmody, van de opgezette beesten en de praatjes over water uit boomstronken. Ze stevende de supermarkt in, uitgedost in een opzienbarend kanariegeel broekpak. Een handtas van het formaat van een Samsonite-koffertje hing aan haar ene onderarm. Toen ronkte er een idioot op een Yamaha voor me langs, die mijn bumper op luttele centimeters na miste. Hij had een spijkerjack aan, een spiegelende zonnebril op en droeg geen helm.

‘Kijk toch zo’n stomme zak eens,’ gromde Norton.

Ik reed een rondje over het parkeerterrein, spiedend naar een plaatsje. Er was er geen. Ik stond op het punt erin te berusten een heel eind te moeten lopen, toen ik geluk had. Een lindegroene Cadillac, zo groot als een klein kajuitjacht, reed voorzichtig uit de rij die het dichtst bij de supermarkt was. Zodra hij weg was, draaide ik die plaats op.

Ik gaf Billy Steffs boodschappenlijstje. Hij was vijf, maar hij kon drukletters lezen. ‘Pak een karretje en begin vast. Ik wil je moeder even bellen. Meneer Norton zal je helpen. En ik kom dadelijk ook.’

We stapten uit en Billy gaf Norton onmiddellijk een hand. Toen hij jonger was, hadden we hem op het hart gedrukt dat hij de parkeerplaats alleen aan de hand van een volwassene mocht oversteken, en hij was die gewoonte nog niet kwijt. Norton trok even een verbaasd gezicht en glimlachte toen. Ik kon het hem bijna vergeven dat hij Steff met zijn ogen had betast. Samen gingen ze de supermarkt binnen.

Ik liep naar de openbare telefoon, die aan de muur tussen de drogisterij en de waterette hing. Een vrouw die het erg warm had in een paars zonnepakje, drukte de haak van het toestel telkens in. Ik ging met mijn handen in mijn zakken achter haar staan wachten, me afvragend waarom ik zo ongerust was over Steff, en waarom dat ongeruste gevoel alles te maken had met die streep witte, maar niet schitterende mist, met de radiozenders die uit de lucht waren... en met het Arrowhead-project.

De vrouw had roodverbrande, sproetige dikke schouders. Ze zag eruit als een bezwete oranje baby. Ze kwakte de hoorn terug op de haak, liep in de richting van de drogisterij en zag mij staan. 'Bespaar je de moeite,' zei ze. 'Niks als tuut-tuut-tuut.' Mopperend liep ze weg.

Ik sloeg me bijna voor het hoofd. Natuurlijk, de telefoonkabels waren ook gebroken. Sommige kabels liepen onder de grond, maar lang niet alle. Toch pakte ik de hoorn. De openbare telefoons in deze streek zijn van het type dat Steff 'paranoïde telefoon' noemt. In plaats van er meteen een kwartje in te moeten gooien, krijg je eerst een kiestoon en moet je het nummer draaien. Zodra iemand opneemt, wordt de verbinding automatisch verbroken en dan moet je je kwartje erin stoppen vóór degene die je belt, ophangt. Ze zijn heel irritant in het gebruik, maar die dag bespaarden ze mij een kwartje. Er was geen kiestoon. Zoals die mevrouw had gezegd, was het alleen tuut-tuut-tuut. Ik hing op en liep langzaam naar de supermarkt, net op tijd om getuige te zijn van een grappig voorvalletje. Een bejaard echtpaar liep kibbelend naar de IN-deur... En al kibbelend liepen ze er pardoes tegenop. Ze hielden meteen op met kibbelen; de vrouw slaakte een hoog kreetje van verbazing.

Ze staarden elkaar verwonderd aan. Toen begonnen ze te lachen, terwijl de oude man met enige moeite de deur voor zijn vrouw openduwde – een deur die op een elektrisch oog werkt, is zonder stroom alleen met veel kracht open te krijgen – en ze gingen naar binnen. Zodra de elektriciteit uitvalt, loopt er van alles in de soep.

Ik duwde de deur open en merkte allereerst het ontbreken van airconditioning op. Meestal hebben ze die in de zomer zo hoog staan dat je kans loopt te bevriezen als je meer dan een uur binnenblijft.

Evenals de meeste moderne supermarkten was de Federal opgezet als een *Skinner-box*, zo'n kooitje waarmee ze in laboratoria experimenten met ratten en muizen doen: de moderne marketingtechnieken maken van elke klant immers een laboratoriumrat. De dingen die je werkelijk nodig had, eerste levensbehoeften zoals brood, melk, vlees, bier en diepvriesmaaltijden, bevonden zich allemaal aan de andere kant van de zaak. Om daar te komen moest je eerst langs alle artikelen die je kocht voor je er erg in had, van wegwerpaanstekers tot rubberen kluiven voor de hond.

Direct achter de IN-deur is het groente-en-fruitpad. Ik keek, maar zag geen spoor van Norton en mijn zoon. De oude dame die tegen de deur gelopen was, stond de grapefruits te inspecteren. Haar man had een boodschappennet tevoorschijn gehaald om de aankopen in te doen.

Ik liep door het gangpad en sloeg links af. Ik vond hen in het derde pad, waar Billy peinzend naar de rijen pakjes gelatine- en instantpudding stond te turen. Norton stond achter hem en bestudeerde Steffs lijstje. Ik moest een beetje grinniken om de verblufte uitdrukking op zijn gezicht.

Ik baande me een weg naar hen toe, tussen halfgevolle karretjes (Steff was blijkbaar niet de enige die door hamsterwoede was bevangen) en rondneuzende klanten. Norton pakte twee blikken met pasteivulling van de bovenste plank en legde ze in het karretje.

‘Hoe gaat het hier?’ vroeg ik.

Norton keek met onmiskenbare opluchting om.

‘Het gaat prima, hè Billy?’

‘Ja hoor,’ zei Billy, maar hij kon het niet laten er meteen zelfvoldaan bij te zeggen: ‘Alleen staat er een heleboel op wat meneer Norton ook niet kan lezen, pap.’

‘Laat maar eens zien.’ Ik pakte de lijst.

Norton had een keurig, juristerig kruisje gezet achter alle artikelen die Billy en hij verzameld hadden – een stuk of zes, waaronder de melk en zes cola. Er waren nog minstens tien boodschappen die ze moest hebben.

‘We moeten terug naar de groente-en-fruitafdeling,’ zei ik. ‘Ze wil wat tomaten en komkommers hebben.’

Billy begon het karretje te keren en Norton zei: ‘Je moet eens even bij de kassa’s gaan kijken, Dave.’

Ik ging. Ik trof er iets waarvan je soms, op een dag met weinig nieuws, foto’s in de krant ziet, met een humoristisch onderschrift. Er waren maar twee kassa’s open: de twee rijen klanten die hun boodschappen wilden afrekenen, liepen tot voorbij de vrijwel lege broodrekken, maakten dan een bocht naar rechts en verdwenen langs de diepvrieskisten uit het zicht. Alle nieuwe, gecomputeriseerde kassa’s waren met stofkappen afgedekt. Bij elk van de twee werkende kassa’s was een gekweld uitzierend meisje bezig bedragen op te tellen op een zakrekenmachine die op batterijen werkte. Bij elk meisje stond een van de twee bedrijfsleiders van de Federal, Bud Brown en Ollie Weeks. Ik vond Ollie aardig, maar had niet veel op met Bud Brown, die zich de Charles de Gaulle van de supermarktwereld leek te voelen.

Steeds wanneer een van de meisjes klaar was met afrekenen, bevestigde Bud of Ollie met een paperclip een briefje aan het geld of de cheque van de klant en gooide dat in de doos die ze gebruikten als vervanging van het kasregister. Ze zagen er alle vier verhit en vermoeid uit.

‘Ik hoop dat je een goed boek hebt meegebracht,’ zei Norton terwijl hij naast me kwam staan. ‘We zullen een hele tijd in de rij moeten staan.’

Ik dacht weer aan Steff, alleen thuis, en voelde weer een flits van ongerustheid. ‘Ga jij jouw boodschappen maar halen,’ zei ik.

‘Billy en ik kunnen de rest samen wel af.’

‘Zal ik voor jou ook nog wat biertjes meenemen?’

Ik dacht erover na, maar ondanks de toenadering had ik geen zin de middag te moeten doorbrengen met een zich bedrinkende Norton. Niet nu het in en om het huis zo’n rotzooi was.

‘Nee, sorry, Brent,’ zei ik. ‘Ik hou ze wel van je te goed.’

Het leek of zijn gezicht iets verstrakte. ‘Oké,’ zei hij kortaf, en hij beende weg. Ik keek hem na, maar toen trok Billy aan mijn hemd.

‘Heb je met mamma gepraat?’

‘Nee. De telefoon deed het niet. De telefoonkabels zijn waarschijnlijk ook gebroken.’

‘Ben je bezorgd over haar?’

‘Nee,’ zei ik, maar ik loog. Ik was wel degelijk bezorgd, maar had geen idee waarom eigenlijk. ‘Nee, natuurlijk niet. Jij wel dan?’

‘Nee-ee...’ Maar hij was het wel. Zijn gezicht had een gespannen uitdrukking. We hadden toen meteen terug moeten gaan. Maar zelfs toen was het misschien al te laat geweest.

3

DE KOMST VAN DE MIST

We worstelden ons terug naar de groente-en-fruitafdeling als zalmen die tegen de stroom op spartelen. Ik zag een paar bekende gezichten – Mike Hatlen, een van onze gemeenteraadsleden, mevrouw Reppler van de lagere school (zij die generaties derdeklassers schrik had ingeboezemd haalde op dit moment haar neus op voor de meloenen), mevrouw Turman, die soms op Billy paste als Steff en ik uitgingen – maar het waren voornamelijk zomergasten die een voorraad houdbare artikelen insloegen en onder elkaar grapjes maakten over toekomstige ontberingen. De vleeswarenafdeling was even grondig geplunderd als de bak met boeken voor een kwartje op de rommelmarkt: er was niets over behalve een paar pakjes salami, wat macaronivlees en één eenzaam, fallisch braadworstje. Ik haalde tomaten, komkommers en een pot mayonaise. Ze had spek opgeschreven, maar al het spek was weg. Ik nam wat salami als vervanging, hoewel ik die nooit meer met echt enthousiasme heb gegeten sinds de keuringsdienst van waren had gemeld dat veel pakjes salami een kleine hoeveelheid insectenuitwerpselen bevatten – een extraatje voor je geld.

‘Kijk,’ zei Billy toen we de hoek omgingen naar het vierde pad. ‘Een paar soldaten.’

Het waren er twee; hun grijsbruine uniform stak af tegen de veel kleuriger achtergrond van zomer- en sportkleding. We waren eraan gewend geraakt af en toe militairen te zien, omdat het Arrowhead-project maar zo’n vijftig kilometer uit de buurt lag. Dit tweetal zag eruit alsof het nauwelijks oud genoeg was om zich te scheren.

Ik keek nog eens op Steffs lijstje en zag dat we alles hadden... Nee, bijna alles. Onderaan had ze, bij nader inzien, nog geschreven: Flesje wijn? Dat leek me een goed idee: een paar glazen wijn

vanavond nadat Billy naar bed was gegaan, en dan misschien lekker lang en langzaam vrijen.

Ik liet het karretje staan, drong tussen de mensen door naar de schappen met wijn en zocht een fles uit. Terwijl ik terugliep, passeerde ik grote dubbele deuren die naar het magazijn leidden, en hoorde het regelmatige geraas van een flinke generator.

De generator had waarschijnlijk net voldoende vermogen om de koeling aan de gang te houden, maar niet genoeg om stroom te leveren voor de deuren, kassa's en alle andere elektrische apparatuur. Het klonk haast of er achter die deuren een motorfiets stond te ronken.

Norton verscheen juist toen we in de rij gingen staan; hij torste twee sixpacks bier mee, een brood en het braadworstje dat ik een paar minuten geleden had laten liggen. Hij kwam bij Billy en mij in de rij staan. Het leek erg warm in de supermarkt nu de airconditioning niet werkte, en ik vroeg me af waarom geen van de magazijnjongens de deuren had opengezet. Ik had Buddy Eagleton twee paden verderop zien staan in zijn rode schort, demonstratief nietsdoend. De generator liet een eentonig geraas horen. Ik voelde hoofdpijn opkomen.

'Doe je spullen maar in ons karretje voor je iets laat vallen,' zei ik. 'Bedankt.'

De rijen stonden nu tot voorbij de diepvrieskasten; de mensen moesten zich tussen de stilstaande karretjes wringen om te halen wat ze nodig hadden en het 'Pardon' en 'Sorry' was niet van de lucht. 'Dit wordt kut,' zei Norton somber. Ik fronste even mijn wenkbrauwen. Zulke taal vond ik wat te grof voor Billy's oren.

Het geraas van de generator werd zachter naarmate de rij naar voren schoof. Norton en ik hielden een oppervlakkig gesprek gaande, het vervelende geschil over ons terrein omzeilend en ons tot onderwerpen beperkend als de kansen van de Red Sox en het weer. Ten slotte was onze kleine voorraad koetjes en kalfjes uitgeput en vielen we stil. Billy stond naast me te wiebelen en te draaien. De rij kroop vooruit. Nu hadden we diepvriesmaaltijden aan onze rechterhand en de duurdere wijnen en champagnes aan

de linkerkant. Toen we gevorderd waren tot de goedkopere wijnen, speelde ik even met de gedachte een fles Ripple te nemen, de wijn uit mijn wilde jeugd. Ik deed het niet. Zo wild was mijn jeugd ook weer niet geweest.

‘Jemig, pap, waarom kunnen we niet ópschieten?’ vroeg Billy. De gespannen uitdrukking stond nog steeds op zijn gezicht en plotseling, heel even, scheurde de mist van ongerustheid die over me was neergedaald open en zag ik daarachter iets verschrikkelijks – het metalig blinkende gelaat van de angst. Daarna ging het weer voorbij.

‘Wind je niet op, kerel,’ zei ik.

We waren inmiddels bij de broodrekken – het punt waar de dubbele rij naar links afboog. We konden nu de kassa’s zien, de twee die open waren en de andere vier, verlaten, elk met een klein bordje op de stilstaande lopende band, bordjes waarop stond KIES EEN ANDERE KASSA S.V.P. EN WINSTON. Achter de kassa’s was een grote spiegelruit, onderverdeeld in kleine ruitjes, die uitzicht bood op de parkeerplaats en het kruispunt van de wegen 117 en 302 daarachter. Het uitzicht werd gedeeltelijk belemmerd door de achterkant van de affiches die er hingen met de aanbiedingen en het koopje van de week, dat ditmaal een serie boeken was die *De Encyclopedie van Moeder Natuur* heette. Wij stonden in de rij die ons op den duur bij de kassa zou brengen waar Bud Brown stond. Er waren misschien nog dertig klanten voor ons. Mevrouw Carmody in haar knalgele broekpak sprong ertussenuit. Ze leek in een reclamespot voor een medicijn tegen gele koorts te figureren.

Plotseling klonk er in de verte een gierend geluid. Het zwol snel aan en bleek de schelle fluittoon van een politiesirene te zijn. Er werd luid getoeterd bij het kruispunt en je hoorde piepende remmen en gierende banden. Ik kon er niets van zien – ik stond verkeerd – maar de sirene klonk steeds luider... en begon toen af te zwakken terwijl de politieauto voorbijreed. Een paar mensen stapten uit de rij om te gaan kijken, maar niet veel. Ze hadden te lang gewacht om het risico te nemen hun plaats te verspelen.

Norton ging kijken; zijn spullen lagen in mijn karretje. Na

enkele ogenblikken kwam hij terug en ging weer in de rij staan. ‘Gemeentepolitie,’ zei hij.

Toen begon de gemeentelijke brandsirene te jammeren. Ze nam geleidelijk in volume toe tot een gierend geluid, zakte wat af, zwol weer aan.

Billy greep mijn hand – omklemde mijn hand. ‘Wat is dat, papa?’ vroeg hij, en onmiddellijk daarna: ‘Kan er niks met mamma gebeuren?’

‘Zeker een brand op Kansas Road,’ zei Norton. ‘Die verdorde draden onder spanning. De brandweer zal er wel dadelijk op afgaan.’

Hierdoor werd ik enigszins gerustgesteld. Er lagen ook leidingen onder spanning in onze tuin.

Bud Brown zei iets tegen de caissière bij wie hij toezicht hield; ze had haar hoofd omgedraaid om te zien wat er gebeurde. Ze kreeg een rode kleur en begon weer met haar rekenmachientje te werken.

Ik wilde niet in deze rij staan. Plotseling wilde ik absoluut niet in deze rij staan. Maar de rij schoof weer op en het leek dom om er nu uit te gaan. We waren al bij de sigaretten.

Iemand duwde de IN-deur open, een tiener. Ik geloof dat het de jongen was die we bijna hadden aangereden toen we hier aankwamen, de jongen zonder helm op de Yamaha. ‘De mist!’ riep hij. ‘Jullie moeten die mist zien! Hij komt zo aanrollen over Kansas Road!’ Iedereen draaide zich om om naar hem te kijken. Hij hijgde alsof hij een heel eind had gerend. Niemand zei iets. ‘Je moet het écht zien,’ herhaalde hij, ditmaal op verdedigende toon. De klanten namen hem op en sommige schuifelden wat heen en weer, maar niemand wilde zijn plaats in de rij kwijtraken. Een paar mensen die nog niet in de rijen stonden, lieten hun karretjes in de steek en snelden door de lege paden naar de ruit om te kijken waar hij het over had. Een grote kerel met een zonnehoed met een kleurig lint erom (het soort hoed dat je bijna nooit ziet behalve in biercommercia's met een barbecue in de tuin als achtergrond) rukte de UIT-deur open en liep naar buiten, met in zijn kielzog tien, twaalf

anderen. De jongen liep ook mee.

‘Laat de koele lucht niet ontsnappen. Denk aan de airconditioning,’ grapte een van de soldaten, en er werd hier en daar gegrinkt. Ik grinnikte niet. Ik had de mist over het meer zien komen.

‘Billy, waarom ga je niet even kijken?’ vroeg Norton.

‘Nee,’ zei ik onmiddellijk, zonder aanwijsbare reden.

De rij bewoog weer naar voren. Mensen rekten hun hals om de mist te bekijken waarover de jongen het had gehad, maar er was niets te zien dan een stralend blauwe hemel. Ik hoorde iemand zeggen dat die jongen zeker een geintje had gemaakt. Iemand anders antwoordde dat hij nog geen uur geleden een vreemde streep mist op Long Lake had gezien. De brandsirene loeide en gierde. Het beviel me niets. Het klonk alsof er een gigantische ramp op til was, zo ging dat ding tekeer.

Er gingen nog meer mensen naar buiten. Een paar verlieten zelfs hun plaats in de rij, waardoor er wat meer schot in kwam. Toen kwam de oude grijze John Lee Frovin binnenhollen, die als monteur werkt bij het Texaco-tankstation, en hij schreeuwde: ‘Hé! Heeft hier iemand een fototoestel bij zich?’ Hij keek rond, en holde toen meteen weer naar buiten.

Dat veroorzaakte ineens een run naar buiten. Als het de moeite waard was er een foto van te nemen, was het ook de moeite waard te gaan kijken.

Plotseling riep mevrouw Carmody met haar krakende maar krachtige oude stem: ‘Ga niet naar buiten!’

Mensen draaiden zich om om naar haar te kijken. De ordelijke vorm van de rijen vervaagde nu sommige mensen eruit stapten om naar de mist te gaan kijken en andere terugdeinsden voor mevrouw Carmody. Een knappe jonge vrouw met een rode sweater en een donkergroene lange broek bekeek mevrouw Carmody taxerend. Een paar opportunisten maakten van de situatie gebruik om een paar plaatsen op te schuiven. De caissière naast Bud Brown keek weer achterom, maar Brown tikte haar met zijn vinger op haar schouder. ‘Houd je aandacht bij wat je aan het doen bent, Sally,’ zei hij pinnig.

‘Ga niet naar buiten!’ gilde mevrouw Carmody. ‘Het is er dood en verderf! Ik voel dat het buiten dood en verderf is!’

Bud Brown en Ollie Weeks, die haar beiden wel kenden, keken alleen ongeduldig en geïrriteerd, maar veel zomergasten die in haar buurt stonden, deden gauw een paar stappen achteruit, zonder aan hun plaats in de rij te denken. Zwervers hadden vaak diezelfde uitwerking op anderen, alsof ze een of andere besmettelijke ziekte hadden. Wie weet? Misschien hadden ze dat wel.

Vanaf dat moment leek alles zich in een versneld, verwarrend tempo af te spelen. Er wankelde een man de supermarkt binnen, nadat hij de IN-deur had opengeduwd. Zijn neus bloedde. ‘Iets in de mist!’ schreeuwde hij, en Billy kroop tegen me aan – vanwege de bloedneus van de man, of vanwege wat hij zei, dat weet ik niet. ‘Iets in de mist! Iets in die mist heeft John Lee gegrepen! Iets...’ Hij deed een paar wankele stappen achteruit tot hij tegen een stapel zakken gazonmest opbotste en ging daar zitten. *‘Iets in de mist heeft John Lee gegrepen en ik heb hem horen gillen!’*

De situatie veranderde meteen. Zenuwachtig geworden door de storm, door de politie- en brandweersirenes, de subtiele vervreemding die het uitvallen van de elektriciteit altijd in de Amerikaanse ziel teweegbrengt, en door de gestaag groeiende atmosfeer van ongerustheid nu allerlei dingen op de een of andere manier... *veranderen* – ik weet niet hoe ik het beter kan omschrijven – begonnen de mensen massaal in beweging te komen. Ze sloegen niet op hol. Als ik dat zou zeggen, zou ik een totaal verkeerde indruk geven. Het was niet direct paniek. Ze vluchtten niet weg – tenminste, de meesten deden dat niet. Maar ze liepen. Sommigen liepen alleen naar het grote etalageraam achter de kassa’s om naar buiten te kijken. Anderen liepen door de IN-deur naar buiten, met hun voorgenomen aankopen nog in de hand.

Bud Brown begon gejaagd te schreeuwen: ‘Hé daar! U hebt niet betaald! Hé, jij! Kom terug met die broodjes!’

Iemand lachte hem uit, met een krankzinnig jodelend geluid waar anderen om moesten glimlachen. Maar ook al glimlachten ze, ze zagen er onthutst, verward en nerveus uit. Toen begon nog

iemand te lachen. Brown liep rood aan. Hij griste een doosje champignons uit de hand van een mevrouw die langs hem drong om uit het raam te kijken – de mensen verdrongen zich voor het raam met de vele ruitjes, ze leken op mensen die je door kijkgaten in een bouwput ziet kijken – en de mevrouw krijste: ‘Geef me m’n champignonnetjes terug!’ Dit bizarre verkleinwoord deed twee mannen die er vlak naast stonden in een waanzinnig gelach uitbarsten – en het had nu ook wel iets van een gekkenhuis weg. Mevrouw Carmody schetterde weer dat niemand naar buiten moest gaan. De brandsirene loeide maar door, als een vrouw die een insluiper in haar huis had betrap.

En Billy barstte in snikken uit. ‘Papa, wat is er met die man met bloed? Waarom bloedt die man?’

‘Het is niet erg, Big Bill, hij heeft een bloedneus, dat is niet erg.’

‘Wat bedoelde hij met iets in de mist?’ vroeg Norton. Hij fronste op een gewichtige manier zijn wenkbrauwen, wat waarschijnlijk zijn manier was om zijn verwarring te tonen.

‘Papa, ik ben bang,’ zei Billy door zijn tranen heen. ‘Kunnen we alsjeblieft naar huis gaan?’

Iemand botste in het voorbijgaan ruw tegen me aan, waardoor ik bijna mijn evenwicht verloor, en ik tilde Billy op. Ik begon ook bang te worden. De verwarring nam toe. Sally, de caissière naast Bud Brown, wilde weglopen, maar hij hield haar vast aan de kraag van haar rode jurk. De kraag scheurde. Ze haalde klauwend naar hem uit, met een verwrongen gezicht. ‘*Blijf met je gore poten van me af!*’ schreeuwde ze.

‘Ach, stil toch, klein krengh,’ zei Brown, maar in zijn stem klonk opperste verbazing.

Hij stak opnieuw zijn hand naar haar uit, maar Ollie Weeks zei op scherpe toon: ‘Bud! Beheers je!’

Er klonk weer gegil. Er was tot dan toe geen paniek geweest – nog nét niet – maar nu begon er paniek te ontstaan. Mensen stroomden door beide deuren naar buiten. Er klonk een klap van brekend glas en plotseling stroomde er bruisende Coca-Cola over de vloer.

‘Wat gebeurt er allemaal?’ riep Norton.

En toen begon het donker te worden... maar nee, dat is niet helemaal juist. Op dat moment dacht ik niet dat het donker begon te worden, maar dat het licht in de supermarkt was uitgegaan. Ik keek in een reflex omhoog naar de tl-balken, en ik was niet de enige. Even, voordat ik me herinnerde dat de elektriciteit was uitvallen, leken die tl-buizen de oorzaak te zijn dat het donkerder werd. Toen herinnerde ik me dat het licht al uit was geweest toen we in de supermarkt kwamen. Toch had het er eerst niet zo donker geleken. Opeens begreep ik het, nog voor de mensen bij het raam begonnen te roepen en te wijzen.

De mist kwam eraan.

Hij kwam van de ingang van het parkeerterrein aan Kansas Road, en zelfs van zo dichtbij zag hij er niet anders uit dan toen we hem voor het eerst aan de overkant van het meer hadden gezien. Hij was wit en helder, maar weerkaatste geen licht. Hij bewoog snel en had de zon grotendeels aan het gezicht onttrokken. Waar de zon was geweest, was nu een zilveren munt aan de hemel te zien, als een winterse vollemaan, gezien door een dunne wolkenlaag.

De mist kwam met kalme snelheid aanzetten. De aanblik ervan deed me om de een of andere reden denken aan die van de waterhoos van de dag gisteren. Er zijn grote krachten in de natuur die je bijna nooit te zien krijgt – aardbevingen, orkanen, tornado’s. Ik heb niet al die verschijnselen met eigen ogen gezien, maar ik heb genoeg gezien om te vermoeden dat ze zich allemaal met diezelfde kalme, hypnotiserende snelheid verplaatsen. Ze houden je als aan de grond genageld, zoals Billy en Steff de vorige avond voor het grote raam.

De mist kwam onverstoorbaar dichterbij over de tweebaansweg en onttrok die aan het gezicht. Het mooie, gerestaureerde huis van de familie McKeon, in Hollands-koloniale stijl, werd in zijn geheel opgeslokt. Een ogenblik stak de tweede verdieping van het vervallen flatgebouw ernaast nog boven het wit uit, toen verdween die ook. De borden RECHTS HOUDEN bij de in- en uitgangen van

het parkeerterrein van de supermarkt verdwenen, waarbij de zwarte letters op het bord een ogenblik in het niets leken te zweven nadat de vuilwitte ondergrond van het bord zelf was opgelost. De auto's op de parkeerplaats verdwenen stuk voor stuk.

'Wat gebeurt er allemaal?' vroeg Norton weer, en zijn stem haperde.

De mist kwam nader en vrat met evenveel gemak de blauwe hemel en het frisse zwarte asfalt op. Zelfs op een afstand van twintig meter was de scheidslijn zeer duidelijk te zien. Ik had het idiote gevoel dat ik naar een buitengewoon geslaagd stukje trucage voor een film keek, iets wat bedacht was door Willy O'Brian of Douglas Trumbull. Het gebeurde zo snel. De blauwe hemel verminderde tot een brede strook, toen tot een streep, toen tot een potloodlijn. Toen was hij weg. Effen wit drukte tegen het glas van het brede etalageraam. Ik kon de grote afvalbak die iets meer dan een meter van het raam stond, nog zien, maar niet veel verder. Ik kon de voorbumper van mijn Scout zien, maar dat was alles.

Een vrouw begon te krijsen, erg hard en lang. Billy drukte zich nog steviger tegen me aan. Zijn lijfje trilde als een bundel losse draden die onder hoogspanning staan.

Een man schreeuwde iets en rende door een van de verlaten paden naar de deur. Ik denk dat dat eindelijk het sein was voor de grote paniek. Mensen renden kriskras de mist in. '*Hé daar!*' brulde Brown. Ik weet niet of hij boos was, of bang, of beide. Zijn gezicht was nagenoeg paars. In zijn nek waren gezwollen aderen zichtbaar die bijna zo dik leken als accukabels. '*Hé, zeg mensen, jullie mogen dat niet meenemen! Kom terug met die spullen! Dit is diefstal!*'

Ze bleven rennen, maar sommigen gooiden hun boodschappen weg. Anderen lachten opgewonden, maar dat was een minderheid. Ze stroomden naar buiten in de mist, en niemand van de mensen die binnenbleven heeft ze ooit teruggezien. Er dreef een vage, maar scherpe geur door de open deur naar binnen. Bij de deur ontstond een opstopping. Er werd geduwd en gedrongen. Mijn schouders begonnen pijn te doen van het gewicht van Billy in mijn armen. Hij was stevig gebouwd; Steff noemde hem soms haar jonge kalf.

Norton begon weg te lopen; zijn gezicht stond afwezig en nogal versuft. Hij was op weg naar de deur.

Ik verplaatste Billy naar mijn andere heup, zodat ik Norton bij zijn arm kon grijpen voor hij buiten mijn bereik was. 'Nee man, dat zou ik niet doen als ik jou was,' zei ik.

Hij draaide zich om. 'Wat?'

'Ik zou maar liever even afwachten.'

'Wat afwachten?'

'Dat weet ik niet,' zei ik.

'Je denkt toch niet... ' begon hij, en toen kwam er een ijzingwekkend gekrijs uit de mist.

Norton zweeg. De opstopping bij de UIT-deur ontwarde zich, en toen begon iedereen in tegengestelde richting te lopen. Het geroezemoes van opgewonden gepraat, geroep en geschreeuw was even opgehouden. De gezichten van de mensen bij de deur zagen er plotseling plat en bleek uit.

Het gekrijs ging almaar door, alsof het een wedstrijd was met de brandsirene. Het leek onbestaanbaar dat longen van een mens genoeg lucht konden bevatten om een dergelijk gekrijs zo lang te kunnen volhouden.

Norton mompelde: 'O, mijn god,' en haalde zijn handen door zijn haar.

Abrupt hield het gekrijs op. Het stierf niet weg: het brak af. Nog één man ging naar buiten, een vlezige kerel in een kaki werkbroek. Ik denk dat hij van plan was de krijsler te redden. Een ogenblik lang was hij daar buiten nog zichtbaar door het glas en de mist, als een figuur op een drinkglas, gezien door een waasje melk. Toen (en voor zover ik weet, was ik de enige die dit zag) leek er achter hem iets te bewegen, een grijze schaduw in al dat wit. En tot mijn schrik leek het wel of de man in de werkbroek, in plaats van de mist in te rennen, erin gerúkt werd, waarbij zijn handen als in verrassing omhoogmaaiden. Een ogenblik lang was het in de supermarkt volkomen stil. Toen begon er buiten een groepje lichten te gloeien. De lampen van de parkeerplaats, ongetwijfeld gevoed door ondergronds gelegen elektriciteitskabels, waren aangegaan.

‘Niet naar buiten gaan,’ zei mevrouw Carmody, krassend als een kraai. ‘Buiten ga je de dood tegemoet.’

Niemand leek nog geneigd haar tegen te spreken of uit te lachen.

Opnieuw kwam er een kreet van buiten, ditmaal gedempt en zo te horen van tamelijk ver weg. Billy verstijfde weer tegen me aan.

‘David, wat is er aan de hand?’ vroeg Ollie Weeks. Hij had zijn plaats naast de kassa verlaten. Er stonden grote druppels zweet op zijn ronde, gladde gezicht. ‘Wat is dit?’

‘Ik mag hangen als ik er iets van snap,’ zei ik. Ollie zag er hevig geschrokken uit. Hij was een vrijgezel die in een aardig huisje aan Highland Lake woonde en graag een borrel kwam drinken in het café op Pleasant Mountain. Aan de mollige pink van zijn linkerhand prijkte een ring met een stersaffier. In februari van dit jaar had hij wat geld gewonnen in de staatsloterij. Van zijn prijs had hij die ring gekocht. Ik had altijd het idee dat Ollie een beetje bang was voor meisjes.

‘Ik vind dit helemaal niet leuk,’ zei hij.

‘Nee. Billy, ik moet je nu neerzetten, want je breekt mijn armen op deze manier. Ik zal je een hand geven, goed?’

‘Mamma,’ fluisterde hij.

‘Met mamma is alles goed,’ zei ik. Ik moest toch iets zeggen.

De oude man van de winkel in tweedehands goederen naast Jon’s Restaurant liep langs, gehuld in de oude met grote letters bedrukte schoolsweater die hij het hele jaar droeg. Hij zei luid: ‘Het is natuurlijk zo’n chemische wolk, luchtvervuiling. Van de fabrieken in Rumford en South Paris. Een of andere chemische stof.’ Met deze woorden verdween hij in pad 4, langs de patent-geneesmiddelen en het wc-papier.

‘Laten we hier weggaan, David,’ zei Norton zonder enige overtuiging. ‘Wat vind je, moeten we...’

Er klonk een bons. Een vreemde, misselijkmakende bons die ik voornamelijk in mijn voeten voelde, alsof het hele gebouw plotseling een meter gevallen was. Enkele mensen schreeuwden van angst en schrik. Er volgde een soort deuntje van flessen die uit hun schappen zwaaiden en kapotsloegen op de tegelvloer. Een

stuk glas in de vorm van een taartpunt viel uit een van de ruitjes van het brede raam voorin, en ik zag dat de houten lijsten van de zware ruitjes op sommige plaatsen waren doorgebogen en waren versplinterd. De brandsirene hield midden in geloei op.

De stilte die volgde, was de angstige stilte van mensen die op iets anders, iets ergers wachtten. Ik was geschokt en als verdoofd, en mijn geest legde een vreemde verbinding met het verleden. In de tijd dat Bridgton weinig meer dan een kruispunt van wegen was, nam mijn vader me hier mee naartoe en stond dan aan de toonbank te praten, terwijl ik door het glas naar de snoepjes voor een cent en de kauwgom voor twee cent keek. Het was in januari en het dooide. Geen geluid behalve het gedrup van het smeltwater dat uit de zinken dakgoten in de regentonnen aan weerskanten van de winkel viel. Ik keek naar de toverballen, de knoepjes en de wieltjes. De mystieke gele lichtbollen boven mijn hoofd, waarin je de monsterachtige, geprojecteerde schaduwen van de dode vliegen van de vorige zomer kon zien. Een kleine jongen, David Drayton geheten, met zijn vader, de beroemde kunstenaar Andrew Drayton, wiens schilderij *Christine, alleen, staand* in het Witte Huis hing. Een kleine jongen die David Drayton heette en naar het snoepgoed keek en naar de kauwgomplaatjes en die vaag voelde dat hij moest plassen. En buiten de drukkende, wolkige gele mist van dooiweer in januari. De herinnering verdween, maar heel langzaam.

‘Mensen!’ brulde Norton. ‘Mensen, luister, allemaal!’

Ze keken om. Norton had beide handen geheven, de vingers gespreid, als een politicus die toejuichingen in ontvangst neemt.

‘Het kan gevaarlijk zijn om naar buiten te gaan!’ riep Norton.

‘Waarom?’ schreeuwde een vrouw terug. ‘Mijn kinderen zijn thuis! Ik moet naar mijn kinderen toe!’

‘Buiten ga je een wisse dood tegemoet!’ kwam mevrouw Carmody alert terug. Ze stond bij de zakken met twaalfenhalve kilo kunstmest die onder het raam opgestapeld lagen, en haar gezicht leek op de een of andere manier op te bollen, alsof ze opzwol.

Een jongen van een jaar of zestien gaf haar een onverwachte,

harde duw, en ze ging met een verbaasd snuifgeluid op de zakken zitten. 'Hou je mond, oude heks! Hou op met die idiote kulpraatjes!'

'Rustig!' riep Norton. 'Als we gewoon even afwachten tot de mist verwaait en we iets kunnen zien...'

Dit werd begroet met een kakofonie van tegengestelde uitroepen.

'Hij heeft gelijk,' riep ik, schreeuwend om boven het kabaal uit te komen. 'Laten we proberen rustig te blijven.'

'Ik denk dat het een aardbeving was,' zei een man met een bril. Zijn stem was zacht. In de ene hand hield hij een pakje gehakt en een zak broodjes. De andere hield de hand vast van een klein meisje, misschien een jaar jonger dan Billy. 'Ik denk echt dat dat een aardbeving was.'

'Er is vier jaar geleden een aardbeving geweest in Naples,' zei een dikke man uit de streek.

'Dat was in Casco,' sprak zijn vrouw hem onmiddellijk tegen. Ze praatte op de onmiskenbare toon van een doorgewinterde tegensprekerster.

'Naples,' zei de dikke man uit de streek, maar met minder overtuiging.

'Casco,' zei zijn vrouw krachtig, en hij gaf op.

Ergens in de zaak viel een blik, dat door de schok, of aardbeving, of wat het ook was geweest, naar de uiterste rand van zijn schap was verschoven, er met een kletterende klap af.

Billy barstte in tranen uit. 'Ik wil naar hûis! Ik wil naar mijn MOEDER!'

'Kunt u niet zorgen dat dat kind zijn waffel houdt?' vroeg Bud Brown. Zijn ogen schoten schielijk maar doelloos door de zaak rond.

'Moet jij een klap op je bek hebben, met je grote smoel?' vroeg ik hem.

'Toe nou, Dave, daar schieten we niets mee op,' zei Norton verstrooid.

'Het spijt me,' zei de vrouw die zo-even had geschreeuwd. 'Het

spijt me maar ik kan hier niet blijven. Ik moet naar huis om voor mijn kinderen te zorgen.'

Ze keek om naar ons, een blonde vrouw met een vermoeid, knap gezicht.

'Wanda past op onze kleine Victor, ziet u. Wanda is pas acht en soms vergeet ze... vergeet ze dat ze eigenlijk... op hem past, weet u. En onze kleine Victor... Hij vindt het leuk de branders van het fornuis aan te draaien zodat het rode lichtje aangaat... dat lichtje vindt hij mooi... En soms trekt hij de stekkers eruit... Dat doet-ie... En Wanda... Het gaat haar na een tijdje vervelen om op hem te passen... Ze is nog maar acht jaar...' Ze hield op met praten en keek ons alleen nog aan. Ik denk dat wij voor haar op dat moment niets anders waren dan een rij ogen, geen mensen maar alleen ogen. 'Wil niemand me dan helpen?' schreeuwde ze. Haar lippen begonnen te trillen. 'Wil... wil niemand hier een vrouw naar huis brengen?'

Niemand antwoordde. De mensen schuifelden met hun voeten.

Ze keek van het ene gezicht naar het andere met haar ontmoedigde blik.

De dikke man uit de streek deed een aarzelende stap naar voren, maar zijn vrouw rukte hem terug, haar hand als een handboei om zijn pols geklemd.

'U?' vroeg de blonde vrouw aan Ollie. Hij schudde zijn hoofd.

'U?' vroeg ze aan Bud. Hij legde zijn hand op de rekenmachine van Texas Instruments op de toonbank en gaf geen antwoord.

'U?' vroeg ze aan Norton en hij begon iets te zeggen met zijn luide advocatenstem, zoiets dat niemand slecht voorbereid naar buiten moest gaan en dat... en ze liet hem staan, en Nortons woorden stierven gewoon weg.

'U?' vroeg ze aan mij, en ik tilde Billy weer op en hield hem in mijn armen, als een schild om haar verschrikkelijke, treurige gezicht af te weren.

'Ik hoop dat jullie allemaal in de hel komen,' zei ze. Ze schreeuwde het niet; haar stem was dodelijk vermoeid. Ze beende naar de UIT-deur en trok hem met twee handen open. Ik wilde iets tegen

haar zeggen, haar terugroepen, maar mijn mond was te droog.

‘Hé, dame, luister nou...’ begon de zestienjarige jongen die tegen mevrouw Carmody had geschreeuwd. Hij pakte haar arm vast. Toen ze omlaag naar zijn hand keek, liet hij haar met een beschaamd gezicht los. Ze glipte naar buiten in de mist.

We keken haar na en niemand zei iets. We keken hoe de mist haar omwolkte en haar onstoffelijk maakte: geen menselijk wezen meer, maar een tekening in inkt en potlood van een menselijk wezen, op het witste papier ter wereld, en niemand zei iets. Een ogenblik was het net als de letters op het bord RECHTS AANHOU- DEN die in het niets hadden gezweefd; haar armen en benen en haar lichtblonde haar waren al weg en alleen de schimmige resten van haar rode zomerjurk bleven nog over en schenen in het witte niets te dansen. Toen was ook haar jurk weg en niemand zei iets.

4

HET MAGAZIJN PROBLEMEN MET DE GENERATOR WAT ER MET DE MAGAZIJNBEDIENDE GEBEURDE

Billy begon zich opeens hysterisch en driftig te gedragen, door zijn tranen heen op een hese, dwingende manier om zijn moeder schreeuwend. Plotseling was hij weer een tweejarige geworden. Snot bedekte zijn bovenlip. Ik leidde hem weg, liep met hem door een van de twee middelste paden, met mijn arm om zijn schouder, in een poging hem te kalmeren. Ik nam hem mee naar achteren tot bij de lange, witte koelvitrine voor het vlees, die achterin over de hele lengte van de zaak liep. McVey, de slager, stond daar nog steeds. We knikten elkaar toe; het beste wat we onder de gegeven omstandigheden konden doen.

Ik ging op de grond zitten en nam Billy op schoot. Ik hield zijn gezichtje tegen mijn borst en wiegde hem en praatte tegen hem. Ik vertelde hem alle leugens die ouders voor nare situaties in voorraad hebben, de leugens die voor een kind zo verdomd aanvaardbaar klinken, en ik vertelde ze op een volmaakt overtuigende manier.

‘Het is geen gewone mist,’ zei Billy. Hij keek naar me op met donkere kringen om zijn betraande ogen. ‘Hè, papa, het is toch geen gewone mist?’

‘Nee, ik geloof het niet.’ Daar wilde ik niet over liegen.

Kinderen vechten niet tegen iets schokkends, zoals volwassenen doen; ze gaan erin mee, misschien omdat kinderen tot hun dertiende of zo bijna voortdurend schokkende ervaringen hebben.

Billy begon in slaap te sukkelen. Ik bleef hem vasthouden, omdat ik dacht dat hij misschien weer wakker zou schrikken, maar zijn gedommel verdiepte zich tot echt slapen. Misschien had hij de afgelopen nacht niet goed geslapen, toen we voor het eerst sinds Billy een peuter was met z'n drieën in één bed hadden geslapen. En misschien – ik voelde een kille stroom door me heen vloeien

bij die gedachte – misschien had hij een voorgevoel gehad van iets wat ging komen.

Toen ik er zeker van was dat hij vast sliep, legde ik hem op de grond en ging op zoek naar iets om hem mee te bedekken. De meeste mensen stonden nog steeds voor in de zaak naar buiten te kijken, naar de dikke mistdeken. Norton had een kleine kring van toehoorders verzameld en was druk bezig hen in zijn ban te brengen – of dat te proberen. Bud Brown stond nog pal op zijn post, maar Ollie Weeks had de zijne verlaten. Er waren een paar mensen in de gangpaden die doelloos rondzwierven, als spoken, met gezichten die glommen van schrik. Ik ging het magazijn binnen via de dubbele deuren tussen de vleesafdeling en de bierkoeling.

De generator stond nog steeds te razen achter de afscheiding van multiplex, maar er was iets niet in orde. Ik kon een walm van dieselolie ruiken en die walm was veel te sterk. Ik liep naar de afscheiding, terwijl ik oppervlakkig ademhaalde. Op het laatst knoopte ik mijn overhemd los en drukte een deel ervan tegen mijn mond en neus.

Het magazijn was lang, smal en flauw verlicht door twee paar noodlampen. Overal stonden stapels kartonnen dozen – waspoeder aan de ene kant, kratten met frisdrank aan de andere kant van de scheidingswand, opgestapelde dozen met macaroni en ketchup. Een van die laatste was gevallen en de kartonnen doos leek te bloeden.

Ik ontgrendelde de deur in de scheidingswand van de generator en stapte naar binnen. De machine werd aan het gezicht onttrokken door wolken vette, blauwe rook. De uitlaatpijp liep door een gat in de muur naar buiten. Het uiteinde van de pijp was waarschijnlijk verstopt. Er was een simpele schakelaar om de machine aan en uit te zetten en ik zette hem uit. De generator hikte, boerde, kuchte en hield op. Daarna ging hij uit met een aflopende reeks plopgeluiden die me deden denken aan Nortons koppige kettingzaag.

De noodverlichting ging zachtjes uit en ik stond in het donker. Ik werd snel bang en raakte gedesorïenteerd. Mijn ademhaling klonk als een zacht briesje, ritselend in stro. Ik stootte mijn neus tegen de dunne multiplex deur toen ik naar de winkel terug wilde gaan, en mijn hart maakte een schuiver. Er zaten raampjes in de dubbele

deuren, maar die waren om de een of andere reden zwart geschilderd, en de duisternis was bijna compleet. Ik raakte de richting kwijt en liep tegen een stapel dozen op. Die begon te wiebelen en viel om. Een doos viel zo rakelings langs mijn hoofd dat ik een stap achteruit deed en over een andere doos struikelde. Ik viel en stootte mijn hoofd zo hard dat ik sterretjes zag in het donker. Prima werk.

Ik lag mezelf daar te vervloeken en mijn hoofd te wrijven; ik hield mezelf voor dat ik vooral kalm moest blijven, gewoon moest opstaan en hier wegwezen, teruggaan naar Billy; ik hield mezelf voor dat er heus niets zachts en slijmerigs mijn enkel zou grijpen of in mijn tastende hand zou glibberen. Ik hield mezelf voor dat ik niet mijn zelfbeheersing mocht verliezen, anders zou ik hier zo dadelijk in paniek rondstommelen en dingen omgooien en mezelf een krankzinnige hindernisrace bezorgen.

Ik stond voorzichtig op, zoekend naar een dun streepje licht tussen de dubbele deuren. Ik vond het, een vage maar onmiskenbare kras in de duisternis. Ik begon erheen te lopen en bleef toen stilstaan.

Ik hoorde een geluid. Een zacht, glijdend geluid. Het hield op en begon toen weer, met een haast onhoorbaar klein bonsgeluid. Alles binnen in me werd slap. Als bij toverslag was ik weer vier jaar oud. Dat geluid kwam niet uit de supermarkt. Het kwam van achter me. Van buiten. Waar de mist was. Iets wat glijdend en schuivend en schrapend langs de muur bewoog. En, misschien, een ingang zocht.

Of misschien was het al binnen en zocht het mij. Misschien zou ik datgene wat dat geluid maakte zo dadelijk op mijn schoenen voelen. Of op mijn nek.

Het geluid kwam weer. Ik wist zeker dat het buiten was. Maar dat maakte het niet beter. Ik gaf mijn benen opdracht te lopen en ze weigerden het bevel op te volgen. Toen veranderde de aard van het geluid. Iets schréápte nu in de duisternis. Mijn hart maakte een sprong in mijn borstkas, en ik stortte me op die dunne verticale lichtstreep. Ik stootte met gestrekte armen tegen de deuren en knalde erdoorheen de supermarkt in.

Een paar mensen stonden vlak buiten de dubbele deuren – Ollie Weeks was erbij – en ze sprongen allemaal verschrikt achteruit.

Ollie greep naar zijn borst. 'David!' zei hij met een benauwde stem. 'Jezus christus, wil je mijn leven soms met tien jaar bekort...' Hij zag mijn gezicht. 'Wat is er met je?'

'Hebben jullie dat gehoord?' vroeg ik. Mijn stem klonk me zelf vreemd in de oren: hoog en pieperig. 'Heeft iemand van jullie het ook gehoord?'

Ze hadden natuurlijk niets gehoord. Ze waren hierheen gekomen om te kijken waarom de generator was afgeslagen. Terwijl Ollie me dit vertelde, kwam een van de magazijnbedienden met een armvol staaflantaarns aanschuiven. Hij keek nieuwsgierig van Ollie naar mij.

'Ik heb de generator afgezet,' zei ik, en ik legde uit waarom.

'Wat hoorde je dan?' vroeg een van de andere mannen. Hij werkte bij de gemeentelijke wegendienst; zijn naam was Jim nog iets.

'Dat weet ik niet. Een schrapend geluid. Glibberig. Ik wil het niet nog eens horen.'

'Zenuwen,' zei de andere man die bij Ollie stond.

Nee. Het waren geen zenuwen geweest.

'Hoorde je het ook voor het licht uitging?'

'Nee, pas daarna. Maar...' Maar niets. Ik kon zien hoe ze naar me keken. Ze wilden niet nog meer slecht nieuws, nog meer griezelige of onbegrijpelijke dingen horen. Daar waren er al genoeg van. Alleen Ollie keek alsof hij me geloofde.

'Laten we naar binnen gaan en hem weer starten,' zei de magazijnjongen, terwijl hij de zaklantaarns uitdeelde. Ollie nam de zijne twijfelend aan. De magazijnjongen bood mij er een aan met een ietwat verachtelijke blik in zijn ogen. Hij was misschien achttien. Ook ik nam de zaklamp met enige aarzeling aan. Ik moest eerst iets hebben om Billy mee te bedekken.

Ollie opende de deuren en zette ze geopend vast, zodat er wat licht naar binnen viel. De dozen lagen schots en scheef rond de halfopen deur in de scheidingswand van multiplex.

De man die Jim heette, snoof en zei: 'Het stinkt hier behoorlijk. U hebt er goed aan gedaan hem af te zetten.'

De lichtbundels van de lantaarns zwaaiden en dansten over kartonnen dozen met blikken, wc-papier, hondenvoer. Het was er

rokerig vanwege de rondrijvende uitlaatgassen die de verstopte uitlaat terug in de magazijnruimte had geblazen. De magazijnjongen richtte zijn zaklamp even op de brede laaddeur uiterst rechts.

De twee mannen en Ollie gingen het generatorcompartiment binnen. Hun lichtstralen flitsten onrustig heen en weer en deden me denken aan iets uit een avonturenverhaal voor jongens – waarvan ik er een aantal had geïllustreerd toen ik nog op de academie zat. Piraten die om middernacht hun bloederig goud begroeven, of misschien de krankzinnige arts en zijn assistent die een lijk stalen. Schaduwen, monsterlijk vertekend door de bewegende, elkaar doorkruisende lichtbundels, schoven over de muren. De generator tikte onregelmatig terwijl hij afkoelde. De magazijnjongen was op weg naar de laaddeur, terwijl hij zijn lamp voor zich uit liet schijnen.

‘Ik zou daar niet heen gaan,’ zei ik.

‘Nee, u zou dat natuurlijk nooit doen.’

‘Probeer hem nu eens, Ollie,’ zei een van de mannen.

De generator gierde en begon toen te razen.

‘Hola! Zet hem af! Jezus christus, wat een stank!’

De generator ging weer uit.

De magazijnjongen kwam juist terug van de laaddeur toen ze het compartiment uit stapten.

‘Er zit beslist iets in die uitlaatpijp wat hem afsluit,’ zei een van de mannen.

‘Weet u wat?’ vroeg de jongen. Zijn ogen glommen in de gloed van de lantaarns, en hij had de roekeloze uitdrukking op zijn gezicht die ik maar al te vaak had getekend voor de omslagen van mijn avonturenreeks voor jongens. ‘Laat hem zo lang draaien dat ik de laaddeur daarachter omhoog kan krijgen. Dan ga ik naar buiten en haal weg wat erin zit.’

‘Ik denk niet dat dat een erg goed idee is, Norm,’ zei Ollie twijfelend.

‘Gaat die deur elektrisch open?’ vroeg de man die Jim heette.

‘Jawel,’ zei Ollie. ‘Maar ik denk alleen niet dat het verstandig zou zijn als...’

‘Dat zit wel goed,’ zei Jim resoluut. Hij wipte zijn baseballpetje achter op zijn hoofd. ‘Ik doe het wel.’

‘Nee, u begrijpt het niet,’ begon Ollie weer. ‘Ik geloof echt niet dat iemand moet proberen...’

‘Maakt u zich geen zorgen,’ zei hij toegeeflijk tegen Ollie, en hij negeerde hem verder.

Norm, de magazijnbediende, was opeens verontwaardigd. ‘Hoor eens, het was mijn idee,’ zei hij.

Plotseling waren ze aan het kibbelen over wie het ging doen, in plaats van over de vraag óf het wel gedaan moest worden. Maar niemand van hen had natuurlijk dat akelige, glijdende geluid gehoord.

‘Hou op!’ zei ik luid.

Ze keken om.

‘Jullie schijnen het niet te begrijpen, of jullie doen je uiterste best het niet te begrijpen. Dit is geen gewone mist. Er is niemand de winkel binnengekomen sinds die mist er is. Als jullie die laaddeur openen en er iets naar binnen komt...’

‘Wat voor iets bijvoorbeeld?’ vroeg Norm met de volmaakte minachting van een achttienjarige macho.

‘Tets wat het geluid maakt dat ik heb gehoord.’

‘Meneer Drayton,’ zei Jim. ‘Sorry hoor, maar ik ben er niet van overtuigd dat u iets gehoord hebt. Ik weet dat u een beroemd schilder bent met relaties in New York en Hollywood en zo, maar daarom bent u voor mij nog niet anders dan een ander. Ik denk zo dat u hier in het donker zat en misschien gewoon... een beetje in de war raakte.’

‘Misschien ben ik in de war geraakt,’ zei ik. ‘En misschien moet u, als u buiten iets wilt gaan doen, eerst eens gaan kijken of die mevrouw veilig thuis is gekomen bij haar kinderen.’ Zijn houding – en die van zijn maat en van de magazijnbediende – maakte me kwaad en bang tegelijk. Ze hadden het soort licht in hun ogen dat sommige mannen krijgen wanneer ze ratten gaan schieten op de gemeentelijke vuilstortplaats. ‘Zeg,’ zei Jims maat, ‘als iemand van ons jouw raad nodig heeft, vragen we er wel om.’

Aarzelend zei Ollie: ‘De generator is eigenlijk niet zo erg be-

langrijk. Het voedsel in de diepvrieskisten blijft twaalf uur of langer bevroren zonder dat er...'

'Oké, jongen, ga jij maar,' zei Jim abrupt. 'Ik start de motor en jij doet de deur omhoog zodat het hier niet al te erg gaat stinken. Myron en ik gaan bij de uitlaatpijp staan. Geef een gil als hij vrij is.'

'Oké,' zei Norm en hij beende opgewonden weg.

'Dit is krankzinnig,' zei ik. 'Jullie laten die mevrouw alleen gaan...'

'Ik heb niet gemerkt dat u vooraan stond om haar te escorteren,' zei Jims maat Myron. Een doffe, steenrode blos kroop uit zijn kraag omhoog.

'... maar jullie laten wel deze jongen zijn leven riskeren om een generator die er eigenlijk niet toe doet?'

'Waarom houdt u niet gewoon uw bek!' schreeuwde Norm.

'Luister, meneer Drayton,' zei Jim en hij gaf me een kille glimlach. 'Weet u wat? Als u nog iets te zeggen hebt, moet u eerst even uw tanden tellen, want ik krijg er genoeg van naar uw praatjes te luisteren.'

Ollie keek me aan, kennelijk bang. Ik haalde mijn schouders op. Ze waren krankzinnig, dat was alles. Hun gevoel voor verhoudingen was tijdelijk verdwenen. In de winkel waren ze verward en bang geweest. Hierbinnen was een duidelijk mechanisch probleem: een generator die niet goed werkte. Het oplossen ervan zou hen helpen zich minder verward en machteloos te voelen. Daarom wilden ze het oplossen.

Jim en zijn vriend Myron besloten dat ik wist dat ik geen kans maakte en gingen het generatorcompartiment weer binnen. 'Klaar, Norm?' vroeg Jim.

Norm knikte en realiseerde zich toen dat ze een knik niet konden horen. 'Ja,' zei hij.

'Norm,' zei ik. 'Doe niet zo dom.'

'Het is verkeerd,' vulde Ollie aan.

Hij keek ons aan en plotseling leek zijn gezicht veel jonger dan achttien. Zijn adamsappel wipte krampachtig op en neer en ik zag dat hij doodsbang was. Hij opende zijn mond om iets te zeggen – ik denk dat hij ging zeggen dat hij er toch maar van afzag – en

toen kwam de generator weer brullend tot leven en toen hij soepel liep, drukte Norm op de knop rechts van de deur, die omhoog begon te ratelen in zijn twee stalen rails. De noodverlichting was weer aangegaan toen de generator startte. Nu verflauwde het licht, doordat de motor die de deur omhoogtrok, de stroom wegzoog.

De schaduwen liepen naar achteren en smolten weg. Het magazijn begon zich te vullen met het zachte witte licht van een bewolkte dag aan het einde van de winter. Ik merkte weer die vreemde, scherpe geur op.

De laaddeur ging een halve meter, toen een meter omhoog. Erachter kon ik een vierkant betonnen platform zien, omrand door een gele streep. Het geel was al na een meter vaag en verbleekt. De mist was ongelooflijk dicht.

'Ho maar!' gilte Norm.

Slierten mist, wit en fijn als drijvend kant, kwamen in laagjes naar binnen. De lucht was koud. Het was de hele morgen al merkbaar koel geweest, vooral na de plakkerige hitte van de afgelopen drie weken, maar dat was een zomerse koelte geweest. Dit was kóú. Alsof het maart was. Ik huiverde. En ik dacht aan Steff.

De generator sloeg af. Jim kwam juist naar buiten toen Norm onder de deur dook. Hij zag het. Ik ook. Ollie ook.

Een tentakel kwam over de rand van het laadplatform en greep Norm om zijn kuit. Mijn mond viel ver open. Ollie maakte een heel kort keelgeluid van verrassing – *'uk!'* De tentakel werd van drie centimeter dik – het formaat van een ringslang – op het punt waar hij zich om Norms onderbeen had gekronkeld, geleidelijk dikker, tot wel een halve meter, waar hij in de mist verdween. Hij was aan de bovenzijde leigrijs, dat verliep tot een vleeskleurig roze aan de onderkant. En er zaten rijen zuignappen aan de onderkant. Ze bewogen en wriemelden als honderden kleine, tuitende mondjes.

Norm keek naar beneden. Hij zag wat hem gepakt had. Zijn ogen puilden uit hun kassen. *'Haal dat ding van me af! Hé, haal het van me af! Jezus, halen jullie dit vervloekte ding van me af!'*

'O mijn god,' kreunde Jim.

Norm greep de onderrand van de laaddeur en rukte zichzelf

naar binnen. De tentakel leek te zwellen, zoals een arm wanneer je hem buigt. Norm werd teruggerukt tegen de deur van golfplaat – zijn hoofd sloeg er met een bons tegenaan. De tentakel zwol nog meer, en Norms benen en lichaam begonnen weer naar buiten te glijden. De onderrand van de laaddeur trok zijn overhemd uit zijn broek. Hij gaf een woeste ruk aan de deur en trok zich weer naar binnen, als een man die aan het opdrukken is.

‘Help me toch,’ snikte hij, ‘help me, jongens, alsjeblijft, alsjeblijft!’

‘Jezus, Maria en Jozef,’ zei Myron. Hij was uit het generator-compartiment gekomen om te zien wat er aan de hand was.

Ik was het dichtste bij en ik greep Norm om zijn middel en trok zo hard als ik kon, achteroverhangend op mijn hielen. Heel even bewogen we naar achteren, maar slechts een ogenblik. Het was of je elastiek uitrekte, of een taaie stroop uittrok. De tentakel gaf iets mee, maar liet allerminst los. Toen kwamen er nog drie tentakels uit de mist naar ons toe zweven. Een ervan krulde zich om Norms wapperende rode schort van Federal Foods en rukte het af. Hij verdween weer in de mist met de rode stof in zijn greep gekruld, en ik dacht aan iets wat mijn moeder altijd zei wanneer mijn broertje en ik zeurden om iets wat we van haar niet mochten hebben – snoep, een stripboek, speelgoed. ‘Je hebt dat net zo nodig als een kip een vlag,’ zei ze dan. Daar dacht ik aan en ik dacht aan die tentakel die met Norms rode schort rondzwaaide en ik begon te lachen. Alleen klonk mijn gelach ongeveer zoals het gillen van Norm.

Misschien viel het niemand op dat ik lachte, behalve mezelf.

De twee andere tentakels schoven een ogenblik doelloos heen en weer over het laadplatform en maakten daarbij de zachte schraapgeluiden die ik eerder had gehoord. Toen sloeg een ervan tegen Norms linkerheup en gleeed eromheen. Ik voelde hem tegen mijn arm. Ik denk nu dat ik ook naar buiten zou zijn verdwenen in de mist als hij mij met die zuignappen gegrepen had. Maar dat deed hij niet. Hij greep Norm. En de derde omringde Norms andere enkel.

Nu werd hij van mij weggetrokken. ‘Help me!’ schreeuwde ik. ‘Ollie! Iemand! Help eens!’

Maar ze kwamen niet. Ik weet niet wat ze wel deden, maar ze kwamen niet.

Ik keek omlaag en zag dat de tentakel om Norms middel zich in zijn huid werkte. De zuignappen vráten zich in hem waar zijn hemd uit zijn broek was getrokken. Bloed, zo rood als zijn ontbrekende schort, begon uit de wond te sijpelen die de pulserende tentakel gegraven had.

Ik stootte mijn hoofd tegen de onderrand van de gedeeltelijk geopende deur.

Norms benen waren weer buiten. Hij was een van zijn schoenen verloren. Nog een tentakel kwam uit de mist, wikkelde zijn uiteinde stevig om de schoen en ging ermee vandoor. Norms vingers klemden zich om de onderrand van de deur. Hij had hem in een doodsgreep. Zijn vingers waren spierwit. Hij gilte niet meer; dat punt was hij al voorbij. Zijn hoofd zwiepte heen en weer in een eindeloos gebaar van ontkenning, en zijn lange zwarte haar zwaaide rond.

Ik keek over zijn schouder en zag meer tentakels komen, tientallen: als een woud. De meeste waren klein, maar enkele waren reusachtig, zo dik als de in een moskorset gehulde boom die die morgen over onze oprit had gelegen. De grote hadden zuurstokroze zuignappen, die zo groot leken als de deksel van een mangat. Een van die grote sloeg met een luid en rollend *'vrrraapf'*-geluid op het betonnen platform en bewoog traag naar ons toe als een grote blinde worm. Ik gaf een gigantische ruk en de tentakel die Norms rechterkuit omvatte, verschoof iets. Dat was alles. Maar voor hij zijn greep hervatte, zag ik dat het ding bezig was hem op te eten.

Een van de tentakels streek zacht langs mijn wang en bleef toen in de lucht hangen, alsof het met zichzelf overlegde. Toen dacht ik aan Billy. Billy lag te slapen in de supermarkt naast de lange, witte koelvitrine van McVey. Ik was hierheen gegaan om iets te zoeken om hem mee te bedekken. Als een van die dingen mij te pakken kreeg, zou er niemand zijn om op hem te passen – behalve Norton misschien.

Daarom liet ik Norm los en liet me op handen en knieën vallen. Ik was half binnen en half buiten, precies onder de opgetrokken

deur. Een tentakel passeerde me links; hij leek op zijn zuignappen te lopen. Hij hechtte zich aan een van Norms puilende bovenarmen, wachtte even en gleeed er toen met grote slagen omheen.

Norm zag er nu uit als iets uit de droom van een krankzinnige over slangenbezwering. Bijna overal woelden onrustig tentakels over hem heen... en ze waren ook aan alle kanten om mij heen. Ik maakte een onhandige sprong naar binnen, viel om en kwam op mijn schouder terecht. Jim, Ollie en Myron waren nog steeds daar. Ze stonden erbij als een wassenbeeldentableau bij Madame Tussaud, met bleke gezichten en brandende ogen. Jim en Myron stonden aan weerskanten van de deur naar het generatorcompartiment.

‘Start de generator!’ gilte ik hen toe.

Geen van beiden bewoog. Ze staarden als gedrogeerd, met een in doodsdrift wortelende gretigheid naar de laadplaats.

Ik tastte over de vloer, greep het eerste wat ik vond – een pak Sneeuwwit waspoeder – en gooide het naar Jim. Het raakte hem tegen zijn buik, juist boven de gesp van zijn broekriem. Hij gromde en greep naar zijn buik. Zijn ogen knipperden.

‘Ga die vervloekte generator starten!’ krijste ik zo hard dat mijn keel pijn deed.

Hij verroerde zich niet; in plaats daarvan begon hij te praten in een poging zich nu te verdedigen, blijkbaar tot de conclusie komend dat, nu Norm levend werd opgegeten door een of ander krankzinnig gruwelding uit de mist, de tijd was gekomen om een aanklacht te weerleggen. ‘Sorry, zeg,’ jammerde hij. ‘Ik wist dit niet, hoe had ik dit in godsnaam kunnen weten? U zei dat u iets had gehoord, maar ik wist niet wat u bedoelde, u had beter moeten zeggen wat u bedoelde. Ik dacht, ik weet niet, misschien een vogel of zo...’

Toen kwam Ollie in beweging; hij stootte hem met zijn dikke schouder opzij en stapte de generatorruimte binnen.

Jim struikelde over een van de dozen bleekpoeder en viel, net als ik in het donker had gedaan. ‘Het spijt me,’ zei hij weer. Zijn rode haar was over zijn voorhoofd gevallen. Zijn wangen waren lijkwit. Zijn ogen waren de ogen van een dodelijk geschrokken jongetje. Seconden later kuchte de generator en kwam ronkend tot leven.

Ik draaide me om naar de laaddeur.

Norm was bijna verdwenen, maar hield zich toch nog steeds met één hand wanhopig vast. Zijn lichaam was een kolkende massa tentakels waaruit bloed zacht op het beton tikte, in druppels ter grootte van een dubbeltje. Zijn hoofd sloeg heen en weer, en zijn ogen puilden in doodsangst uit, starend in de mist.

Andere tentakels kropen en kronkelden nu over de vloer naar binnen. Er waren er te veel in de buurt van de knop waarmee de laaddeur bediend werd om er zelfs maar aan te denken die te naderen. Een ervan sloot zich om een halveliterfles Pepsi en voerde die weg. Een andere schoof om een kartonnen doos en kneep. Het karton scheurde en rollen wc-papier, telkens twee rollen in cellofaan, spoten omhoog, kwamen omlaag, en rolden alle kanten op. Andere tentakels grepen ze gretig. Een van die grote gleed naar binnen. Zijn punt verhief zich van de vloer en leek de lucht op te snuiven. Hij begon naar Myron toe te bewegen en die stapte trippelend opzij, met zijn ogen rollend van angst. Een hoog kreungeluidje ontsnapte aan zijn slappe lippen.

Ik keek rond of ik iets zag, het maakte niet uit wat, wat lang genoeg was om over de zoekende tentakels heen te reiken en op de DICHT-knop aan de muur te drukken. Ik zag een bezem tegen een stapel bierkragen staan en pakte hem.

Norms hand werd losgetrokken. Hij kwam met een bons op het betonnen laadplatform neer en graaide met zijn enige vrije hand wanhopig naar houvast. Zijn ogen ontmoetten de mijne een ogenblik. Ze waren helder en bewust. Hij wist wat er met hem gebeurde. Toen werd hij, bonzend en rollend, de mist in getrokken. Er kwam nog een gil, die afbrak. Norm was verdwenen.

Ik duwde met het uiteinde van de bezemsteel op de knop en de motor begon te gieren. De deur begon weer omlaag te glijden. Hij raakte de dikste tentakel het eerst, degene die in Myrons richting was gegaan. De deur drukte de huid – het vel, of wat het ook was – iets in en ging er toen doorheen. Een zwarte smurrie begon er uit te spuiten. Hij kronkelde als een gek, striemde de betonnen magazijnvloer als een zweep, en leek toen verpletterd te worden. Een ogenblik later

was hij weg. De andere begonnen zich terug te trekken.

Een ervan had een vijfpondspak met Gaines-brokken voor de hond en wilde dat niet loslaten. De neerdalende deur hakte de tentakel in tweeën voor hij eindelijk in zijn groef sloot. Het afgehakte stuk tentakel kneep zich stuiptrekkend strakker, waardoor de zak openscheurde en hij overal bruine, ronde hondenbrokken rondstrooide. Daarop begon hij op de vloer te spartelen, als een vis op het droge, zich oprollend en ontrollend, steeds langzamer, tot hij stillag. Ik porde erin met de bezemsteel. Het stuk tentakel, dat misschien een meter lang was, sloot zich er een ogenblik fel omheen, raakte toen los en lag weer slap te midden van de chaos van wc-papier, hondenvoer en pakken waspoeder.

Er was geen geluid, behalve het razen van de generator en Ollie, die huilde in het generatorcompartiment van multiplex. Ik kon hem daar met zijn gezicht in zijn handen op een kruk zien zitten.

Toen werd ik me bewust van een ander geluid: het zachte, glijdende geluid dat ik in het donker had gehoord. Alleen was het geluid nu vertienvoudigd. Het was het geluid van tentakels die over de buitenkant van de laaddeur kronkelden en probeerden een weg naar binnen te vinden.

Myron deed een paar stappen naar mij toe. 'Hoor eens,' zei hij. 'U moet begrijpen...'

Ik stootte mijn vuist in zijn gezicht. Hij was te verbaasd om zelfs maar te proberen de stoot af te weren. Hij kwam vlak onder zijn neus terecht en drukte zijn bovenlip in zijn tanden. Bloed vloeide in zijn mond.

'Jij hebt zijn dood op je geweten!' schreeuwde ik. 'Heb je het goed gezien? Heb je goed gezien wat je gedaan hebt?'

Ik begon hem met mijn vuisten te bewerken, haalde blindelings links en rechts uit, niet stotend zoals ik op de bokslessen op de universiteit had geleerd, maar alleen probeerend hem te raken.

Hij ging achteruit, ontweek sommige klappen, incasseerde andere met een verdoofdheid die op berusting of boetedoening leek. Dat maakte me nog kwader. Ik sloeg hem een bloedneus. Ik sloeg een oog dicht, dat een prachtig blauw oog zou worden. Ik raakte

hem hard op zijn kin. Na die klap werden zijn ogen mistig.

‘Luister nou,’ bleef hij maar zeggen, ‘luister nou,’ en toen stootte ik onder in zijn maagstreek en hij raakte zijn lucht kwijt en zei geen ‘luister nou’ meer. Ik weet niet hoe lang ik zou zijn doorgegaan, maar iemand pakte mijn armen beet. Ik rukte me los en draaide me om. Ik hoopte dat het Jim was. Ik wilde ook Jim bewusteloos slaan.

Maar het was Jim niet. Het was Ollie, en zijn ronde gezicht was doodsbleek, op de donkere kringen onder zijn ogen na – ogen die nog glommen van tranen. ‘Niet doen, David,’ zei hij. ‘Sla hem niet meer. Het lost niets op.’

Jim stond ergens opzij, zijn gezicht verbijsterd. Ik schopte een pak met het een of ander naar hem toe. Het raakte een van zijn laarzen en stuitte weg.

‘Jij en die maat van je zijn een stelletje stomme klootzakken,’ zei ik.

‘Toe nou, David,’ zei Ollie ongelukkig. ‘Laat nou maar.’

‘Jullie klootzakken hebben de dood van die jongen op je geweten.’

Jim staaarde naar zijn laarzen. Myron zat op de vloer en hield zijn bierbuik vast. Ik hijgde. Het bloed gonsde in mijn oren en ik beefde over mijn hele lichaam. Ik ging op een paar kartonnen dozen zitten, bracht mijn hoofd tussen mijn knieën en greep mijn benen stevig vast, vlak boven mijn enkels. Zo bleef ik een tijdje zitten met mijn haar voor mijn gezicht, om af te wachten of ik flauw ging vallen of ging kotsen of iets anders.

Na een poosje zakte het nare gevoel en ik keek op naar Ollie. Zijn pinkring schoot zachte vonken in het licht van de noodverlichting.

‘Oké,’ zei ik dof. ‘Laat maar.’

‘Gelukkig,’ zei Ollie. ‘We moeten bedenken wat we nu gaan doen.’

Het magazijn begon weer naar uitlaatgassen te stinken. ‘Zet de generator af. Dat is één.’

‘Ja, laten we maken dat we hier weggkomen,’ zei Myron. Zijn ogen keken me smekend aan. ‘Het spijt me ontzettend van de jongen. Maar je moet begrijpen...’

‘Ik moet niks begrijpen. Ga jij met je maat terug naar de winkel, maar blijf wachten bij de bierkoeling. En zeg niets tegen niemand. Nog niet.’

Ze gingen tamelijk gedwee, op elkaar steunend terwijl ze de zwaaiende deuren doorliepen. Ollie zette de generator af en juist toen de verlichting begon te verflauwen, zag ik een doorgestikte grove deken – zo’n ding dat door verhuizers gebruikt wordt om kwetsbare dingen mee te bekleden – over een stapel kratten met lege sodaflesjes liggen. Ik pakte hem voor Billy.

Ik hoorde Ollie onhandig schuifelend uit het generatorcompartiment komen. Zoals bij heel veel te dikke mannen, maakte zijn ademhaling een ietwat zwaar, piepend geluid.

‘David?’ Zijn stem klonk onvast. ‘Ben je er nog?’

‘Hierzo, Ollie. Kijk uit voor al die dozen waspoeder.’

‘Ja.’

Ik leidde hem met mijn stem en na zo’n dertig seconden kwam zijn hand uit het donker en greep me bij mijn schouder.

Hij slaakte een lange, bevende zucht. ‘Jezus, laten we hier weggaan.’

Ik kon in zijn adem de mentholpastilles ruiken die hij altijd kauwde. ‘Dat donker hier... is vreselijk.’

‘Zeker,’ zei ik. ‘Maar wacht nog even, Ollie. Ik wil even met je praten zonder dat die twee klootzakken meeluisteren.’

‘Dave... ze hebben Norm niet gedwongen. Dat moet je niet vergeten.’

‘Norm was een kind, en zij niet. Maar laat maar zitten, het is voorbij. We moeten het vertellen, Ollie. Aan de mensen in de winkel.’

‘Als ze in paniek raken...’ Er klonk twijfel in zijn stem. ‘Misschien raken ze in paniek, misschien niet. Maar ze zullen wel twee keer nadenken voor ze naar buiten gaan. Dat is wat de meesten willen. Waarom ook niet? De meesten hebben mensen thuis achtergelaten. Ik ook. We moeten hun aan het verstand brengen wat ze riskeren als ze naar buiten gaan.’

Zijn hand kneep hard in mijn arm. ‘Goed,’ zei hij. ‘Ja. Ik vraag mezelf alleen nog steeds af... al die tentakels... als van een inktvis

of zoiets... David, waar zaten ze aan vast? *Waar zaten die tentakels aan vast?*

‘Dat weet ik niet. Maar ik wil niet dat die twee het op eigen houtje aan de rest van de mensen vertellen. Dan breekt er zeker paniek uit. Laten we gaan.’

Ik keek rond en had na enkele ogenblikken de dunne verticale lijn licht tussen de zwaaideuren gelokaliseerd. We begonnen in die richting te schuifelen, bedacht op rondslingerende dozen; Ollie had een van zijn mollige handen om mijn arm geklemd. Ik bedacht dat we allemaal onze lantaarns waren kwijtgeraakt.

Toen we bij de deuren waren, zei Ollie toonloos: ‘Wat we gezien hebben... dat kan niet, David. Dat weet je toch ook wel? Zelfs als er een vrachtwagen van het Zeeaquarium in Boston was gekomen en daarachter een van die reuzeninktvissen had uitgeladen, zo eentje als in *Twintigduizend mijlen onder zee*, dan zou dat beest doodgaan. Het zou gewoon doodgaan.’

‘Ja,’ zei ik. ‘Daar heb je gelijk in.’

‘Maar wat is er dan gebeurd? Hè? Wat is er gebeurd? Wat is die verdomde mist voor iets?’

‘Ollie, ik weet het niet.’

We gingen naar binnen.

5

EEN DISCUSSIE MET NORTON
EEN GESPREK BIJ DE BIERKOELING
VERIFICATIE

Jim en zijn goede vriend Myron stonden vlak achter de deuren, elk met een blikje Budweiser in de hand. Ik keek naar Billy, zag dat hij nog sliep, en dekte hem toe met de verhuisdeken. Hij bewoog even, mompelde iets en bleef toen weer stil liggen. Ik keek op mijn horloge. Het was kwart over twaalf. Dit leek absoluut onmogelijk; ik had het gevoel dat er minstens vijf uur voorbij waren gegaan sinds ik daar naar binnen was gegaan om iets te zoeken om hem mee te bedekken. Maar alles, van begin tot eind, had slechts vijfendertig minuten geduurd.

Ik liep terug naar de plek waar Ollie met Jim en Myron stond. Ollie had een biertje gepakt en bood mij er een aan. Ik nam het aan en klokte de helft in één keer naar binnen, net als die morgen bij het houtzagen. Het gaf me weer een klein beetje moed. Jim heette voluit Jim Grondin, Myrons achternaam was LaFleur – dat had natuurlijk iets komisch. Myron de Bloem had opdrogend bloed op zijn lippen, zijn kin en zijn wangen. Het oog dat ik geraakt had, zwol al aardig op. Het meisje met de rode sweater kwam langslopen en nam Myron tersluiks op. Ik had haar kunnen zeggen dat Myron alleen gevaarlijk was voor jonge jongens die hun mannelijkheid wilden bewijzen, maar spaarde mijn adem. Eigenlijk had Ollie gelijk – ze hadden alleen maar gedaan wat ze dachten dat het beste was, al was het eerder op een domme manier dan in het belang van iedereen. En nu wilde ik dat ze deden wat ik dacht dat het beste was. Ik dacht niet dat dat problemen zou geven. Ze waren beiden flink aangeslagen. Geen van beiden – en vooral Myron de Bloem niet – zou voorlopig veel waard zijn. Dat wat in hun ogen had geblonken toen ze Norm naar buiten stuurden om de uitlaatpijp vrij te maken, was nu weg. Hun hanigheid was verdwenen.

‘We moeten de mensen hier iets vertellen,’ zei ik.

Jim opende zijn mond om te protesteren.

‘Ollie en ik zullen niets zeggen over jouw en Myrons aandeel in het naar buiten sturen van Norm, als jullie beamen wat hij en ik gaan zeggen over... nou ja, over wat hem gepakt heeft.’

‘Ja, natuurlijk,’ zei Jim, pijnlijk gretig. ‘Natuurlijk, als we niets zeggen, zouden de mensen naar buiten kunnen gaan... net als die vrouw...’ Hij veegde met zijn hand over zijn mond en dronk toen snel nog wat bier. ‘Jezus, wat een ellende.’

‘David,’ zei Ollie. ‘Wat doen we als...’ Hij hield op, en dwong zich toen verder te gaan. ‘Wat doen we als ze binnenkomen? Die tentakels?’

‘Hoe kunnen ze binnenkomen?’ vroeg Jim. ‘Jullie hebben de deur toch dichtgedaan?’

‘Jawel,’ zei Ollie. ‘Maar de hele voorgevel van deze zaak is van glas.’

Mijn maag zakte ongeveer twintig etages in een snelle lift. Ik had dat geweten, maar was er op de een of andere manier in geslaagd er niet aan te denken. Ik keek naar de plaats waar Billy lag te slapen. Ik dacht aan die tentakels die over Norm hadden gekrioeld. Ik zag meteen voor me dat dat met Billy zou gebeuren.

‘Van glas,’ fluisterde Myron LaFleur. ‘Grote goden.’

Ik liet het drietal bij de koeling staan, waar ze ieder een tweede blikje bier oprotrokken, en ging Brent Norton zoeken. Ik vond hem in een tamelijk rustig gesprek met Bud Brown bij kassa 2. Deze twee – Norton met zijn keurige grijze kapsel en de knappe verschijning van een oudere dekhengst, Brown met zijn zure stijve tronie – zagen eruit als figuren uit een cartoon in de *New Yorker*.

Zeker vijftientwintig mensen drentelden rusteloos rond in de ruimte tussen de kassa’s en het lange etalageraam. Een groot aantal stond pal voor de ruit, naar buiten te kijken in de mist. Ik moest weer denken aan de toeschouwers bij een bouwput.

Mevrouw Carmody zat op de stilstaande lopende band bij een van de kassa’s en rookte een sigaret in een filterpijpje waarmee je stap voor stap van het roken afkwam. Haar ogen wogen me,

bevonden me te licht en gingen me voorbij. Ze zag eruit alsof ze wakend droomde.

‘Brent,’ zei ik.

‘David! Waar was je gebleven?’

‘Daar wilde ik het even met je over hebben.’

‘Er staan mensen bij de koeling van het bier te drinken,’ zei Brown somber. Het klonk alsof iemand aankondigde dat er pornofilms gedraaid waren op een feestje van ouderlingen. ‘Ik kan ze in de spiegel zien. Dit moet echt ophouden.’

‘Brent?’

‘Wilt u me even excuseren, meneer Brown?’

‘Zeker.’ Hij vouwde zijn armen voor zijn borst en staarde grimmig omhoog naar de bolle spiegel. ‘Dit zál ophouden. Dat beloof ik jullie.’

Norton en ik gingen op weg naar de bierkoeling aan de andere kant van de zaak en liepen langs de huishoudelijke artikelen en meubels. Ik keek achterom en zag met ongerustheid hoe de houten spijlen die de hoge, rechthoekige ruiten op hun plaats hielden, geknakt, verdraaid en versplinterd waren. En een van de ruiten was bovendien kapot, herinnerde ik me. Een wigvormig stuk glas was bij die vreemde bons uit de bovenhoek gevallen. Misschien konden we het gat dichtstoppen met lappen of iets dergelijks – misschien met een stapeltje damesbloezen van \$ 3,59 dat ik bij de wijn had gezien...

Mijn gedachten braken abrupt af, en ik moest de rug van mijn hand tegen mijn mond drukken als om een boer te dempen. Wat ik in werkelijkheid dempte was een ontzet gegiechel dat uit me wilde opwellen bij de gedachte een stapel blousejes in een gat te proppen om de tentakels die Norm hadden weggesleept buiten te houden. Ik had een van die tentakels – een kleintje – in een zak hondenvoer zien knijpen tot de zak scheurde.

‘David? Alles goed met je?’

‘Huh?’

‘Je gezicht... je ziet eruit of je juist een heel goed idee hebt gekregen – of een heel slecht.’

Opeens realiseerde ik me iets. 'Brent, wat is er met die man gebeurd die binnenkwam en riep dat iets in de mist John Lee Frovin had gepakt?'

'Die vent met de bloedneus?'

'Ja, die.'

'Hij viel flauw en Brown bracht hem bij met wat reukzout uit de eerstehulpkast. Hoezo?'

'Zei hij verder nog iets toen hij wakker werd?'

'Hij begon weer over die hallucinatie. Brown heeft hem naar het kantoor boven gebracht. Een paar vrouwen waren bang geworden. Toen Brown zei dat er in het kantoortje van de bedrijfsleider maar een klein raam was, dat bovendien versterkt was met gaas, leek hij graag te willen gaan. Ik neem aan dat hij daar nog steeds zit.'

'Het was geen hallucinatie, waar hij over praatte.'

'Nee, natuurlijk niet.'

'En die bons die we gevoeld hebben?'

'Nee, maar David...'

Hij is bang, bleef ik mezelf voorhouden. Word nu niet kwaad op hem. Je hebt jezelf vanmorgen al op één uitbarsting getrakteerd en dat is genoeg. Word nu niet kwaad op hem omdat hij precies zo deed tijdens dat stomme geschil over de grens van ons terrein... eerst neerbuigend, dan sarcastisch en ten slotte, toen het duidelijk werd dat hij het zou verliezen, vals. Word niet kwaad op hem, want je zult hem nog nodig hebben. Hij kan misschien zijn kettingzaag niet aan de praat krijgen, maar hij ziet eruit als dé vaderfiguur van het westelijk halfmond, en als hij de mensen zegt dat ze niet in paniek moeten raken, zullen ze niet in paniek raken. Dus niet kwaad op hem worden.

'Zie je die dubbele deuren daar naast de bierkoeling?'

Hij keek, fronsend. 'Is die ene man die daar bier staat te drinken niet de andere assistent-bedrijfsleider? Weeks? Als Brown dat ziet, geef ik je op een briefje dat die man binnenkort op straat staat.'

'Brent, luister eens?'

Hij keek me afwezig aan. 'Wat zei je, David? Het spijt me.'

Het zou hem nog meer gaan spijten. 'Zie je die deuren?'

‘Ja, natuurlijk zie ik die. Wat is daarmee?’

‘Die komen uit op het magazijn, dat de hele westelijke gevel van het gebouw beslaat. Billy was in slaap gevallen en ik ben daar gaan kijken of ik iets kon vinden om hem mee te bedekken...’

Ik vertelde hem alles en liet alleen de discussie weg of Norm naar buiten had moeten gaan. Ik vertelde hem wat er binnen was gekomen... en wat er uiteindelijk schreeuwend naar buiten was verdwenen. Brent Norton weigerde het te geloven. Nee – hij weigerde het zelfs maar in overweging te nemen. Ik nam hem mee naar de plek waar Jim, Myron en Ollie stonden. Alle drie bevestigden ze het verhaal, maar Jim en Myron waren al aardig op weg dronken te worden.

Weer weigerde Norton het te geloven of zelfs maar in overweging te nemen. Hij wilde er eenvoudig niet aan. ‘Nee,’ zei hij. ‘Nee, nee, nee. Neem me niet kwalijk, heren, maar dit is volstrekt belachelijk. Óf jullie houden me voor de gek’ – en hij gaf ons een vaderlijke glimlach om te laten zien dat hij evengoed tegen een grapje kon als een ander – ‘óf jullie lijden aan een of andere vorm van groepshypnose.’

Mijn drift laaide weer op, en ik beheerste me – met moeite. Ik geloof niet dat ik gewoonlijk zo heetgebakerd ben, maar dit waren geen gewone omstandigheden. Ik moest aan Billy denken en aan wat er met Stephanie gebeurde – of al gebeurd was. Die dingen knaagden voortdurend aan me. ‘Goed,’ zei ik. ‘Laten we daar dan nog even gaan kijken. Er ligt een stuk tentakel op de vloer. De deur heeft het afgehakt toen hij omlaagkwam. En verder kun je ze horen. Ze ritselen over die deur. Het klinkt net als de wind in de klimop.’

‘Nee,’ zei hij kalm.

‘Wat?’ Ik geloofde werkelijk dat ik hem verkeerd had verstaan. ‘Wat zei je?’

‘Ik zei nee, ik ga daar niet kijken. De grap heeft nu lang genoeg geduurd.’

‘Brent, ik zweer je dat het geen grap is.’

‘Natuurlijk is het een grap,’ snauwde hij. Zijn ogen gingen naar

Jim, naar Myron, rustten even op Ollie Weeks – die zijn blik met kalme onverstoortbaarheid beantwoordde – en kwamen toen weer bij mij terug. ‘Het is wat jullie mensen van hier waarschijnlijk “een echte dijenkletser” noemen. Nietwaar, David?’

‘Brent... luister...’

‘Nee, luister jij maar!’ Zijn stem begon aan te zwellen tot rechtszaalsterkte. Hij droeg ver, en verscheidene klanten die rondrentelden, zenuwachtig en doelloos, keken onze kant op om te zien wat er aan de hand was. Norton priemde zijn vinger in me terwijl hij sprak. ‘Het is een grap. Een soort candid camera en ik ben degene die erover moet uitglijden. Jullie hebben het hier niet zo begrepen op mensen van buiten de stad, wel? Allemaal handen op één buik. Precies zoals toen ik jou voor de rechter sleepte om te krijgen waar ik recht op had. Dat heb jij natuurlijk gewonnen. Waarom ook niet? Jouw vader was een beroemd schilder en jij woont hier. Ik ben alleen goed om hier belasting te betalen en geld uit te geven!’

Hij speelde het niet meer, hij overblufte ons niet meer met zijn geoefende rechtszaalstem; hij schreeuwde bijna en stond op het punt zijn zelfbeheersing te verliezen.

Ollie Weeks draaide zich om en liep weg, zijn bier stevig vasthoudend. Myron en zijn vriend Jim staarden Norton met oprechte verbazing aan.

‘Is het soms de bedoeling dat ik daar ga kijken naar een of ander goedkoop nepding uit de fopwinkel, terwijl deze twee heikneuters erbij staan en zich rotlachen?’

‘Hé zeg, denk er even om wie je voor heikneuter uitmaakt,’ zei Myron.

‘Ik ben blij dat die boom op je botenhuis is gevallen, als je de waarheid wilt weten. Blij.’ Norton stond woest tegen me te grijnzen. ‘Dat dak ligt mooi in elkaar, hè? Prachtig. Wil je nu even opzijaan?’

Hij probeerde zich langs me te dringen. Ik greep hem bij zijn arm en smakte hem tegen de koeling. Een vrouw maakte een verbaasd kakelgeluid. Twee pakken met blikjes bier vielen om. ‘Hou je oren open en luister, Brent. Er staan levens op het spel.

Ook dat van mijn zoontje. Daarom moet je luisteren, of ik sla je verrot, dat zweer ik.'

'Ga je gang,' zei Norton, nog steeds grijnzend met een soort krankzinnige, verlamde bravoure. Zijn ogen, groot en bloeddorpen, puilden zowat uit hun kassen. 'Laat iedereen maar eens zien hoe groot en dapper je bent, door een man met een hartkwaal te slaan, die oud genoeg is om je vader te zijn.'

'Geef hem toch een dreun voor zijn hersens!' riep Jim. 'Hartkwaal of niet. Zo'n lul uit New York als jij heeft niet eens een hart.'

'Houd jij je erbuiten,' zei ik tegen Jim, en toen bracht ik mijn gezicht vlak bij dat van Norton. Ik had hem kunnen kussen, als ik dat van plan was geweest. De koeling was uitgeschakeld, maar straalde toch nog kilte uit. 'Hou op met je kop in het zand te steken. Je weet verdomd goed dat ik de waarheid spreek.'

'Dat... weet... ik... helemaal... niet,' hijgde hij.

'Als we ergens anders waren, zou ik het hierbij laten. Het kan me niet schelen hoe bang je bent, en ik ga me er niet in verdiepen. Ik ben óók bang. Maar ik heb je nodig, verdomme! Dringt dat tot je door? Ik heb je nodig!'

'Laat me los!'

Ik greep hem bij zijn overhemd beet en schudde hem door elkaar. 'Begrijp je dan niets? Zo dadelijk gaan er mensen naar buiten en lopen recht in dat ding! In godsnaam, begrijp je dat dan niet?'

'Laat me los!'

'Alleen als je meegaat naar het magazijn om het zelf te zien.'

'Ik heb gezegd, néé! Het is een truc, een grap, ik ben niet zo dom als jullie denken...'

'Dan zal ik je er zelf naartoe slepen.'

Ik greep hem bij zijn schouder en de kraag van zijn overhemd. Met een zacht snorrend geluid scheurde zijn overhemd op de naad. Ik sleepte hem naar de dubbele deuren. Norton gaf een angstige gil. Er had zich een groepje mensen, een man of vijftien, verzameld, maar ze bleven op afstand. Niemand maakte aanstalten om tussenbeide te komen.

'Help me!' riep Norton. Zijn ogen puilden uit achter zijn bril.

Zijn fraaie kapsel was in de war geraakt; er staken twee sprietten haar achter zijn oren omhoog. De mensen schuifelden en bleven toekijken.

‘Waarom gil je zo?’ vroeg ik in zijn oor. ‘Het is toch maar een grap? Dáárom mocht je meerijden naar de stad en daarom heb ik je Billy toevertrouwd op het parkeerterrein – omdat ik deze handige mist klaar had, ik heb een mistmachine gehuurd in Hollywood, die heeft me vijftienduizend dollar gekost en nog eens achtduizend dollar voor het vervoer, en allemaal om jou een poets te bakken. Houd toch op jezelf voor de gek te houden en doe je ogen open!’

‘Laat... me... los!’ jammerde Norton. We waren bijna bij de deuren.

‘Hé daar! Wat is hier aan de hand? Wat doet u?’

Het was Brown. Duwend met zijn ellebogen baande hij zich een weg door het groepje kijkers.

‘Laat hij me loslaten,’ zei Norton hees. ‘Hij is gek geworden.’

‘Nee. Hij is niet gek geworden. Ik wou dat het waar was, maar het is niet zo.’

Dat was Ollie en ik had hem wel kunnen zoenen. Hij kwam uit het gangpad achter ons en stond tegenover Brown.

Browns blik ging omlaag naar het bier dat Ollie in zijn hand hield. ‘Jij drinkt!’ zei hij, en in zijn stem klonk verbazing, maar ook een spoor van triomf. ‘Dat gaat je baan kosten.’

‘Kom nou, Bud,’ zei ik, terwijl ik Norton losliet. ‘Dit is geen normale situatie.’

‘De regels zijn niet veranderd,’ zei Brown op zelfgenoegzame toon. ‘Ik zal ervoor zorgen dat het de directie ter ore komt. Dat is mijn verantwoordelijkheid.’

Intussen was Norton weggeglippt en hij stond nu op enige afstand zijn overhemd recht te trekken en zijn haar achterover te strijken. Zijn blik schoot zenuwachtig van Brown naar mij en terug.

‘Hé!’ riep Ollie plotseling met stemverheffing, waardoor hij een donderend basgeluid produceerde dat ik nooit verwacht zou hebben van deze weliswaar grote, maar zachte en bescheiden man. ‘Hé! Iedereen in de zaak! Laat iedereen naar achteren komen om dit

te horen! Het gaat jullie allemaal aan! Hij keek mij vlak aan en negeerde Brown volkomen. 'Zo goed?'

'Prima.'

De klanten begonnen toe te stromen. Het oorspronkelijke groepje toeschouwers bij mijn ruzie met Norton verdubbelde zich, verdrievoudigde zich.

'Er is iets wat jullie allemaal maar beter kunnen weten...' begon Ollie.

'Zet jij dat bier onmiddellijk neer,' zei Brown.

'Houd jij onmiddellijk je mond,' zei ik, en ik deed een stap naar hem toe.

Brown deed een stap achteruit. 'Ik weet niet wat sommigen hier denken te doen,' zei hij, 'maar ik kan jullie wel vertellen dat het gerapporteerd zal worden aan de Federal Foods Company! Alles! En ik wil dat jullie goed begrijpen dat er een aanklacht kan worden ingediend!' Zijn lippen trokken zenuwachtig weg van zijn vergeelde tanden, en ik voelde medelijden met hem. Hij probeerde de situatie meester te blijven, meer niet. Zoals Norton dat ook probeerde door zich geestelijk af te sluiten. Myron en Jim hadden het ook geprobeerd door er een machovertoning van te maken – als de generator gemaakt kon worden, zou de mist wel weggaan. Dit was Browns manier. Hij was bezig... de Zaak te Beschermen.

'Ga je gang en noteer de namen,' zei ik. 'Maar houd alsjeblieft je mond.'

'Ik zal heel wat namen noteren,' antwoordde hij. 'En de jouwe komt boven aan de lijst te staan, jij... jij *bohémien*.'

'De heer David Drayton heeft jullie iets te zeggen,' zei Ollie, 'en ik denk dat jullie goed naar hem moeten luisteren, voor het geval dat jullie van plan waren om naar huis te gaan.'

En dus vertelde ik hun wat er gebeurd was, ongeveer zoals ik het aan Norton had verteld. Er werd in het begin wat gelachen, maar tegen het eind van mijn verhaal nam de ongerustheid steeds meer toe.

'Het is gelogen, horen jullie,' zei Norton. Zijn stem mikte op nadrukkelijkheid, maar schoot schril omhoog. En dit was de man aan wie ik het het eerst had verteld, in de hoop gebruik te kunnen

maken van zijn geloofwaardigheid. Wat een klerezooi.

‘Natuurlijk is het gelogen,’ viel Brown hem bij. ‘Het is waanzin. Waar denkt u dat die tentakels vandaan kwamen, meneer Drayton?’

‘Dat weet ik niet, en op dit moment is dat zelfs niet zo’n belangrijk punt. Het gaat erom dat ze er zijn. Er is...’

‘Ik vermoed dat ze uit een paar blikjes bier gekomen zijn. Dat is mijn vermoeden.’ Hiermee oogstte hij enig waarderend gelach.

Het werd tot zwijgen gebracht door de krachtige, op een roestig scharnier lijkende stem van mevrouw Carmody. ‘Dood en verderf!’ riep ze, en degenen die hadden gelachen, ontuchtterden snel.

Ze stapte in de kring die zich gevormd had; haar kanariegele broek leek licht te geven; haar reusachtige handtas sloeg tegen haar ene olifantsdij. Met haar zwarte ogen, scherp en onheilspellend fonkelend als de ogen van een ekster, keek ze uitdagend in het rond. Twee knappe meisjes van een jaar of zestien, met het opschrift CAMP WOODLANDS op de rug van hun witte, kunstzijden blouse, deinsden terug.

‘Jullie luisteren maar willen niet horen! Jullie horen maar willen niet geloven! Wie van jullie wil naar buiten gaan om het met eigen ogen te zien?’ Haar ogen gingen de kring rond en bleven toen op mij rusten. ‘En wat bent u van plan eraan te doen, meneer David Drayton? Wat denkt u dat u eraan kunt doen?’ Ze grijnsde, en haar gezicht leek op een doodshoofd boven haar kanariegele kostuum.

‘Dit is het einde, zeg ik jullie. Het einde van alles. Dit is het einde der tijden. De bewegende vinger heeft geschreven, niet in vuur, maar in regelen van mist. De aarde heeft zich geopend en zijn gruwelen uitgebraakt...’

‘Kunt u niet zorgen dat ze haar mond houdt?’ barstte een van de tienermeisjes uit. Ze begon te huilen. ‘Ze maakt me bang!’

‘Ben je bang, schatje?’ vroeg mevrouw Carmody, zich tot haar wendend. ‘Nee, je bent nog niet bang, nu nog niet. Maar wanneer de vreselijke schepselen die de Boze op het aangezicht van de aarde heeft losgelaten, je komen halen...’

‘Zo is het wel genoeg, mevrouw Carmody,’ zei Ollie. ‘Zo is het welletjes.’

‘Laat me los, jij! Dit is het einde, zeg ik je! Het is de dood! Dood en verderf!’

‘Allemaal onzin,’ zei een man met een visserspetje en een bril op walgend.

‘Nee, meneer,’ zei Myron opeens. ‘Ik weet dat het klinkt als iets uit een enge droom, maar het is de eerlijke waarheid. Ik heb het zelf gezien.’

‘Ik ook,’ zei Jim.

‘En ik,’ viel Ollie in. Het was hem gelukt mevrouw Carmody tenminste voorlopig het zwijgen op te leggen. Maar ze bleef in de buurt, met haar grote tas tegen zich aan geklemd en een krankzinnige grijns op haar gezicht.

Niemand wilde al te dicht bij haar staan – de mensen mompelden tegen elkaar. Het beviel hun niet dat mijn verhaal bevestigd werd. Enkelen keken achterom naar de grote spiegelruiten. Verontrust, taxerend. Ik was blij dit te zien.

‘Leugens,’ zei Norton. ‘Jullie hebben het zo afgesproken. Dat is alles.’

‘Wat jullie beweren is volmaakt ongeloofwaardig,’ zei Brown.

‘We hoeven niet hier te blijven staan kissebissen,’ zei ik tegen hem. ‘Kom maar mee naar het magazijn. Om even te kijken. En te luisteren.’

‘Klanten hebben geen toegang tot het...’

‘Bud,’ zei Ollie, ‘ga met hem mee. Dan is dit uit de wereld.’

‘Goed dan,’ zei Brown. ‘Meneer Drayton? Laten we deze onzin even afhandelen.’

We duwden de dubbele deuren open en gingen het donker binnen.

Het geluid was niet prettig – het klonk bijna kwaadaardig. Brown voelde het ook, hoe stijfkoppig hij ook was; zijn hand klemde zich onmiddellijk om mijn arm, zijn adem stakte even en ging toen hoorbaar door.

Het was een zacht, fluisterend geluid uit de richting van de laaddeur – een bijna strelend geluid. Ik tastte voorzichtig met mijn ene voet in het rond en stootte ten slotte tegen een van de zaklan-

taarns. Ik bukte me, pakte hem en knipte hem aan. Het gezicht van Brown was vertrokken van angst, en hij had ze nog niet eens gezien – hij hoorde ze alleen. Maar ik had ze wel gezien en ik kon me voorstellen hoe ze kronkelden en over het golvende oppervlak van de stalen deur omhoogklommen als levende wijnranken.

‘Wat denkt u er nu van? Volmaakt ongeloofwaardig?’

Brown likte over zijn lippen en keek naar de overal in het rond slingerende dozen en zakken. ‘Hebben die dingen dit gedaan?’

‘Gedeeltelijk. Voor het grootste deel. Kom hier kijken.’

Hij kwam – schoorvoetend. Ik richtte de lichtbundel op het verschrompelde en in elkaar gerolde stuk tentakel, dat nog naast de bezem lag. Brown bukte zich al.

‘Niet aanraken,’ zei ik. ‘Misschien leeft het nog.’

Hij kwam snel overeind. Ik raapte de bezem op en porde in de tentakel. Na de derde of vierde por ontrolde hij zich traag, waardoor twee zuignappen en een stuk van een derde zichtbaar werden. Toen rolde het stuk zich weer snel op en bleef stilliggen.

Brown maakte een kokhalzend geluid van afschuw.

‘Genoeg gezien?’

‘Ja,’ zei hij. ‘Laten we maken dat we hier wegkomen.’

We liepen achter de dansende lichtbundel terug naar de dubbele deuren en duwden ze open. Alle gezichten wendden zich naar ons toe en het geroezemoes verstomde. Het gezicht van Norton leek op oude kaas. De zwarte ogen van mevrouw Carmody glinsterden. Ollie dronk bier; het zweet liep nog steeds in stralen over zijn gezicht, hoewel het vrij koud was geworden in de winkel. De twee meisjes met CAMP WOODLAND op hun blouse stonden tegen elkaar aan gedrukt als jonge paarden bij een onweer. Ogen. Al die ogen. Ik zou ze kunnen schilderen, dacht ik met een huivering. Geen gezichten, alleen ogen in het duister. Ik zou ze kunnen schilderen, maar niemand zou geloven dat ze echt bestonden.

Bud Brown vouwde zijn langvingerige handen preuts voor zich.

‘Mensen,’ zei hij, ‘het lijkt erop dat we hier inderdaad met een probleem zitten. Een probleem van enige omvang.’

6

VERDERE DISCUSSIE
MEVROUW CARMODY
VERSTERKINGEN
WAT ER MET DE AANHANGERS
VAN DE PLATTE-AARDETHEORIE
GEBEURDE

De volgende vier uur ging als een soort droom voorbij. Op de bevestiging van Brown volgde een lange en half hysterische discussie, of misschien was de discussie niet zo lang als hij leek; misschien was het gewoon bittere noodzaak dat de mensen dezelfde informatie herkauwden, probeerden haar vanuit elk mogelijk gezichtspunt te beschouwen, haar bewerkten zoals een hond een been bewerkt om te proberen bij het merg te komen. Het was een traag proces om tot geloven te komen. Je ziet hetzelfde bij elke gemeenteraadsvergadering.

Daar waren de aanhangers van de theorie dat de aarde plat is, aangevoerd door Norton. Dit was een luidruchtige minderheid van een man of tien, die er niets van geloofden. Norton wees er telkens opnieuw op dat er maar vier personen waren die zeiden getuige te zijn van het wegslepen van de magazijnbediende door wat hij de Tentakels van Planeet X noemde (dit was de eerste keer goed voor gelach, maar het leuke was er snel af; dit leek Norton in zijn stijgende opwinding echter niet te merken). Hij voegde eraan toe dat hij persoonlijk geen van de vier vertrouwde. Hij wees er voorts op dat vijftig procent van de getuigen inmiddels hopeloos onder invloed verkeerde. Dat was onomstotelijk waar. Jim Grondin en Myron LaFleur, die de hele bierkoeling en alle wijnrekken tot hun beschikking hadden, waren straalbezopen. Met het oog op wat er met Norm gebeurd was, en hun aandeel daarin, kon ik het hun niet kwalijk nemen. Ze zouden gauw genoeg ontnuchteren.

Ollie bleef gestaag doordrinken, zonder acht te slaan op de protesten van Brown. Na een poosje gaf Brown het op en stelde zich tevreden met van tijd tot tijd een dreigement uiten over de Federal Foods Company. Hij leek zich niet te realiseren dat Federal

Foods Inc., met zaken in Bridgton, North Windham en Portland, misschien niet eens meer bestond. Voor zover wij wisten kon het zijn dat de hele oostelijke zeekust niet meer bestond. Ollie dronk in een gestaag tempo door, maar werd niet dronken. Hij zweette het even snel uit als hij het innam.

Toen de discussie met de aanhangers van de platte-aardetheorie zich verscherpte, zei Ollie ook iets. 'Als u het niet gelooft, meneer Norton, vind ik het best. Dan zal ik u zeggen wat u moet doen. U gaat hier de voordeur uit en loopt achterom. Daar staat een grote stapel kratten met lege bier- en frisdrankflesjes. Die hebben Norm en Buddy en ik vanmorgen buitengezet. U brengt een paar van die flesjes mee, zodat we weten dat u werkelijk daar bent geweest. Als u dat doet, beloof ik u dat ik persoonlijk mijn hemd zal uittrekken en opeten.'

Norton begon iets te brallen.

Ollie snoerde hem met diezelfde zachte, gelijkmatige stem de mond. 'Ik zeg u, u doet alleen maar kwaad door zo te praten. Er zijn hier mensen die naar huis willen om te zien of hun gezin niets overkomen is. Mijn zuster en haar dochtertje van één zijn op dit moment bij mij thuis in Naples. Ik zou natuurlijk graag willen weten hoe het met hen is. Maar als de mensen u gaan geloven en naar huis gaan, zal met hen hetzelfde gebeuren als wat er met Norm is gebeurd.'

Hij overtuigde Norton niet, maar hij overtuigde een paar van de afwachters en twijfelaars – en niet zozeer door wat hij zei, maar door zijn blik, zijn blik vol ontzetting. Ik denk dat het voor Norton een kwestie was van niet gek worden door zich niet te laten overtuigen, of dat hij dat dacht. Maar hij ging niet in op Ollies voorstel om een paar lege flesjes van achter de zaak te halen. Niemand ging daarop in. Ze waren niet bereid om naar buiten te gaan, nog niet tenminste. Hij en zijn kleine groep aanhangers (nu verminderd met een of twee personen) gingen zo ver mogelijk van de rest vandaan staan, bij de vleeswarenvitrine. Een van hen schopte mijn slapende zoontje in het voorbijgaan tegen zijn been, waardoor hij wakker werd.

Ik ging naar hem toe, en hij klampte zich meteen om mijn nek. Toen ik probeerde hem neer te zetten, klampte hij zich vaster en zei: 'Niet doen, papa. Alsjeblieft.'

Ik vond een winkelwagentje en zette hem op het peuterstoeltje. Hij leek erg groot in dat karretje. Het zou komisch geweest zijn als zijn gezicht niet zo bleek was geweest, onder het donkere haar dat tot vlak boven zijn wenkbrauwen over zijn voorhoofd gestreken was, en als zijn ogen niet zo verdrietig hadden gestaan. Hij had waarschijnlijk al zo'n twee jaar niet meer in het peuterzitje van een winkelwagentje gezeten. Dit soort kleine dingen gaan aan je voorbij, je beseft ze eerst niet, en wanneer dan eindelijk tot je doordringt wat er veranderd is, is dat altijd een nare verrassing.

Intussen had de discussie – nu de platte-aardeadepten zich hadden teruggetrokken – een nieuwe bliksemafleider gevonden: ditmaal was het mevrouw Carmody, en begrijpelijkerwijs stond zij alleen.

In het naargeestige zwakke licht leek zij op een heks, met haar knallend kanariegele broek, haar felle kunstzijden blouse, haar armen vol rinkelende armbanden – van koper, schildpad, halfedelsteen – en haar enorme handtas. Haar perkamenten gezicht was doorgroefd met sterke verticale lijnen. Haar grijze haar werd met kracht achterovergedrukt door drie hoornen kammen en was achterop in elkaar gedraaid tot een knot. Haar mond was een streep van geknoopt touw.

'Er is geen verweer tegen de wil van God. Dit zou komen. Ik heb de tekenen gezien. Er zijn hier dezulken die ik het heb gezegd, maar geen is zo blind als hij die niet wil zien.'

'Nou, wat zegt u dan? Wat is uw voorstel?' viel Mike Hatlen haar ongeduldig in de rede. Hij was lid van de gemeenteraad, hoewel je die rol nu niet meer aan hem afzag, met zijn zeilerspet en zakkerige bermuda. Hij dronk een biertje; heel veel mannen dronken intussen bier. Brown had zijn protest opgegeven, al zag ik hem inderdaad namen noteren – hij probeerde de consumpties zo goed mogelijk bij te houden.

'Mijn voorstel?' herhaalde mevrouw Carmody, zich naar Hatlen

wendend. 'Mijn voorstel? Ik stel voor dat jij je erop voorbereidt voor God te treden, Michael Hatlen.' Ze keek de hele kring langs. 'Bereidt u erop voor uw God te ontmoeten!'

'Bereid je erop voor kut te ontmoeten,' zei Myron LaFleur lallend van bij de bierkoeling. 'Oud wijf, je kunt beter je bek houden.'

Instemmend geroezemoes volgde. Billy keek geschrokken rond, en ik legde mijn arm om zijn schouders.

'Ik zal zeggen wat ik te zeggen heb!' riep mevrouw Carmody. Haar bovenlip trok omhoog en onthulde vooruitstekende tanden die geel waren van de nicotine. Ik dacht aan de stoffige opgezette beesten in haar winkel, die eeuwig dronken van de spiegel die als beekje diende. 'Twijfelaars blijven tot het eind toe twijfelen! Toch heeft een monsterschepsel die arme jongen weggesleept! Wezens in de mist! Misvormde gruwelen en uit een nachtmerrie! Monsters zonder ogen! Bleke gedrochten! Twijfelt iemand? Ga dan naar buiten! Ga naar buiten en zeg de beestjes gedag!'

'Mevrouw Carmody, u moet echt ophouden,' zei ik. 'U maakt mijn zoontje bang.'

De man met het kleine meisje was het met me eens. Het kind, met mollige beentjes en gehavende knieën, had haar gezicht verstopt in de buik van haar vader en haar handen tegen haar oren gedrukt. Mijn grote Bill huilde niet, maar was er dichtbij.

'Er is maar één kans voor ons,' zei mevrouw Carmody.

'Wat dan, mevrouw?' vroeg Mike Hatlen beleefd.

'Een offer,' zei mevrouw Carmody – het leek in het halfdonker of ze grijnsde. 'Een bloedoffer.'

Bloedoffer – het woord hing in de lucht, langzaam wentelend. Ook nu nog, nu ik beter weet, blijf ik mezelf voorhouden dat wat ze toen op het oog had, iemands hond was – er draafden een paar honden door de zaak, ondanks de regel die honden de toegang ontzegde. Ook nu blijf ik dat volhouden. Ze zag er in het halfduister uit als een of ander waanzinnig overblijfsel van het puritanisme in New England... maar ik vermoed dat ze bewogen werd door iets diepers, iets duisterders dan puritanisme alleen. Het puritanisme had zijn eigen duistere grootvader: de oude Adam met bloed aan zijn handen.

Zij opende haar mond om nog iets te zeggen, maar een kleine, keurige man met een rode broek en een chic sporthemd gaf haar met de vlakke hand een klap in het gezicht. Zijn haar was lineaalrecht gescheiden aan de linkerkant. Hij droeg een bril en had het onmiskenbare uiterlijk van een zomertoerist. 'Houd op met die nare praatjes,' zei hij zacht en toonloos.

Mevrouw Carmody bracht haar hand naar haar mond en stak hem toen uit naar ons, in woordeloze beschuldiging. Er kleefde bloed aan. Maar haar zwarte ogen leken te dansen van krankzinnig plezier.

'Die zat eraan te komen!' riep een vrouw. 'Ik zou het zelf nog gedaan hebben!'

'Ze zullen jullie krijgen,' zei mevrouw Carmody, terwijl ze ons nog steeds haar bloedige handpalm toonde. Het stroompje bloed liep nu door een van de rimpels van haar mond naar haar kin, als regen door een goot. 'Niet vandaag, misschien. Vannacht. Vannacht, als het donker komt. Ze zullen in de nacht komen en weer iemand meenemen. Met de nacht komen ze. Jullie zullen ze horen komen, kruipend en krioelend. En wanneer ze komen, zullen jullie moeder Carmody smeken jullie te laten zien wat je doen moet.'

De man met de rode broek hief langzaam zijn hand.

'Kom en sla me maar,' fluisterde ze, en ze keek hem aan met haar bloedige grijns. Hij aarzelde. 'Sla me als je durft.'

Zijn hand viel omlaag. Mevrouw Carmody liep weg.

Toen begon Billy te huilen en hij verborg zijn gezicht tegen me aan, zoals het kleine meisje bij haar vader had gedaan.

'Ik wil naar huis,' zei hij. 'Ik wil naar mamma toe.'

Ik troostte hem zo goed ik kon. Wat waarschijnlijk niet erg goed was.

Het gesprek kwam eindelijk in minder angstaanjagend en destructief vaarwater. Er werd gewezen op de etalageruiten, duidelijk de zwakke plek van de supermarkt. Mike Hatlen vroeg welke ingangen er nog meer waren, en Ollie en Brown noemden ze snel: twee laaddeuren naast degene die Norm geopend had. De

grote IN/UIT-deuren voor. Het raam in het kantoortje van de bedrijfsleider (dik, versterkt glas, stevig afgesloten).

Het praten over deze dingen had een paradoxaal effect. Het gevaar leek er reëler door, maar tegelijkertijd voelden we ons beter. Zelfs Billy voelde dit. Hij vroeg of hij een Mars mocht gaan halen. Ik zei dat het goed was als hij maar niet in de buurt kwam van het grote raam.

Toen hij buiten gehoorsafstand was, zei een man bij Mike Hatlen: 'Goed, wat gaan we aan die ruiten doen? Die oude mevrouw is misschien zo gek als een deur, maar ze zou er wel eens gelijk in kunnen hebben dat er in het donker iets wil binnenkomen.'

'Misschien trekt de mist dan op,' zei een vrouw.

'Misschien,' zei de man. 'Maar misschien ook niet.'

'Weten jullie iets?' vroeg ik Bud en Ollie.

'Wacht even,' zei de man naast Hatlen. 'Ik ben Dan Miller. Uit Lynn, in Massachusetts. Jullie kennen mij niet, waarom zouden jullie ook, maar ik heb een huisje aan Highland Lake. Heb ik dit jaar gekocht. Heb ik me voor laten uitkleden, zou ik beter kunnen zeggen, maar ik móést het hebben.' Er werd door een paar mensen gegrinnikt. 'Maar goed, ik heb daar bij het raam een hele stapel zakken kunstmest zien liggen. Zakken met twaalfenhalve kilo mest. We zouden ze kunnen opstapelen als zandzakken. En er gaten tussen openlaten, als kijkgaten...'

Meer mensen knikten nu en praatten opgewonden. Ik zei bijna iets, maar hield me in. Miller had gelijk. Het opstapelen van die zakken kon geen kwaad; het zou misschien ergens goed voor kunnen zijn. Alleen gingen mijn gedachten terug naar die tentakel, die de zak hondenvoer stukknep. Ik vermoedde dat een van de grotere tentakels dat waarschijnlijk ook zou kunnen met een zak gazonmest of kunstmest. Maar een betoog hierover zou ons er niet uit helpen of iemands stemming verbeteren.

De menigte begon zich te verspreiden. Men zei dat dit dan maar gedaan moest worden, maar Miller schreeuwde: 'Wacht even! Wacht! Laten we dit even regelen nu we allemaal bij elkaar zijn!'

Ze kwamen terug, een bonte verzameling van wel vijftig, zestig

mensen, in de hoek die gevormd werd door de bierkoeling, de deuren van het magazijn en het linker uiteinde van de vleesvitrine, waarin McVey altijd de dingen schijnt te leggen die niemand wil hebben, zoals zwezerik en lamshersens en hoofdkaaas.

Billy baande zich met de lenigheid van een vijfjarige een weg door een woud van reuzen en stak een Mars omhoog. 'Wil je een Mars, papa?'

'Bedankt.' Hij smaakte zoet en lekker.

'Dit is waarschijnlijk een stomme vraag,' hernam Miller, 'maar we moeten weten hoe we ervoor staan. Heeft er iemand een vuurwapen bij zich?'

Er viel een stilte. De mensen keken elkaar aan en haalden hun schouders op. Een oude man met grijs haar, die zich voorstelde als Ambrose Cornell, zei dat hij een jachtgeweer in de kofferruimte van zijn auto had. 'Ik zal proberen het te halen, als u wilt.'

Ollie zei: 'Op dit moment lijkt me dat niet zo'n goed idee, meneer Cornell.'

Cornell gromde. 'Op dit moment mij ook niet, jongeman. Maar ik vond dat ik het moest aanbieden.'

'Nou, ik dacht het eigenlijk ook niet,' zei Dan Miller. 'Ik dacht alleen...'

'Wacht, wacht even,' zei een vrouw. Het was de vrouw met de rode sweater en de donkergroene broek. Ze had rossig blond haar en een goed figuur. Een erg knappe jonge vrouw. Ze opende haar tas en haalde er een middelgroot pistool uit. De menigte maakte een geluid: *aahhh*, alsof ze zojuist een goochelaar een bijzonder geslaagde truc had zien uitvoeren. De vrouw, die al bloosde, bloosde nu nog heviger. Ze rommelde weer in haar tas en haalde een doos Smith & Wesson-ammunitie tevoorschijn.

'Ik ben Amanda Dumfries,' zei ze tegen Miller. 'Dit pistool... is het idee van mijn man. Hij vond dat ik een pistool moest hebben als bescherming. Ik heb het al twee jaar ongeladen in mijn tas.'

'Is uw man hier, mevrouw?'

'Nee, hij is in New York. Voor zaken. Hij is vaak weg voor zaken. Daarom wilde hij dat ik een pistool bij me had.'

‘Ja,’ zei Miller. ‘Nou, als u ermee overweg kunt, moet u het zelf maar houden. Wat is het, een .38?’

Ja. En ik heb er nooit in mijn leven mee geschoten, behalve één keer op een schietbaan.’

Miller pakte de revolver aan, prutste eraan en kreeg de cilinder na enkele ogenblikken open. Hij controleerde of het niet geladen was. ‘Oké,’ zei hij. ‘Nu hebben we een vuurwapen. Wie kan er goed schieten? Ik in ieder geval niet.’

Iedereen keek elkaar aan. Niemand zei aanvankelijk iets. Toen zei Ollie met tegenzin: ‘Ik doe nogal intensief aan schijfschieten. Ik heb een Colt .45 en een Llama .25.’

‘Jij?’ vroeg Brown. ‘Huh. Jij bent tegen de tijd dat het donker is te dronken om uit je ogen te kijken.’

Ollie zei heel duidelijk: ‘Waarom houd jij je mond niet en schrijf je niet gewoon je namen op?’

Brown staarde hem met uitpuilende ogen aan, opende zijn mond en besloot toen hem weer dicht te doen – een verstandig besluit denk ik.

‘Hier heb je hem,’ zei Miller, met zijn ogen knipperend nu hij het wapen moest afstaan. Hij overhandigde het en Ollie controleerde het nogmaals, op een meer professionele manier. Hij stak de revolver in de rechtersvoorzak van zijn broek en liet de doos patronen in zijn borstzak glijden, waar hij een bult vormde als van een pakje sigaretten. Toen leunde hij weer tegen de koeling, met het zweet in druppels van zijn ronde gezicht lopend, en trok nog een biertje open. Ik had het gevoel dat ik een totaal onvermoede Ollie Weeks zag.

‘Dank u, mevrouw Dumfries,’ zei Miller.

‘Niets te danken,’ zei ze, en ik dacht heel even dat als ik de echtgenoot en eigenaar zou zijn van die groene ogen en dat volle figuur, ik waarschijnlijk niet zo veel zou reizen. Je vrouw een revolver geven kon je als een lachwekkend symbolische daad zien.

‘Dit is misschien ook dom om te vragen,’ zei Miller, terwijl hij zich weer tot Brown met zijn klembord en Ollie met zijn bier wendde, ‘maar jullie hebben zeker niet zoiets als vlammenwerpers in de zaak?’

‘Jezus, shit,’ zei Buddy Eagleton en hij werd toen even rood als Amanda Dumfries was geworden.

‘Wat is er?’ vroeg Mike Hatlen.

‘Tot een week geleden hadden we een hele kist met van die kleine straalbranders in huis. Het soort dat je in huis gebruikt om lekkende pijpen te solderen of je uitlaat te repareren of zo. Herinnert u ze zich, meneer Brown?’

Brown knikte met een zuur gezicht.

‘Zijn ze verkocht?’ vroeg Miller.

‘Nee, ze liepen helemaal niet. We hebben er maar een stuk of vier van verkocht en de rest van de kist teruggestuurd. Godverdomme, wat stom. Ik bedoel... wat jammer.’ Zo diep blozend dat hij bijna paars was, trok Buddy Eagleton zich weer op de achtergrond terug.

We hadden natuurlijk lucifers en zout (iemand merkte vaag op dat hij had gehoord dat zout een probaat middel was om op bloedzuigers en dergelijke te strooien) en allerlei handige vloerwissers en bezems. De meeste mensen leken nu blijvend moed te hebben gevat, en Jim en Myron waren te lazarus om een afwijkend geluid te laten horen, maar ik ontmoette Ollies blik en zag daarin een kalme wanhoop die erger was dan angst. Hij en ik hadden de tentakels gezien. Het idee daar zout op te strooien of te proberen ze af te weren met de stelen van vloerwissers was op een afschuwelijke manier grappig. ‘Mike,’ zei Miller. ‘Waarom neem jij niet de leiding over deze actie? Ik wil hier even met Ollie en Dave over praten.’

‘Graag,’ Hatlen sloeg Miller op de schouder. ‘Iemand moest de leiding nemen, en jij deed dat prima. Welkom in de stad.’

‘Betekent dit dat ik korting krijg op mijn belasting?’ vroeg Miller. Hij was een mager kereltje met rood haar, dat al over de helft van zijn leven was. Hij zag eruit als het soort vent dat je direct aardig moet vinden, hoe kort je hem ook kent en – misschien – het soort vent dat je niet meer aardig kunt vinden als je hem een tijdje kent. Het soort vent dat altijd alles beter kan en weet dan jij.

‘Niks hoor,’ zei Hatlen lachend.

Hatlen liep weg. Miller keek neer op mijn zontje.

‘Maak je niet bezorgd om Billy,’ zei ik.

‘Man, ik ben nog nooit zo bezorgd geweest,’ zei Miller.

‘Nee,’ zei Ollie instemmend en hij liet een leeg bierblikje in de koeling vallen. Hij pakte een nieuw blikje en opende het. Het ontsnappende gas maakte een zacht sissend geluid.

‘Ik zag zojuist hoe jullie twee elkaar aankeken,’ zei Miller.

Ik nam de laatste hap van mijn Mars en pakte een biertje om hem mee weg te spoelen.

‘Weten jullie wat ik denk?’ vroeg Miller. ‘We moeten een man of zes de stelen van die wissers met iets van textiel laten omwikkelen en dat met touw vastbinden. Dan moeten we een paar blikken aansteekvloeistof voor houtskool bij de hand houden. Als we de blikken van boven met een blikopener openmaken, zouden we heel snel fakkels kunnen maken.’

Ik knikte. Dat was goed. Bijna zeker niet goed genoeg – niet als je had gezien hoe Norm naar buiten werd gesleurd – maar het was beter dan zout.

‘Dat zou ze in elk geval iets geven om over na te denken,’ zei Ollie.

Millers lippen persten zich op elkaar. ‘Zo erg is het dus.’

‘Zo erg,’ beaamde Ollie en hij liet zijn bier naar binnen lopen.

Om halfvijf die middag lagen de zakken kunstmest en gazonmest op hun plaats en waren de grote ramen afgedekt, afgezien van smalle kijkgaten. Bij elk van deze gaten was een wacht geplaatst, en naast elke wacht stond een blik aansteekvloeistof voor houtskool en een voorraad fakkels op wisserstelen. Er waren vijf kijkgaten en Dan Miller had voor elk gat een rooster opgesteld om de wacht te houden. Toen het halfvijf werd, zat ik op een stapel zakken bij een van de kijkgaten, met Billy naast me. We keken naar buiten in de mist.

Vlak achter het raam stond een rode bank, waarop de klanten soms met hun boodschappen naast zich wachtten totdat ze werden opgehaald.

Daarachter lag de parkeerplaats. De mist wervelde traag, dik en zwaar. Er was toch vocht in die mist, maar het leek zo dof en somber. Alleen al door naar die mist te kijken voelde ik me leeg en verloren.

‘Papa, weet jij eigenlijk wat er gebeurt?’ vroeg Billy.

‘Nee, lieverd,’ zei ik.

Hij viel een tijdlang stil en keek naar zijn handen, die slap in de schoot van zijn jeans lagen. ‘Waarom komt niemand ons redden?’ vroeg hij ten slotte. ‘De politie of de FBI of zo?’

‘Ik weet het niet.’

‘Denk je dat alles goed is met mam?’

‘Billy, ik wéét het gewoon niet,’ zei ik, en ik legde een arm om hem heen.

‘Ik wil zo graag naar haar toe,’ zei Billy, vechtend tegen zijn tranen. ‘Het spijt me van de keren dat ik lelijk tegen haar ben geweest.’

‘Billy,’ zei ik, maar ik moest ophouden. Ik kon zout in mijn keel proeven, en mijn stem begon bijna te trillen.

‘Gaat het voorbij?’ vroeg Billy. ‘Papa? Gaat het voorbij?’

‘Ik weet het niet,’ zei ik.

Hij borg zijn gezicht in de holte van mijn oksel en ik omvatte zijn achterhoofd, voelde de zachte ronding van zijn schedel vlak onder zijn stevige haardos. Opeens merkte ik dat ik me de avond van mijn trouwdag herinnerde. Ik keek toen naar Steff, die de eenvoudige bruine jurk uittrok waarin ze zich na de plechtigheid had verkleed. Ze had toen een grote blauwe plek op haar heup, doordat ze de vorige dag tegen een deurpost was opgelopen. Ik herinnerde me dat ik naar de blauwe plek keek en dacht: *toen ze die kreeg, was ze nog Stephanie Stepanek*, en een soort innige verwondering voelde. Daarna hadden we gevrijd, en buiten schoot natte sneeuw naar beneden uit een dof grijze decemberhemel.

Billy huilde.

‘Ssst, Billy, sssst,’ zei ik, en ik wiegde zijn hoofd tegen mijn borst, maar hij bleef huilen. Het was het soort huilen dat alleen moeders kunnen stoppen.

De avond brak voortijdig aan in de Federal Foods. Miller, Hatlen en Bud Brown deelden zaklantaarns uit, de hele voorraad, ongeveer twintig stuks. Norton eiste er luidkeels een op voor zijn groep en kreeg er twee. De lichtbundels dansten her en der door de looppaden, als onrustige spoken.

Ik hield Billy tegen me aan en keek naar buiten door het kijkgat. De melkachtig doorschijnende hoedanigheid van het licht daarbuiten was niet veel veranderd; door het opstapelen van de zakken was het donker geworden in de winkel. Verschillende malen dacht ik iets te zien, maar het was alleen mijn schrikachtigheid. Een van de anderen sloeg een aarzelend vals alarm.

Billy zag mevrouw Turman terug en ging blij naar haar toe, hoewel ze de hele zomer niet bij ons geweest was om op hem te passen. Ze had een van de zaklantaarns en was zo vriendelijk die aan hem te geven. Even later zat hij zijn naam te schrijven op de beslagen glazen voorkanten van de diepvriesvitrines. Mevrouw Turman leek even blij hem te zien als hij haar, en na een poosje kwamen ze naar me toe.

Hattie Turman was een lange magere vrouw met prachtig rood haar, dat grijze strepen begon te vertonen. Een bril hing aan een sierketting op haar borst – het soort ketting dat, geloof ik, uitsluitend vrouwen van middelbare leeftijd mogen dragen.

‘Is Stephanie hier, David?’ vroeg ze.

‘Nee. Die is thuis.’

Ze knikte. ‘Alan ook. Hoe lang heb je hier de wacht?’

‘Tot zes uur.’

‘Heb je iets gezien?’

‘Nee. Alleen mist.’

‘Ik kan me wel tot zes uur met Billy bemoeien als je wilt.’

‘Zou je dat willen, Billy?’

‘Ja, graag,’ zei hij, terwijl hij de zaklantaarn in trage bogen boven zijn hoofd rondzwaaide en naar het lichtspel keek.

‘God zal jouw Steffy bewaren, en Alan ook,’ zei mevrouw Turman, en ze leidde Billy aan de hand weg. Ze sprak met kalme zekerheid, maar er was geen overtuiging in haar ogen.

Omstreeks halfzes werden achter in de winkel geluiden van een verhitte discussie hoorbaar. Iemand lachte honend om iets wat iemand anders gezegd had, en iemand – dat was Buddy Eagleton, geloof ik – riep: ‘Je bent gek als je naar buiten gaat!’ Enkele lichtbundels van de zaklantaarns richtten zich op het centrum van de onenigheid en bewogen vervolgens naar de voorzijde van de winkel. De snepende, honende lach van mevrouw Carmody sneed door de duisternis, even onaangenaam als een nagel die over een schoolbord krast.

Boven het gekakel uit kwam het krachtige geluid van Nortons rechtszaaltenor: ‘Laat ons passeren, alstublieft! Laat ons passeren!’

De man bij het kijkgat naast het mijne verliet zijn plaats om te zien waar het geschreeuw over ging. Ik besloot te blijven waar ik was. Wat de samenscholing ook was, ze kwam mijn kant op.

‘Alsjeblieft,’ hoorde ik Mike Hatlen zeggen. ‘Alsjeblieft, laten we dit eerst bespreken.’

‘Er valt niets te bespreken,’ sprak Norton.

Zijn gezicht kwam door het schemerduister aanzwemmen. Het stond vastbesloten en gekweld en diep ongelukkig. Hij had een van de twee lantaarns die aan de platte-aardeadep ten waren toegewezen in zijn hand. De kurkentrekkervormige toefjes haar staken nog steeds achter zijn oren omhoog, als de hoorntjes van een bedrogen echtgenoot. Hij liep aan het hoofd van een buitengewoon kleine stoet – vijf mensen van het oorspronkelijke tiental. ‘Wij gaan naar buiten,’ zei hij.

‘Stap toch van dat krankzinnige idee af,’ zei Miller. ‘Mike heeft gelijk. We kunnen er toch eerst over praten? McVey gaat kip grillen op de gasgrill, dan kunnen we allemaal wat eten en gewoon...’

Hij blokkeerde de weg voor Norton en die gaf hem een duw.

Dat vond Miller niet leuk. Zijn gezicht kleurde en kreeg toen een harde uitdrukking. ‘Doe dan maar wat je wilt,’ zei hij. ‘Maar het betekent wel zo goed als moord op de andere mensen.’

Met de gelijkmoedigheid van een grote vastberadenheid of een onwrikbare obsessie zei Norton: ‘We zullen jullie hier hulp sturen.’

Een van zijn volgelingen mompelde iets instemmends, maar

een ander glipte zonder iets te zeggen weg. Nu waren het Norton en vier anderen. Misschien nog niet eens zo gek. Christus zelf kon er maar twaalf vinden.

‘Luister,’ zei Mike Hatlen. ‘Meneer Norton... Brent... blijft u in elk geval voor de kip. Dan hebt u tenminste iets warmes gegeten.’

‘En jou de kans geven door te gaan met praten? Ik ben te vaak in een rechtszaal geweest om daarin te trappen. Je hebt al vijf van mijn mensen ontmoedigd met die psychologische trucs van je.’

‘Uw mensen?’ Hatlen kreunde het bijna. ‘Úw mensen? Goeie god, wat is dat voor praat? Het zijn ménsen, dat is alles. Dit is geen spel, en het is zeker geen rechtszaal. Er zijn daar buiten, ik weet er geen beter woord voor, wezens, en wat heeft het voor zin om je te laten doden?’

‘Wezens, zeg je,’ zei Norton, met een oppervlakkig geamuseerde klank in zijn stem. ‘Waar? Je mensen hebben nu al een paar uur de wacht gehouden. Wie heeft er één wezen gezien?’

‘Ja, achter. In het...’

‘Nee, nee, nee,’ zei Norton, zijn hoofd schuddend. ‘Dat is al uitvoerig aan de orde geweest. Wij gaan naar buiten...’

‘Nee,’ fluisterde iemand, en het echode en verspreidde zich, zodat het klonk als het ritselen van dode bladeren in de schemering van een oktoberavond. ‘Nee, nee, nee...’

‘Houdt iemand ons tegen?’ vroeg een schrille stem. Dit was een van Nortons ‘mensen’, om zijn woord te gebruiken – een bejaarde dame met een dubbelfocusbril op. ‘Houdt iemand ons tegen?’

Het zachte gemurmur van ontkenningen stierf weg. ‘Nee,’ zei Mike. ‘Nee, ik denk niet dat iemand u tegen zal houden.’

Ik fluisterde iets in Billy’s oor. Hij keek me verschrikt aan. ‘Toe maar, ga maar,’ zei ik. ‘Schiet op.’

Hij ging.

Norton haalde zijn handen door zijn haar, in een gebaar zo berekenend als welk toneelgebaar van een acteur op Broadway ook. Ik had hem sympathieker gevonden toen hij vruchteloos aan het koord van zijn kettingzaag trok, vloekend – zich onbespied wanend. Ik kon op dat moment niet zeggen, en weet ook nu nog

niet, of hij geloofde in wat hij deed of niet. Heel diep vanbinnen denk ik dat hij wist wat er zou gebeuren. Ik denk dat de logica die hij zijn hele leven lippendienst had bewezen, zich ten slotte tegen hem keerde als een tijger die vals en gemeen is geworden.

Hij keek onrustig om zich heen en leek te wensen dat er meer te zeggen was. Toen leidde hij zijn vier volgelingen door een van de kassapaden. Behalve de bejaarde vrouw was er een dikkige jongen van een jaar of twintig, een jong meisje en een man in een spijkerbroek, met een golfpet schuin op zijn hoofd.

Nortons ogen ontmoetten de mijne, werden even wijder en begonnen af te dwalen.

‘Brent, nog heel even,’ zei ik.

‘Ik wil er niet meer over praten. En zeker niet met jou.’

‘Dat weet ik. Ik wil je een gunst vragen.’ Ik keek rond en zag dat Billy naar de kassa’s kwam gerend.

‘Wat is dat?’ vroeg Norton argwanend toen Billy me een cellofaanverpakking gaf.

‘Waslijn,’ zei ik. Ik was me er vaag van bewust dat iedereen in de winkel nu naar ons keek. ‘De grote verpakking: met honderd meter waslijn.’

‘Nou en?’

‘Ik vroeg me af of je misschien het eind om je middel zou willen binden voor je naar buiten gaat. Zodra je voelt dat het straktrekt, bind je het gewoon ergens aan vast. Het geeft niet waaraan. Een portiergreep van een auto is goed genoeg.’

‘Waarom, in godsnaam?’

‘Dan weet ik dat je tenminste honderd meter ver gekomen bent,’ antwoordde ik.

Er flikkerde iets in zijn ogen... maar slechts even. ‘Nee,’ bromde hij.

Ik haalde mijn schouders op. ‘Oké. Succes dan maar.’

Onverwacht zei de man met de golfpet: ‘Ik doe het, meneer. Ik zou niet weten waarom niet.’

Norton draaide zich naar hem om, om iets scherps te zeggen, maar de man met de golfpet nam hem heel rustig op. In zijn ogen

flikkerde niets. Hij had een besluit genomen en er was niets tegen in te brengen. Norton zag het ook en zweeg.

‘Bedankt,’ zei ik.

Ik sneed de verpakking met mijn zakmes open; een witte waslijn kwam los, in stijve harmonicalussen. Ik vond een uiteinde en bond het met een losse oudewijvenknoop om het middel van de man. Hij maakte hem onmiddellijk los en trok de lijn steviger aan, met een snelle, handige schootsteek. Je kon een speld horen vallen in de supermarkt. Norton wipte onrustig van de ene voet op de andere.

‘Wilt u mijn zakmes mee?’ vroeg ik de man.

‘Ik heb een zakmes.’ Hij keek me met diezelfde kalme verachting aan. ‘Zorgt u nou maar dat u die lijn viert. Als hij straktrekt, kap ik hem direct.’

‘Zijn we allemaal gereed?’ vroeg Norton, te luid. De dikkige jongen sprong op alsof hij in zijn billen werd geknepen. Toen hij geen antwoord kreeg, draaide Norton zich om om te gaan.

‘Brent,’ zei ik en ik stak hem mijn hand toe. ‘Veel geluk, man.’

Hij bestudeerde mijn hand alsof het een of ander vreemd voorwerp was. ‘We sturen jullie hulp,’ zei hij ten slotte, en hij duwde de UIT-deur open. Weer kwam die ijle, scherpe geur naar binnen. De anderen volgden hem naar buiten. Mike Hatlen kwam naast me staan. Nortons gezelschap van vijf man stond in de melkige, traag bewegende mist. Norton zei iets, en ik had het moeten kunnen verstaan, maar de mist leek een vreemd dempend effect te hebben. Ik hoorde niets dan de klank van zijn stem en een paar geïsoleerde lettergrepen, als een stem op de radio die je van enige afstand hoort. Ze liepen weg.

Hatlen hield de deur op een kiertje open. Ik liet de waslijn vieren en gaf hem zoveel ruimte als ik kon, denkend aan de verzekering van de man dat hij de lijn zou doorsnijden als hij erdoor werd tegengehouden. Nog steeds was er geen geluid. Billy stond naast me, bewegingloos, maar hij maakte de indruk dat hij vanbinnen sidderde.

Weer had ik dat griezelige gevoel dat het vijftal niet zozeer in de mist verdween als wel onzichtbaar werd. Even leken hun

kledingstukken nog afzonderlijk te bestaan, toen waren die ook weg. De onnatuurlijke dichtheid van de mist maakte pas werkelijk indruk op je wanneer je zag hoe mensen erdoor in enkele seconden werden opgelost.

Ik liet de lijn vieren. Een kwart ervan verdween, toen de helft. Toen gebeurde er even niets. Van een levend ding werd het iets doods in mijn handen. Ik hield mijn adem in. Toen kwam er weer beweging in de lijn. Ik liet hem tussen mijn vingers door lopen, me opeens de keer herinnerend dat mijn vader me had meegenomen naar de film *Moby Dick* met Gregory Peck, in de Brookside-bioscoop. Ik geloof dat ik even glimlachte. Driekwart van de lijn was nu weg. Toen gleed de lijn niet verder door mijn handen. Hij bleef misschien vijf seconden bewegingloos liggen en schoot toen opeens anderhalve meter door. Daarop trok hij plotseling met kracht naar links, met een scherp tokkelgeluid langs de rand van de UIT-deur. Zes meter lijn schoot plotseling weg, en er ging een branderig gevoel door mijn linker handpalm. En uit de mist kwam een hoge, hortende gil. Het was onmogelijk vast te stellen van wie.

De lijn trok in mijn handen weer snel naar rechts. En weer terug. Hij gleed door de opening in de deur naar buiten, en toen kwam er van buiten een huilend gebrul dat aan mijn zoon een zacht gekerm ontlokte. Hatlen keek me verbijsterd aan. Zijn ogen waren enorm groot. Een van zijn mondhoeken trok bevend omlaag.

Het gebrul werd abrupt afgebroken. Wel een eeuwigheid was er helemaal niets te horen. Toen hoorden we de oude mevrouw schreeuwen – ditmaal kon er geen twijfel over bestaan wie het was. *‘Haal dat ding van me af!’* krijste ze.

‘O mijn god, o mijn god, haal dat...’ Toen werd ook haar stem afgebroken.

De rest van de lijn gleed plotseling door mijn losjes gesloten vuist naar buiten, en ditmaal brandde het feller. Daarna werd de lijn slap, en er kwam een geluid uit de mist – een vet, luid gegrom – dat mijn mond kurkdroog maakte.

Het leek niet op iets wat ik ooit heb gehoord, maar wat er het

dichtst bij komt, is misschien een filmset op de Afrikaanse savanne, of in een Zuid-Amerikaans moeras. Het was het geluid van een groot dier. Het kwam weer, laag en scheurend en woest. Nog een keer... toen zakte het af tot een reeks lage murmelgeluiden. Daarna was het helemaal weg.

‘Doe die deur dicht,’ zei Amanda Dumfries bevend. ‘Zo,’ zei ik, en ik begon de lijn zo snel ik kon binnen te halen. Hij kwam uit de mist terug en hoopte zich rond mijn voeten op in slordige lussen en knopen. Ongeveer een meter vanaf het einde was de witte waslijn helderrood.

‘Dood en verderf,’ krijste mevrouw Carmody. ‘Het wordt je dood om naar buiten te gaan! Zien jullie het nu?’

Het uiteinde van de waslijn was een rafelige, uitgekauwde warboel van vezels en kleine plukjes katoen. De plukjes katoen waren bedauwd met kleine druppeltjes bloed.

Niemand sprak mevrouw Carmody tegen.

Mike Hatlen trok de deur dicht.

7

DE EERSTE NACHT

McVey had in Bridgton als slager gewerkt sinds ik een jaar of twaalf was, en ik had geen idee hoe zijn voornaam was of hoe oud hij was. Hij had een grill op gas neergezet onder een van de kleine afzuigventilatoren – de ventilatoren werkten niet, maar ventileerden vermoedelijk toch nog een beetje – en tegen halfzeven raakte de supermarkt gevuld met de geur van gebraden kip. Bud Brown maakte geen bezwaar. Het kon een gevolg zijn van de schok, maar waarschijnlijker was het dat hij inzag dat zijn verse vlees en gevogelte er niet verser op werd. Hoewel de kip lekker rook, hadden maar weinig mensen trek in eten. McVey, klein, slank en keurig in zijn witte kleding, maakte de kip niettemin klaar en legde de stukken met twee tegelijk op kartonnen bordjes die hij op een rij boven op de vleesvitrine uitstalde.

Mevrouw Turman bracht voor Billy en mij elk een bordje mee, gegarneerd met een portie aardappelsalade uit de delicatessenafdeling. Ik at wat, maar Billy wilde zijn eten zelfs niet aanraken.

‘Je moet eten, kerel,’ zei ik.

‘Ik heb geen honger,’ zei hij, zijn bordje wegduwend. ‘Je wordt nooit groot en sterk als je niet...’

Mevrouw Turman, die achter Billy zat, schudde haar hoofd naar me.

‘Oké,’ zei ik. ‘Ga dan een perzik halen en eet die tenminste op. Goed?’

‘En als meneer Brown er wat van zegt?’

‘Als hij er iets van zegt, kom je terug en zeg je het tegen mij.’

‘Oké, pap.’

Hij liep langzaam weg. Hij leek op de een of andere manier gekrompen te zijn. Het deed me verdriet hem zo te zien lopen.

McVey ging door met kippen grillen. Het maakte hem blijkbaar niet uit dat er maar een paar mensen van aten; hij was tevreden bezig met koken. Zoals ik, geloof ik, al gezegd heb, zijn er allerlei manieren om met een situatie als deze om te gaan. Dat zou je niet denken, maar toch is het zo. De geest is wispelturig.

Mevrouw Turman en ik zaten halverwege het pad met geneesmiddelen. Mensen zaten in groepjes over de hele zaak verspreid. Niemand, behalve mevrouw Carmody, zat alleen; zelfs Myron en zijn maatje Jim waren samen – ze lagen beiden gevloerd bij de bierkoeling.

Zes mannen hielden de wacht bij de kijkgaten, onder wie Ollie, die een kippenboutje afkloof en een biertje dronk. De fakkels op stelen van de vloerwissers stonden naast elk van de wachtposten, met een busje aanmaakvloeistof ernaast... maar ik denk niet dat iemand nog werkelijk in die fakkels geloofde, zoals ze tevoren wel hadden gedaan. Na dat lage en gruwelijk realistische grommende geluid, na die uitgekauwde en met bloed doorweekte waslijn kon dat eigenlijk niet meer. Als datgene buiten, wat het ook was, besloot dat het ons wilde hebben, zou het ons krijgen. Het, of ze.

‘Hoe erg zal het vannacht worden?’ vroeg mevrouw Turman. Haar stem was kalm, maar haar ogen stonden bang en ellendig.

‘Hattie, ik weet het gewoon niet.’

‘Laat Billy maar zo veel mogelijk aan mij over. Ik ben... Davey, ik geloof dat ik doodsbang ben.’ Ze liet een droge lach horen en vervolgde: ‘Ja, ik geloof dat het doodsangst is. Maar als ik Billy heb, zal het wel gaan. Dan houd ik het wel, voor hem.’ Haar ogen glinsterden.

Ik boog me naar haar toe en klopte haar op de schouder.

‘Ik ben zo bezorgd over Alan,’ zei ze. ‘Hij is dood, Davey. Diep in mijn hart ben ik ervan overtuigd dat hij dood is.’

‘Nee, Hattie. Daar weet je niets van.’

‘Maar ik vóél dat het zo is. Heb jij niet zo’n gevoel over Stephanie? Alleen maar... een gevoel?’

‘Nee,’ zei ik, maar ik loog dat ik barstte.

Er kwam een gesmoord geluid uit haar keel en ze sloeg haar

hand voor haar mond. Haar bril reflecteerde het vage, sombere licht.

‘Billy komt er weer aan,’ mompelde ik.

Hij at een perzik. Hattie Turman klopte op de vloer naast haar en zei dat ze hem, wanneer hij de perzik op had, zou laten zien hoe je een mannetje kon maken van de perzikpit en wat garen. Billy glimlachte bleekjes en mevrouw Turman glimlachte terug.

Om acht uur ’s avonds namen zes andere mannen de wacht bij de kijkgaten over en Ollie kwam naar de plaats waar ik zat. ‘Waar is Billy?’

‘Bij mevrouw Turman, daar achterin,’ zei ik. ‘Ze zijn aan het knutselen. Ze hebben perzikpitmannetjes, maskers van papieren tassen en appelpoppetjes gemaakt, en nu laat McVey hem zien hoe je figuurtjes maakt van pijpenstokers.’

Ollie nam een teug bier en zei: ‘Er zijn bewegende dingen buiten.’

Ik keek hem scherp aan.

Hij keek onbewogen terug. ‘Ik ben niet dronken,’ zei hij. ‘Ik heb het geprobeerd, maar het is niet gelukt. Ik wou dat ik dronken kon worden, David.’

‘Wat bedoel je met bewegende dingen buiten?’

‘Dat kan ik niet met zekerheid zeggen. Ik heb het Walter gevraagd, en die zei dat hij hetzelfde gevoel had, dat sommige plekken in de mist even donkerder werden – soms een klein veegje, soms een grote donkere plek, als een blauwe plek. En daarna werd het weer grijs. En dat spul wervelt rond. Zelfs Arnie Simms zei dat hij het gevoel had dat er buiten iets aan de gang was, en Arnie is ongeveer stekeblind.’

‘En de anderen?’

‘Die zijn allemaal van buiten, ik ken ze niet,’ zei Ollie. ‘Aan hen heb ik het niet gevraagd.’

‘Weet je zeker dat je het je niet gewoon verbeeldde?’

‘Ja, dat weet ik zeker,’ zei hij. Hij knikte in de richting van mevrouw Carmody, die in haar eentje aan het eind van het pad zat. Haar eetlust was helemaal niet aangetast: er lag een knekelhof

van kippenbotjes op haar bord. Ze dronk bloed of tomatensap. 'Ik denk dat zij in één opzicht gelijk had,' zei Ollie. 'We zullen het wel merken. Als het donker wordt, zullen we het merken.'

Maar we hoefden niet te wachten tot het donker werd. Toen het gebeurde, zag Billy er heel weinig van, omdat mevrouw Turman hem achterin bezighield. Ollie zat nog naast me toen een van de mannen voor een gil gaf en met maaiende armen achteruitwankelde van zijn post. Het liep tegen halfnegen; buiten was de parelwitte mist donkerder geworden en had de doffe, leigrijze tint van de novemberschemer aangenomen.

Iets was voor een van de kijkgaten op het glas geland.

'Help!' krijste de man die daar wacht had gehad. *'Laat me eruit! Ik wil hier weg!'*

Hij rende in een kringetje rond, met uitpuilende ogen en een kloddertje speeksel in een van zijn mondhoeken, dat glom in de toenemende schaduwen. Vervolgens rende hij weg naar het verste pad, bij de diepvrieskisten.

Er weerklonken kreten. Sommige mensen renden naar voren om te zien wat er gebeurd was. Anderen trokken zich achterin terug; het kon ze niet schelen en ze wilden niet zien wat er buiten over het glas kroop.

Ik ging op weg naar het kijkgat, met Ollie naast me. Hij had zijn hand in de broekzak waarin het pistool van mevrouw Dumfries zat. Nu slaakte een van de andere wachters een kreet, niet zozeer van angst als wel van walging.

Ollie en ik schoven door een van de kassapaden. Toen kon ik zien wat die man van zijn post had verjaagd. Ik kon niet zeggen wat het was, maar ik kon het wel zien. Het zag eruit als een van de wezentjes op een schilderij van Jeroen Bosch – een van zijn helse schilderijen. Er was ook iets gruwelijks komieks aan het schepsel, omdat het ook een beetje leek op een van die vreemde gedochten van plastic die je voor nog geen twee dollar kunt kopen om je vrienden te laten schrikken... in feite zoiets als wat ik volgens Norton in het magazijn had gelegd.

Het was misschien zestig centimeter lang, geled, en had de rozeachtige kleur van verbrande huid die pas genezen is. Bolle ogen staarden in twee verschillende richtingen vanaf het uiteinde van korte, beweeglijke stelen. Het ding kleefde met dikke zuigkussentjes aan het raam. Uit de andere kant van het lijf stak iets wat een geslachtsorgaan of een angel was. En uit de rug groeiden grote, vliezige vleugels, als de vleugels van een vlieg. Ze bewogen heel langzaam, terwijl Ollie en ik het glas naderden.

Voor het kijkgat links van ons, waar die man had staan kokhalzen, kropen drie van die dingen over het glas. Ze bewogen er traag overheen en lieten een kleverig slakkenspoor achter. Hun ogen – als het ogen waren – gingen heen en weer op het eind van de vingerdikke stelen. De grootste was misschien één meter twintig lang. Van tijd tot tijd kropen ze gewoon over elkaar heen.

‘Kijk die vervloekte beesten eens,’ zei Tom Smalley vol weerzin. Hij stond bij het kijkgat aan onze rechterkant. Ik reageerde niet. De beesten zaten nu op alle kijkgaten, wat betekende dat ze waarschijnlijk over het hele gebouw kropen... als maden op een stuk vlees. Het was geen prettig beeld, en ik voelde dat het beetje kip dat ik naar binnen had kunnen krijgen, omhoog wilde komen. Iemand zat te snikken. Mevrouw Carmody stond iets te krijzen over gruwelen uit het binnenste der aarde. Iemand zei botweg tegen haar dat ze beter haar bek kon houden. Nog steeds hetzelfde rotliedje.

Ollie haalde de revolver van mevrouw Dumfries uit zijn zak, maar ik greep zijn arm. ‘Dat is gekkenwerk.’

Hij schudde zich los. ‘Ik weet wat ik doe.’

Hij tikte met de loop van de revolver op het raam, zijn gezicht vertrokken in een bijna maskerachtige uitdrukking van afschuw. De snelheid van de vleugels van de schepsels nam toe, tot die nog slechts wazig zichtbaar waren – als je het niet had geweten, zou je hebben kunnen denken dat het helemaal geen gevleugelde schepsels waren. Toen vlogen ze opeens weg.

Een paar van de andere mensen in de buurt zagen wat Ollies getik had veroorzaakt. Ze gebruikten de wissers om op het raam te tikken. De beesten vlogen weg, maar kwamen meteen weer terug.

Blijkbaar hadden ze niet meer hersens dan de gemiddelde vlieg. De paniekstemming loste zich op in een roezemoezerig gepraat. Ik hoorde iemand aan iemand anders vragen wat hij dacht dat die beesten zouden doen als ze op je landden. Dat was een vraag die ik niet graag beantwoord zou zien.

Het getik op de ramen begon af te nemen. Ollie draaide zich naar me om en begon iets te zeggen, maar voor hij meer kon doen dan zijn mond openen, schoot er iets uit de mist en greep een van de kruipende dingen van de ruit. Ik geloof dat ik gilde. Ik weet het niet zeker.

Het was een vliegend iets. Meer dan dat kon ik niet met zekerheid zeggen. De mist leek donkerder te worden, precies zoals Ollie had beschreven, alleen ging de donkere plek niet weg; hij materialiseerde tot iets met fladderende, leerachtige vleugels, een wit lichaam en roodachtige ogen. Dit wezen bonsde zo hard tegen het glas dat de ruit ervan trilde. Het opende zijn snavel. Het hapte het roze beest op en was weg. Het had niet langer dan vijf seconden geduurd. Ik had het roze beest kronkelend en spartelend in de keel zien verdwijnen, zoals een kleine vis kronkelt en spartelt in de snavel van een zeemeeuw.

Nu klonk er weer zo'n bons, en weer een. Meteen begonnen er weer mensen te schreeuwen, en er ontstond een run naar achteren. Toen hoorden we iemand gillen van pijn, en Ollie zei: 'O mijn god, die oude mevrouw is gevallen en ze zijn over haar heen gelopen.' Hij rende terug door het pad. Ik draaide me om om hem te volgen, maar toen zag ik iets waardoor ik stokstijf op mijn plaats bleef staan.

Hoog bovenin, aan mijn rechterkant, gleed een van de zakken gazonmest langzaam naar achteren. Tom Smalley stond er precies onder, door zijn kijkgat naar buiten kijkend in de mist. Er landde weer zo'n roze insect op het dikke spiegelglas van het kijkgat waar Ollie en ik hadden gestaan. Een van de vliegende wezens dook erop en greep het. De oude vrouw die onder de voet was gelopen bleef met een schrille, gebarsten stem krijsen.

Die zak. Die schuivende zak. 'Smalley!' riep ik. 'Kijk uit! Boven je!'

In de algemene verwarring hoorde hij me niet. De zak verschoof

en viel. Hij kwam recht op zijn hoofd terecht. Hij viel en sloeg met zijn kaak op de vensterbank onder het etalageraam.

Een van de vliegende albinowezens was zich door het gat in de ruit aan het wringen. Ik kon het zachte, schrapende geluid horen dat het maakte, nu het gegil enigszins verstomd was. De rode ogen glinsterden in de driehoekige kop, die hij scheef hield. Een zware, gekromde snavel opende en sloot zich roofzuchtig. Het ding leek op de afbeeldingen van de pterodactylus die je misschien in boeken over dinosaurussen gezien hebt.

Ik greep een van de fakkels en dompelde hem in een blik aanmaakvloeistof, dat omviel, waardoor een plas van het spul zich over de vloer verspreidde.

Het vliegende schepsel bleef boven op de zakken gazonmest zitten. Het keek loerend rond en verplaatste langzaam en kwaad-aardig zijn gewicht van de ene klauw op de andere. Het was een dom schepsel, daarvan ben ik overtuigd. Twee keer probeerde het zijn vleugels te spreiden. De vleugels raakten de muren en vouwden zich dan weer over zijn gekromde rug, als de vleugels van een griffoen. De derde keer dat het wezen het probeerde, verloor het zijn evenwicht en viel stuntelig omlaag, terwijl het nog steeds probeerde zijn vleugels te spreiden. Het kwam neer op de rug van Tom Smalley. Eén beweging van zijn klauwen en Toms hemd scheurde open. Er stroomde meteen bloed.

Ik stond erbij, op minder dan een meter afstand. Mijn fakkel droop van de aanmaakvloeistof. Ik was geëmotioneerd en in staat het ding te doden, als ik kon... en toen besepte ik dat ik geen lucifers had om de fakkel aan te steken. Ik had mijn laatste lucifer gebruikt om McVey een vuurtje te geven voor zijn sigaar, een uur geleden.

Het was grote paniek in de winkel. Men had het wezen op Smalleys rug zien zitten, een wezen dat niemand ter wereld ooit gezien had. Het stak zijn kop vragend schuin naar voren en scheurde een stuk vlees uit Smalleys nek.

Ik stond op het punt mijn fakkel als knuppel te gebruiken toen het met lappen omwikkelde uiteinde plotseling opvlamde. Dan Miller stond bij me met een aansteker in zijn hand. Zijn gezicht

was steenhard van afschuw en woede.

‘Maak het dood,’ zei hij hees. ‘Maak het dood als je kunt.’ Naast hem stond Ollie. Hij had de .38 van mevrouw Dumfries in zijn hand, maar hij had geen vrij schootsveld.

Het wezen spreidde zijn vleugels en sloeg ze een keer op en neer – kennelijk niet om weg te vliegen maar om zijn evenwicht te kunnen herstellen – en toen vouwden zijn leerachtig witte, vliezige vleugels zich om het hele bovenlichaam van de arme Smalley. Daarna kwamen de geluiden – afgrijselijk scheurende geluiden, die ik niet nader wil of kan omschrijven. Dit gebeurde allemaal binnen een paar seconden.

Toen stootte ik mijn fakkel naar het wezen. Ik had het gevoel iets te raken wat niet meer substantie had dan een vlieger. Het volgende ogenblik stond het hele schepsel in lichterlaaie. Het maakte een krijsend geluid en zijn vleugels spreidden zich; de kop schokte en de roodachtige ogen rolden in hun kassen. Ik hoopte dat het vreselijke pijn had. Het vloog op, met een geluid als van lakens die in een stevige voorjaarsbries aan de waslijn flapperen. Het liet weer dat roestige krijsgeluid horen.

Hoofden gingen omhoog om het in zijn vlamme, stervende vlucht te volgen. Ik geloof dat van de hele geschiedenis niets me zo sterk is bijgebleven als dat vogelwezen, dat brandend krikas over de gangpaden van de Federal Supermarket vloog, en hier en daar verkoelde en rokende stukken van zichzelf verloor. Ten slotte botste het tegen de stelling met spaghettisauzen, die alle kanten op spatten, als bloeddruppels. Er was niet veel meer van over dan beenderen en as. De lucht die het verbrande wezen verspreidde, was sterk en misselijkmakend. En daaronder rook je nog steeds de ijle, scherpe stank van de mist, die naar binnen dreef door het gebroken glas.

Eén ogenblik was het volkomen stil. We waren verenigd in de verbijstering van die fel vlamme doodsvlucht. Toen begon iemand te brullen. Anderen gilden. En van ergens achter in de zaak kon ik mijn zoon horen huilen.

Een hand pakte me beet. Het was Bud Brown. Zijn ogen puilden uit hun kassen. Zijn lippen waren tot een grijs vertrokken over

zijn kunstgebit. 'Een van die andere beesten,' zei hij en hij wees.

Een van de insecten was binnengekomen door het gat en zat nu op een zak gazonmest, met zoemende vleugels – je kon ze horen; het klonk als een goedkope elektrische ventilator – en ogen, uitpuilend op hun stelen. Het roze en walgelijk bolle lijf ging snel ademend op en neer.

Ik liep erheen. Mijn fakkel sputterde, maar was nog niet uit. Maar mevrouw Reppler, de onderwijzeres van de derde klas, was me voor. Ze was vijftenvijftig, misschien zestig, en mager als een lat. Haar lichaam zag er taai en uitgedroogd uit en deed me altijd denken aan gedroogd vlees.

Ze had een bus insecticide in elke hand, als een waanzinnige revolverheld in een cowboykomedie. Ze liet een grauwend geluid van woede horen dat niet zou hebben misstaan bij een holbewoner die de schedel van een vijand splijt. Met gestrekte armen hield ze de spuitbussen naar voren en drukte op de knoppen. Een dichte nevel insecticide bedekte het beest. Het raakte in een krampachtige doodsstrijd, draaide en tolde als een doller rond, viel ten slotte van de zakken af en stuitte via het lichaam van Tom Smalley – die onmiskenbaar en zonder enige twijfel dood was – op de vloer. De vleugels zoemden nog als een razende, maar brachten het beest niet van zijn plaats; ze waren te zeer bedekt met insecticide. Een paar ogenblikken later vertraagden de vleugels en stonden stil. Het beest was dood.

Nu kon je mensen horen huilen en kreunen. De oude dame die onder de voet was gelopen kreunde. Mevrouw Reppler stond bij het dode beest, en haar borst ging snel op en neer. Hatlen en Miller hadden een van die rijdende plateaus gevonden die de magazijnjongens gebruikten om kratten door de winkel te rijden, en samen hesen ze dit boven op de zakken gazonmest om het driehoekige gat in het glas af te dekken. Als tijdelijke maatregel was dit voldoende.

Amanda Dumfries kwam naar voren als een slaapwandelaarster. In haar ene hand hield ze een plastic emmer. In de andere hield ze een stoffer, nog verpakt in zijn doorschijnende verpakking. Ze bukte zich, met ogen die nog groot en leeg waren, en veegde het

dode roze ding – insect, slak, wat het ook was – in de emmer. Je kon de verpakking van de stoffer horen knisperen terwijl hij over de vloer streek. Ze liep ermee naar de UIT-deur. Er zaten geen beesten op. Ze duwde hem een klein eindje open en gooide de emmer naar buiten. Hij kwam op zijn kant terecht en rolde heen en weer in telkens kleiner wordende bewegingen. Een van de roze beesten kwam uit de nacht aanzoemen, landde op de emmer en begon eroverheen te kruipen.

Amanda barstte in tranen uit. Ik liep naar haar toe en legde mijn arm om haar schouders.

Om halftwee de volgende ochtend zat ik half te dommelen met mijn rug tegen de wit emailen wand van de vleesvitrine. Billy's hoofd lag in mijn schoot. Hij sliep vast. Niet ver van ons af lag Amanda Dumfries te slapen met haar hoofd op iemands jasje. Niet lang na de vlammeende dood van het vogelschepsel waren Ollie en ik teruggegaan naar het magazijn en hadden een zestal dekens verzameld. Enkele mensen lagen op zo'n deken te slapen. We hadden ook wat zware kratten met sinaasappelen en peren meegebracht, en met vier man waren we er gezamenlijk in geslaagd ze boven op de zakken gazonmest te hijsen, voor het gat in het glas. Het zou de vogelschepsels niet meevallen een van die kratten opzij te duwen; ze wogen elk zowat vijftig kilo. Maar de vogels en de insectachtige beesten die de vogels aten, waren niet de enige beesten buiten. Er was het beest met tentakels dat Norm had meegenomen. Er was die gerafelde waslijn om over na te denken. Er was het ongeziene wezen dat dat lage, brullende keelgeluid had gemaakt. We hadden daarna nog meer van dergelijke geluiden gehoord – soms van heel ver weg – maar hoe ver was 'ver weg' door de dempende werking van de mist? En soms waren ze zo dichtbij dat het gebouw ervan schudde, en je hartkamers plotse-ling gevuld leken met ijswater. Billy maakte een schrikbeweging in mijn schoot en kreunde. Ik streek over zijn haar en hij kreunde luider. Toen leek hij in zijn slaap weer minder gevaarlijke wateren te vinden. Mijn eigen gedommel was verstoord en ik zat weer

klaarwakker voor me uit te staren. Sinds het donker was, had ik maar ongeveer anderhalf uur kunnen slapen, en in die slaap werd ik gekweld door dromen. In een van de droomflarden was het weer de vorige avond geweest. Billy en Steffy stonden voor het grote raam te kijken naar de zwarte en leigrijze wateren, naar de zilveren tollende waterhoos die aan de storm voorafgegaan was. Ik probeerde bij hen te komen, omdat ik wist dat een krachtige windvlaag het raam kon breken en dodelijke glaspijlen door de woonkamer kon werpen. Maar hoe hard ik ook rende, ik leek niet dichterbij te komen. En toen steeg er een vogel uit de waterhoos op, een gigantische, bloedrode *oiseau de mort*, wiens prehistorische vleugels het hele meer van west tot oost verduisterden. Zijn snavel ging open en daarachter was een keelgat als een tunnel zichtbaar. En toen de vogel mijn vrouw en zoon kwam opslokken, begon een diepe, naargeestige stem te fluisteren: *het Arrowhead-project... het Arrowhead-project... het Arrowhead-project...*

Billy en ik waren niet de enigen die slecht sliepen. Anderen schreeuwden in hun slaap, en sommigen bleven schreeuwen nadat ze wakker waren geworden. Het bier verdween met grote snelheid uit de koeling. Buddy Eagleton was een keer zonder commentaar een nieuwe voorraad gaan halen van achteren. Mike Hatlen vertelde dat de Sominex op was. Niet bijna op, maar totaal verdwenen. Hij dacht dat sommige mensen wel zes of acht flesjes hadden gepakt.

‘Er is nog wel wat Nytol,’ zei hij. ‘Wil jij een flesje, David?’ Ik schudde mijn hoofd en bedankte hem.

En in het laatste pad, bij kassa 5, hadden we onze zatlappen. Het waren er een stuk of zeven, allemaal van buiten de staat, behalve Lou Tattinger, de eigenaar van het autowasbedrijf De Sparrenboom. Lou had geen excuus nodig om diep in het glaasje te kijken. De zatlappenbrigade was tamelijk bewusteloos.

O ja... er waren ook zo’n zeven mensen die gek waren geworden.

Gek is niet het goede woord, maar ik weet zo gauw geen beter. Het waren mensen die zonder bier, wijn of pillen een toestand van volledige verstarring hadden bereikt. Door een soort onvoorstelbare aardbeving waren er gaten gevallen in het harde cement

van de werkelijkheid, en deze arme stakkers waren door zo'n gat gevallen. Mettertijd zouden sommigen van hen misschien terugkomen. Als er tijd was.

De rest van ons had een eigen geestelijk compromis gesloten, dat in sommige gevallen waarschijnlijk behoorlijk vreemd was. Mevrouw Reppler, bijvoorbeeld, was ervan overtuigd dat alles een droom was – dat zei ze tenminste. En ze zei het met enige overtuiging.

Ik keek eens naar Amanda. Ik begon een onbehaaglijk sterk gevoel voor haar te ontwikkelen – onbehaaglijk maar niet bepaald onprettig. Haar ogen waren van een ongelooflijk heldergroen... ik had haar een tijdje in de gaten gehouden om te zien of ze soms contactlenzen zou uitdoen, maar de kleur was blijkbaar echt. Ik wilde met haar vrijen. Mijn vrouw was thuis, misschien levend, waarschijnlijker dood, in beide gevallen alleen, en ik hield van haar; liever dan wat ook wilde ik met Billy terug naar haar, maar ik wilde ook deze dame, genaamd Amanda Dumfries, naaien. Ik probeerde mezelf voor te houden dat dit alleen kwam door de situatie waarin we ons bevonden, maar dat veranderde niets aan het verlangen.

Ik dommelde in en soesde een beetje, en werd omstreeks drie uur met een schok helemaal wakker. Amanda was in een soort foetus-houding gaan liggen, met haar knieën opgetrokken tegen haar borst en haar handen tussen haar dijen geklemd. Ze was in diepe slaap. Haar sweater was aan de ene kant wat omhooggeschoven en toonde haar blanke huid. Ik keek ernaar en begon een buitengewoon nutteloze en lastige erectie te krijgen. Ik probeerde mijn gedachten op iets anders te richten, en dacht aan hoe ik Brent Norton gisteren had willen schilderen. Nee, niet zoiets zwaars als schilderen, maar... hem gewoon op een boomstam neerzetten met mijn blikje bier in zijn hand en dan zijn bezwete, vermoeide gezicht tekenen en de twee vleugels van zijn haar die aan de achterkant slordig omhoogstaken. Het had een goede tekening kunnen worden. Het heeft me twintig jaar samenleven met mijn vader gekost om het – verstandige – idee te aanvaarden dat 'goed' goed genoeg kon zijn.

Weet je wat talent is? De vloek van de verwachting. Als kind

moet je daarmee leren omgaan, hem op de een of andere manier verslaan. Als je kunt schrijven, denk je dat God je op aarde heeft gezet om Shakespeare weg te blazen. Of, als je kunt schilderen, denk je misschien – ik dacht dat – dat God je op aarde heeft gezet om je vader weg te blazen.

Het bleek dat ik niet zo goed was als hij. Ik bleef het langer proberen dan ik had moeten doen. Ik had een tentoonstelling in New York en die deed het slecht – de critici sloegen me met mijn vader om de oren. Een jaar later deed ik commercieel werk en onderhield daarmee mezelf en Steff. Zij was zwanger en ik ben toen eens bij mezelf te rade gegaan. Ik kwam tot de overtuiging dat serieuze kunst voor mij altijd een hobby zou zijn, meer niet.

Ik heb de advertenties voor Golden Girl Shampoo getekend die waarin het meisje – de Golden Girl – met haar benen gespreid over haar fiets staat, die waarin ze met een frisbee speelt op het strand, die waarin ze op het balkon van haar flat staat met een drankje in haar hand. Ik heb illustraties bij korte verhalen gemaakt voor de meeste chiquere bladen, maar dat lukte alleen door ook snelle illustraties te maken bij de verhalen in de meer gore mannenbladen. Ik heb een paar filmaffiches gemaakt. Ik verdien er mijn geld mee en we kunnen het hoofd redelijk boven water houden.

Ik heb nog één laatste expositie gehad in Bridgton, vorige zomer nog. Ik liet negen doeken zien die ik in vijf jaar had geschilderd, en ik verkocht er zes van. Eén schilderij, dat ik beslist niet wilde verkopen, stelde, door een of ander raar toeval, de Federal Supermarket voor, gezien vanuit de verste hoek van het parkeerterrein. Op mijn schilderij was de parkeerplaats leeg, op een rij Campbell-blikjes met witte bonen en knakworstjes na. Elk blik was groter dan het vorige, en ze marcheerden in de richting van de toeschouwer. Het laatste blik leek meer dan twee meter hoog. Het schilderij was getiteld *Bonen en Vals Perspectief*. Een man uit Californië, die een belangrijke managersfunctie had bij een bedrijf dat tennisballen, rackets en god weet wat voor sportartikelen nog meer maakt, leek dat schilderij heel erg graag te willen hebben en wilde geen nee accepteren, ondanks het kaartje N.T.K. dat in

de linkeronderhoek van de eenvoudige lijst gestoken was. Hij begon bij zeshonderd dollar en ging omhoog tot vierduizend. Ik wilde het niet aan hem afstaan, en hij ging een beetje boos en niet-begrijpend weg. Toch gaf hij het niet geheel op: hij liet zijn kaartje achter voor het geval ik van gedachten zou veranderen.

Ik had het geld goed kunnen gebruiken – het was het jaar dat we een stuk aan het huis bouwden en de auto met vierwielaandrijving kochten – maar ik kon het gewoon niet verkopen. Ik kon het niet verkopen, omdat ik voelde dat het het beste schilderij was dat ik ooit gemaakt had en ik wilde ernaar kijken wanneer iemand me zou vragen wanneer ik eens serieus ging werken.

Afgelopen herfst liet ik het op een dag toevallig aan Ollie Weeks zien. Hij vroeg of hij er een foto van mocht maken en die voor de advertentie van de week mocht gebruiken, en dat was het einde van mijn eigen misplaatste ideeën. Ollie had mijn schilderij herkend voor wat het was en daarmee dwong hij me dat zelf ook te erkennen: een goed stukje gladde, commercial art. Niet meer. En, goddank, niet minder.

Ik vond het goed en daarna belde ik de manager in zijn huis in San Luis Obispo en zei hem dat hij het schilderij voor vijftienghonderd mocht hebben als hij dat nog wilde. Hij wilde en ik verzond het per post naar de westkust. Sindsdien was de stem van de teleurgestelde verwachting – die stem van een verwend kind dat nooit tevreden is met zoiets gewoons als ‘goed’ – wel ongeveer tot zwijgen gebracht. En op een paar onderaardse geluiden na – zoals de geluiden van die ongeziene schepsels ergens buiten in de mistige nacht – is hij daarna blijven zwijgen. Waarom lijkt het tot zwijgen brengen van die kinderlijke, eisende stem zo veel op doodgaan?

Om een uur of vier werd Billy wakker en keek met slaperige, niet-begrijpende ogen om zich heen. ‘Zijn we nog steeds hier?’

‘Ja, jongen,’ zei ik. ‘We zijn nog steeds hier.’

Hij begon te huilen, zo zwak en hopeloos dat het afschuwelijk was. Amanda werd wakker en keek naar ons.

‘Hé, jochie,’ zei ze, en ze trok hem zacht tegen zich aan. ‘Als het

straks ochtend is, ziet alles er weer wat beter uit.'

'Nee,' zei Billy. 'Niet waar. Niet waar. Niet waar.'

'Sss,' zei ze. Haar ogen ontmoetten de mijne over zijn hoofd. 'Sss, het is allang bedtijd geweest voor jou.'

'Ik wil naar mijn moeder toe!'

'Ja, jochie,' zei Amanda. 'Natuurlijk wil jij naar je moeder toe.'

Billy wurmde rond op haar schoot tot hij mij kon zien, en lag vervolgens een tijd naar me te kijken. Toen viel hij weer in slaap.

'Bedankt,' zei ik. 'Hij had u nodig.'

'Hij kent me niet eens.'

'Dat maakt geen verschil.'

'Wat denkt u ervan?' vroeg ze. Haar groene ogen keken me strak aan. 'Wat denkt u er werkelijk van?'

'Vraag me dat morgenochtend maar.'

'Ik vraag het u nu.'

Ik opende mijn mond om te antwoorden, toen Ollie Weeks uit het donker opdoemde, als in een horrorfilm. Hij had een van de damesblouses over het glas van een zaklantaarn gewikkeld en hield het licht naar het plafond gericht. Het wierp vreemde schaduwen over zijn vermoeide gezicht. 'David,' fluisterde hij.

Amanda keek naar hem, eerst geschrokken, toen weer bang.

'Wat is er, Ollie?' vroeg ik.

'David,' fluisterde hij weer. Toen: 'Kom mee. Alsjeblieft.'

'Ik wil Billy niet alleen laten. Hij is juist weer in slaap gevallen.'

'Ik ben bij hem,' zei Amanda. 'Gaat u maar.' Toen, zachter: 'Jezus, houdt dit nooit op?'

8

WAT ER MET DE MILITAIREN
GEBEURDE

AMANDA

EEN GESPREK MET DAN MILLER

Ik ging met Ollie mee. Hij was op weg naar het magazijn. Toen we langs de koeling kwamen, pakte hij een biertje mee.

‘Ollie, wat is er?’

‘Ik wil dat je het ziet.’ Hij duwde de dubbele deuren open. Ze sloten zich achter ons met een zovend geluid. Het was koud. Ik vond deze plaats verschrikkelijk, na wat er met Norm gebeurd was. Ik kon maar niet vergeten dat hier nog ergens een stuk dode tentakel lag.

Ollie liet de blouse van het glas van zijn lantaarn vallen. Hij richtte hem omhoog. Eerst dacht ik dat iemand een paar etalagepoppen had opgehangen aan een van de verwarmingsbuizen onder het plafond. Aan een pianosnaar of zoiets, als een soort geintje voor Halloween.

Toen zag ik de voeten, die ongeveer twintig centimeter boven de betonnen vloer bengelden. Daar lagen twee stapels omvergetrapte dozen. Ik keek omhoog naar de gezichten en ik wilde schreeuwen, want dit waren geen etalagepoppen. Beide hoofden hingen schuin opzij, alsof ze een vreselijk grappige mop hadden gehoord, een grap waar ze zich blauw om hadden gelachen.

Hun schaduwen, hun uitgerekte schaduwen op de muur achter hen. Hun tongen, hun uitgestoken tongen.

Ze waren allebei in uniform. Het waren de jongens die ik had gezien toen ik de supermarkt binnenkwam en daarna uit het oog had verloren. De militairen van het...

De schreeuw. Ik voelde hem in mijn keel beginnen als een kreunen dat aanzwol als een politiesirene. Ollie greep mijn arm, even boven de elleboog. ‘Niet schreeuwen, David. Niemand weet hiervan behalve jij en ik. En zo wil ik het houden.’

Op de een of andere manier slikte ik de schreeuw weg. ‘Die militairen,’ wist ik uit te brengen.

‘Van het Arrowhead-project,’ zei Ollie. ‘Zeker.’ Er werd iets kouds in mijn hand geduwd. Het blik bier. ‘Drink op. Je hebt het nodig.’

Ik dronk het blikje tot de laatste druppel leeg.

Ollie zei: ‘Ik kwam hier terug om te zien of we nog extra gaspatronen hadden voor de gasgrill die McVey gebruikt. Toen zag ik die jongens. Ik denk dat ze de stroppen klaar hebben gehangen en boven op die twee stapels dozen zijn gaan staan. Ze moeten elkaar de handen hebben gebonden en elkaar ondersteund hebben terwijl ze door hun armen stapten. Zodat ze hun handen op de rug zouden hebben, zie je. Toen – denk ik tenminste – hebben ze hun hoofd in de strop gestoken en die strakgetrokken door hun hoofd opzij te rukken. Misschien heeft een van hen tot drie geteld en zijn ze samen gesprongen. Ik weet het niet.’

‘Dat is niet uitvoerbaar,’ zei ik met een droge mond. Maar hun handen waren inderdaad op de rug gebonden. Ik kon mijn ogen daar maar niet van afwenden.

‘Het kan. Als ze het maar écht wilden, kunnen ze het zo gedaan hebben.’

‘Maar waarom?’

‘Ik denk dat je wel weet waarom. Toeristen, zomergasten weten het niet – zoals die Miller – maar er zijn mensen van hier die er een aardige gooi naar zouden kunnen doen.’

‘Het Arrowhead-project?’

Ollie zei: ‘Ik sta de hele dag bij een van die kassa’s en ik hoor een hoop. Het hele voorjaar heb ik dingen gehoord over dat verdomde Arrowhead-gedoe, en nooit iets goeds. Het zwarte ijs op de meren...’

Ik dacht aan Bill Giosti, die door mijn portierraampje leunde en warme alcohol in mijn gezicht blies. Niet gewoon atomen, maar ándere atomen.

En nu deze lijken die aan die buis aan de zoldering hingen. Die scheve hoofden. Die bungelende schoenen. Die tongen die als worsten uit de mond staken.

De schrik sloeg me opnieuw om het hart toen ik me realiseerde dat dit een nieuwe perceptie was die zich in mij openbaarde. Nieuw? Helemaal niet. De perceptie van een kind dat nog niet geleerd heeft zichzelf te beschermen door negentig procent van het universum buiten te sluiten. Kinderen zien alles waar hun oog op valt en horen alles binnen gehoorsafstand. Maar als het leven groei van het bewustzijn is (zoals op een merklap staat die mijn vrouw op school gemaakt heeft), dan is het ook de vermindering van input.

Angst ontstaat door verbreding van perspectief en perceptie. Het angstaanjagende was het weten dat ik terugzwom naar een oord dat de meesten van ons verlaten wanneer we uit de luiers stappen en een broek aantrekken. Ik kon het ook op Ollies gezicht zien. Wanneer de rede het begint te begeven, kunnen de circuits in de hersenen overbelast raken. Axonen worden heet en koortsig. Hallucinaties worden reëel: de plas kwikzilver op het punt waar door het perspectief evenwijdige lijnen schijnbaar bij elkaar komen, is er werkelijk; de doden spreken en wandelen; een roos begint te zingen.

‘Ik heb dingen gehoord van misschien vijftientig mensen,’ zei Ollie. ‘Justine Robards. Nick Tochai. Ben Michaelson. Je kunt niets geheimhouden in een kleine stad. Dingen lekken uit. Soms lijkt het wel een bron – het welt gewoon op uit de aarde en niemand heeft een idee waar het vandaan komt. Je hoort iemand iets zeggen in de bibliotheek en vertelt dat door, of bij de jachthaven in Harrison, en de hemel mag weten waar nog meer, of waarom. Maar het hele voorjaar en de hele zomer heb ik almaar Arrowhead-project, Arrowhead-project, Arrowhead-project gehoord.’

‘Maar deze twee,’ zei ik. ‘Jezus, Ollie, het zijn nog kinderen.’

‘Er waren ook kinderen in Vietnam die gevangenen de oren afsneden. Ik was erbij. Ik heb het gezien.’

‘Maar... maar wat zou hen ertoe brengen om dit te doen?’

‘Ik weet het niet. Misschien wisten ze iets. Misschien vermoedden ze alleen iets. Ze moeten geweten hebben dat de mensen hier

uiteindelijk vragen zouden gaan stellen. Als er nog van “uiteindelijk” gesproken kan worden.’

‘Als je gelijk hebt,’ zei ik, ‘dan moet dat iets wel echt erg zijn.’

‘Die storm,’ zei Ollie met zijn zachte, vlakke stem. ‘Misschien heeft die daar iets losgeslagen. Misschien is er een ongeluk gebeurd. Ze kunnen daar met alles aan het rotzooien zijn geweest. Sommige mensen beweerden dat ze bezig waren met hoge-energielasers en masers. Soms hoor ik iets over kernfusie. En stel... stel dat ze een gat hebben gevonden naar een andere dimensie?’

‘Dat is kletsboek,’ zei ik.

‘Zijn zij ook kletsboek?’ vroeg Ollie, en hij wees naar de lichamen.

‘Nee,’ zei ik. ‘De vraag is nu: wat doen we?’

‘Ik denk dat we ze moeten lossnijden en verstoppen,’ zei hij onmiddellijk. ‘Ze onder een stapel dozen stoppen van goederen die de mensen niet zullen willen gebruiken – hondenvoer, afwasmiddel, dat soort spullen. Als dit bekend wordt, zal het de zaak alleen maar erger maken. Daarom ben ik naar jou toe gekomen, David. Ik vond dat jij de enige was die ik echt kon vertrouwen.’

Ik mompelde: ‘Het doet me denken aan de Duitse oorlogsmisdadigers die zelfmoord pleegden in hun cel nadat ze de oorlog verloren hadden.’

‘Ja, daar moest ik ook aan denken.’

We zwegen, en plotseling begonnen die zachte schuifgeluiden aan de buitenkant van de stalen laaddeur opnieuw – het geluid van de tentakels die er zacht tastend overheen bewogen. We gingen dicht bij elkaar staan. Ik kreeg kippenvel. ‘Oké,’ zei ik.

‘We doen het zo snel mogelijk,’ zei Ollie. De saffier in zijn ring gloeide dof toen hij zijn lantaarn bewoog. ‘Ik wil hier zo gauw mogelijk wegwezen.’

Ik keek omhoog naar de touwen. Ze hadden hetzelfde soort waslijn gebruikt als ik om het middel van de man met de golfpet had gebonden. De lussen waren verzonken in het gezwollen weefsel van hun hals, en ik vroeg me weer af wat hen ertoe bewogen had de daad werkelijk te volvoeren. Ik wist wat Ollie bedoelde

toen hij zei dat als het nieuws bekend werd, het de zaak alleen erger zou maken. Voor mij had het de zaak al erger gemaakt – en ik had niet gedacht dat dat mogelijk was.

Ik hoorde een klikkend geluid. Ollie had zijn mes geopend, een mooi degelijk ding, gemaakt om kartonnen dozen open te snijden.

En, natuurlijk, om touw door te snijden.

‘Jij of ik?’ vroeg hij.

Ik slikte. ‘Allebei één.’

We deden het.

Toen ik terugkwam, was Amanda weg en mevrouw Turman was bij Billy. Ze sliepen beiden. Ik liep door een van de paden en een stem zei: ‘Meneer Drayton. David.’ Het was Amanda. Ze stond bij de trap naar het kantoorje van de bedrijfsleider, haar ogen groen als smaragd. ‘Wat was er aan de hand?’

‘Niets,’ zei ik.

Ze kwam naar me toe. Ik kon vaag haar parfum ruiken. En o, wat had ik een zin in haar.

‘Leugenaar,’ zei ze.

‘Het was niets. Loos alarm.’

‘Zoals je wilt.’ Ze pakte mijn hand. ‘Ik ben even boven in het kantoorje geweest. Er is niemand en er zit een slot op de deur.’ Haar gezicht was volkomen kalm, maar haar ogen gloeiden zacht, bijna als die van een wild dier, en ik zag een ader kloppen in haar hals.

‘Ik weet niet...’

‘Ik zag hoe je naar me keek,’ zei ze. ‘Als we erover moeten praten, hoeft het niet. Die mevrouw Turman is bij je zontje.’

‘Ja.’ Ik bedacht dat dit een manier was – misschien niet de beste, maar toch een manier – om de vloek van wat Ollie en ik zojuist hadden gedaan, af te wenden. Niet de beste manier, maar de enige manier.

We gingen het smalle trapje op en het kantoorje binnen. Er was niemand, zoals ze had gezegd. En er zat een slot op de deur. Ik draaide het dicht. In het donker was ze slechts een vorm. Ik

stak mijn armen uit, tot ik haar raakte, en trok haar tegen me aan. Ze beefde. We zakten neer op de vloer, eerst op onze knieën, kussend, en ik legde mijn hand om een stevige borst en kon het snelle bonzen van haar hart door de sweater heen voelen. Ik dacht aan Steffy, toen ze tegen Billy zei dat hij bij de onder stroom staande draden weg moest blijven. Ik dacht aan de blauwe plek die ze op haar heup had gehad toen ze op de avond van onze trouwdag haar bruine jurk uittrok. Ik dacht aan de eerste keer dat ik haar had gezien, toen ze door de laan fietste van de Universiteit van Maine in Orono, waar ik op weg was naar een college van Vincent Hartgen, met mijn map onder mijn arm. En mijn erectie was enorm. Toen gingen we liggen, en ze zei: 'Wees lief voor me, David. Maak me warm.' Toen ze klaarkwam, groef ze met haar nagels in mijn rug en riep me met een naam die niet de mijne was. Het kon me niet schelen. Zo stonden we ongeveer quitte. Toen we beneden kwamen, was er een soort sluipende dageraad begonnen. Het zwart buiten de kijkgaten werd aarzelend dofgruijs, toen lichtgruijs, toen weer het heldere, nietszeggende, niet schitterende wit van het projectiescherm van een drive-inbioscoop. Mike Hatlen zat te slapen in een klapstoeltje dat hij ergens had opgeduikeld. Dan Miller zat een klein eindje verder op de vloer en at een donut. Zo'n donut met witte poedersuiker erop.

'Kom erbij zitten, meneer Drayton,' zei hij uitnodigend.

Ik keek om naar Amanda, maar ze was al halverwege het gangpad. Ze keek niet achterom. Onze liefdesdaad in het donker leek nu al iets uit een fantasie: ongeloofwaardig, zelfs in dit rare daglicht. Ik ging zitten.

'Neem een donut.' Hij hield me het doosje voor.

Ik schudde mijn hoofd. 'Al die suiker is dodelijk. Erger dan sigaretten.'

Daar moest hij even om lachen. 'Neem er in dat geval twee.' Het verbaasde me dat ik nog ergens een beetje om kon lachen – hij had me met zijn opmerking verrast en daarom mocht ik hem wel. Ik nam twee donuts van hem aan. Ze smaakten best lekker. Ik besloot de maaltijd met een sigaret, hoewel het normaal niet

mijn gewoonte is 's ochtends te roken.

'Ik moet eens terug naar mijn zoon,' zei ik. 'Hij zal zo wel wakker worden.'

Miller knikte. 'Die roze beesten,' zei hij. 'Ze zijn allemaal weg. De vogels ook. Hank Vannerman zei dat de laatste om een uur of vier tegen het raam botste. De... de fauna is blijkbaar een stuk actiever wanneer het donker is.'

'Daar heeft Brent Norton niet veel aan gehad,' zei ik. 'Of Norm.'

Hij knikte weer en zei lange tijd niets. Toen stak hij ook een sigaret op en keek me aan. 'We kunnen hier niet blijven, Drayton,' zei hij.

'Er is eten. En meer dan genoeg te drinken.'

'Het gaat niet om de voorraden, dat weet je ook wel. Wat doen we als een van die grote beestjes daarbuiten besluit in te breken in plaats van alleen maar boem te doen in de nacht? Proberen we het dan weg te jagen met bezemstelen en aanmaakvloeistof?'

Natuurlijk had hij gelijk. Misschien beschermde de mist ons in zekere zin. Hield hij ons verborgen. Maar misschien zou hij ons niet lang verborgen houden. En er was nog iets: we waren nu al zo'n achttien uur in de Federal en ik kon een soort lusteloosheid over me voelen komen, zoals ik die één of twee keer heb gevoeld, toen ik probeerde te ver te zwemmen. Ik voelde een sterke drang op safe te spelen, te blijven waar ik was, voor Billy te zorgen (*en misschien midden in de nacht met Amanda Dumfries te neuken*, fluisterde een stemmetje) en af te wachten of de mist niet zou optrekken en alles weer bij het oude zou zijn.

Ik kon het ook op de andere gezichten zien, en plotseling realiseerde ik me dat er nu mensen in de Federal waren die waarschijnlijk onder geen enkele voorwaarde weg zouden willen gaan. De gedachte alleen al de deur uit te gaan na alles wat er gebeurd was, zou hen verlammen.

Miller leek deze gedachten op mijn gezicht te hebben kunnen lezen. Hij zei: 'Er waren ongeveer tachtig mensen hier binnen toen die vervloekte mist kwam. Trek daarvan af de magazijnjongen, Norton en de vier mensen die met hem mee naar buiten zijn

gegaan, en die man Smalley. Dan houd je er drieënzeventig over.’

En als je er de twee militairen aftrok die nu rustten onder een stapel zakken Purina-hondendiner, waren het er eenenzeventig.

‘Dan trek je er de mensen af die gewoon hebben afgehaakt,’ vervolgde hij. ‘Dat zijn er tien à twaalf. Zeg maar tien. Dan zijn er nog drieënzestig over. Maar...’ Hij hief een besuikerde wijsvinger. ‘Bij die drieënzestig zijn er een stuk of twintig die gewoon niet weg willen. Die zou je schoppend en schreeuwend naar buiten moeten slepen.’

‘Waarmee bewezen is dat...?’

‘Dat we hier weg moeten, dat is alles. En ik ga ook weg. Tegen de middag, denk ik. Ik ben van plan zoveel mensen mee te nemen als er mee willen. Ik zou het prettig vinden als jij en je zoon ook meegingen.’

‘Na wat er met Norton is gebeurd?’

‘Norton ging als een lam naar de slachtbank. Dat betekent niet dat ik ook zo moet gaan, of de mensen die met me mee willen.’

‘Hoe kun je daar iets tegen doen? We hebben zegge en schrijve één revolver.’

‘Waar we nog mee boffen. Maar als we het halen tot over het kruispunt, zouden we misschien die sportzaak aan Main Street kunnen bereiken. Ze hebben daar meer geweren dan je kunt tellen.’

‘Wat mij betreft is dat één “als” en één “misschien” te veel.’

‘Drayton,’ zei hij, ‘het is een situatie die van “als” en “misschien” aan elkaar hangt.’

Dat kwam vlot uit zijn mond rollen, maar hij had dan ook geen kleine jongen om op te passen.

‘Luister, laat het nog maar even zitten, oké? Ik heb vannacht niet veel geslapen, maar ik heb de kans gehad over een paar dingen na te denken. Wil je ze horen?’

‘Goed.’

Hij stond op en rekte zich uit. ‘Loop even met me op naar het raam.’

We liepen door het pad dat het dichtst bij de broodrekken was

en gingen naar een van de kijkgaten. De man die daar de wacht hield, zei: 'De beesten zijn weg.'

Miller gaf hem een klap op zijn rug. 'Ga jij maar een bakkie koffie halen, kerel. Ik houd een oogje in het zeil.'

'Oké. Bedankt.'

Hij liep weg, en Miller en ik gingen bij zijn kijkgat staan. 'Vertel me nu maar eens wat je daar buiten ziet,' zei hij.

Ik keek. De afvalbak was 's nachts omgegooid, waarschijnlijk door een van die vogelwezens in duikvlucht, zodat er een berg rommel – papier, blikjes en papieren milkshake-bekers van de Dairy Queen verderop – over het asfalt was uitgestort. Daarachter kon ik de auto's die het dichtst bij de winkel stonden, zien vervagen in het wit. Dat was alles wat ik kon zien, en dat zei ik tegen hem.

'Die blauwe Chevrolet pick-up is van mij,' zei hij. Hij wees en ik kon iets blauws zien schemeren in de mist. 'Maar als je even terugdenkt aan toen je hier gisteren parkeerde, zul je je herinneren dat de parkeerplaats toen behoorlijk vol was, nietwaar?'

Ik keek naar mijn Scout en herinnerde me dat ik deze plaats vlak bij de winkel alleen had gekregen omdat er net iemand was weggereden. Ik knikte.

Miller zei: 'Combineer nu dat feit eens met iets anders, Drayton. Norton en die vier... hoe noemde je ze ook alweer?'

'Platte-aardeepten.'

'Ja, precies. Dat waren ze ook. Ze gaan naar buiten, ja? Bijna over de volle lengte van die waslijn. Toen hoorden we die brulgeluiden, alsof er een hele kudde olifanten buiten was. Ja?'

'Het klonk niet alsof het olifanten waren,' zei ik. 'Het klonk als...' *Als iets uit een prehistorisch moeras* was de zin die me inviel, maar dat wilde ik niet tegen Miller zeggen, niet nu hij die man een klap op zijn rug had gegeven en hem gezegd had een bakkie koffie te gaan halen, als een coach die een speler uit het veld haalt bij een belangrijke wedstrijd. Ik had het misschien tegen Ollie gezegd, maar niet tegen Miller. 'Ik weet niet als wat,' eindigde ik onbeholpen.

'Maar wel als iets gróóts.'

‘Ja.’ Als iets verdomd groots.

‘Hoe komt het dan dat we niets hebben gehoord van auto’s die vertrapt werden? Het gekletter van metaal? Brekend glas?’

‘Nou, omdat...’ Ik hield op. Hij had me klem. ‘Ik weet het niet.’

Miller zei: ‘Ze waren beslist nog niet van de parkeerplaats af toen ze getroffen werden door wat het ook was. Ik zal je zeggen wat ik denk. Ik denk dat we geen auto’s op elkaar hoorden klappen omdat de meeste misschien weg zijn. Gewoon... weg. In de aarde verzonken, of verdampt, noem maar wat. Die klap was krachtig genoeg om deze kozijnen te versplinteren en dingen uit de stellingen te gooien. En tegelijkertijd hield de stadssirene op met loeien.’

Ik probeerde me voor te stellen dat de halve parkeerplaats verdwenen was; probeerde me voor te stellen dat ik naar buiten liep en dan bij een gloednieuwe afgrond kwam, waar het asfalt met zijn keurige geelomrande parkeerhavens ophield. Een kuil, een helling of misschien een afgrond die regelrecht naar beneden verdween in de nietszeggende witte mist...

Na enkele seconden zei ik: ‘Als je gelijk hebt, hoe ver denk je dan in je pick-up te zullen komen?’

‘Ik dacht niet aan mijn pick-up. Ik dacht aan jouw auto met vierwielaandrijving.’

Dat was iets om over na te denken, maar niet nu. ‘Wat had je nog meer bedacht?’

Miller ging met enthousiasme verder. ‘Ik heb zitten denken aan de drogisterij hiernaast. Wat denk jij ervan?’

Ik opende mijn mond om te zeggen dat ik geen flauw idee had waar hij het over had, maar deed hem toen met een klap weer dicht. De Bridgton-drogisterij had klanten gehad toen we gisteren kwamen aanrijden. De wasserette niet, maar de drogisterij was geopend, en de deuren waren vastgezet om wat frisse lucht binnen te laten – de stroomstoring had natuurlijk ook hun airconditioning uitgeschakeld. De deur van de drogisterij kon niet meer dan zes meter van de deur van de Federal Supermarket verwijderd zijn. Dus waarom...

‘Waarom zijn die mensen hier niet verschenen?’ vroeg Miller

in mijn plaats. 'We zitten hier nu al achttien uur. Hebben ze daar geen honger? Ze eten vast geen aspirines en inlegkruisjes.'

'Er is wel iets te eten,' zei ik. 'Ze verkopen altijd speciale aanbiedingen in levensmiddelen. Soms koekjes, soms van die pasteitjes om op te warmen en zo. En ze hebben een rek met snoepgoed.'

'Ik kan niet geloven dat ze met dat soort spul genoeg zouden nemen terwijl hier van alles te krijgen is.'

'Wat wil je daarmee zeggen?'

'Ik wil zeggen dat ik eruit wil, maar ik wil niet als avondmaal dienen voor een ding dat is weggelopen uit een slechte horrorfilm. We zouden met een man of vijf naar hiernaast kunnen gaan om poolshoogte te nemen in de drogisterij. Als een soort proefballon.'

'Is dat alles?'

'Nee, er is nog iets.'

'Wat dan?'

'Die daar,' zei Miller eenvoudig, en hij wees met zijn duim in de richting van een van de middenpaden. 'Dat maffe wijf. Die heks.'

Het was mevrouw Carmody die hij met zijn duim aanwees. Ze was niet langer alleen; er waren twee vrouwen bij haar gekomen. Aan hun kleurige kleren te oordelen, dacht ik dat het waarschijnlijk toeristen of zomergasten waren, dames die misschien hun gezin hadden achtergelaten om 'even een paar dingetjes te gaan halen in de stad', en die zich nu opvrat van bezorgdheid over hun echtgenoten en kinderen. Dames die bijna elke strohalm dankbaar zouden grijpen, misschien zelfs in de vorm van de zwartgallige troost van een mevrouw Carmody.

Haar broekpak straalde nog steeds met dezelfde onheilspellende schittering. Zij sprak en gebaarde, en haar gezicht was hard en somber. De twee dames in hun kleurige kleren (maar niet zo kleurig als het broekpak van mevrouw Carmody, nee, en haar gigantische tas hing nog steeds stevig aan haar ene deegachtige arm) luisterden in vervoering toe.

'Dat mens is ook een reden waarom ik eruit wil, Drayton. Tegen de avond zullen er al zes mensen bij haar zitten. Als die roze beesten en die vogels vannacht terugkomen, zal er morgenoch-

tend een hele congregatie bij haar zitten. Dan kunnen we ons het hoofd gaan breken over wie zij zal opdragen zich te offeren om alles beter te maken. Mij misschien, of jou, of die Hatlen. Of je zootje misschien.'

'Dat is belachelijk,' zei ik. Maar was het belachelijk? De kille huivering die langs mijn rug omhoogkroop, zei me dat het niet per se belachelijk hoefde te zijn. De mond van mevrouw Carmody bewoog en bewoog. De ogen van de toeristendames waren gevestigd op haar rimpelige lippen. Was het belachelijk? Ik dacht aan de stoffige, opgezette beesten die water dronken aan hun spiegelbeekje. Mevrouw Carmody had macht. Zelfs Steff, doorgaans nuchter en rechtdoorzee, sprak de naam van de oude vrouw met schroom uit.

Dat maffe wijf, had Miller gezegd. Die heks.

'De mensen in deze supermarkt maken beslist een ervaring door om goed gek van te worden,' zei Miller. Hij maakte een gebaar naar de roodgeschilderde kozijnen om de ruitjes van het etalageraam... verdraaid, versplinterd en uit model geknikt. 'Hun geest voelt waarschijnlijk net zo aan als die kozijnen. De mijne in elk geval wel. Ik heb de halve nacht zitten denken dat ik geflipt was, dat ik waarschijnlijk in een dwangbuis zat in een inrichting, raaskalde over insecten en dinosaurusvogels en tentakels, en dat het allemaal weg zou gaan zodra de aardige broeder zou komen om me een stoot thorazine in mijn arm te spuiten.' Zijn kleine gezicht was bleek en strak. Hij keek naar mevrouw Carmody en toen weer naar mij. 'Ik zeg je dat het heel goed kan. Naarmate de mensen meer geschift raken, zal zij voor sommigen steeds meer aantrekkingskracht krijgen. En ik wil er niet bij zijn wanneer dat gebeurt.'

De lippen van mevrouw Carmody bewogen en bewogen, haar tong dansend rond haar brokkelige tanden. Ze zag er werkelijk uit als een heks. Zet haar een zwarte punthoed op en ze zou volmaakt zijn. Wat zei ze daar tegen haar twee gevangen vogeltjes in hun kleurige zomerpluimage? Arrowhead-project? Zwarte Lente? Gruwelen uit de krochten van de aarde? Mensenoffers?

Lulkoek.

Maar toch...

‘Nou, wat zeg je ervan?’

‘Ik zal je zeggen hoe ver ik ga,’ antwoordde ik. ‘We proberen naar de drogisterij te gaan. Jij, ik, Ollie als hij mee wil, een of twee anderen. Daarna praten we verder.’ Zelfs dit gaf me al het gevoel alsof ik op een smalle balk een onmogelijke diepte wilde oversteken. Ik zou Billy niet helpen door mezelf te doden. Aan de andere kant zou ik hem ook niet helpen door op mijn gat te blijven zitten. Zes meter naar de drogisterij. Dat was niet zo erg.

‘Wanneer?’ vroeg hij.

‘Geef me nog een uur.’

‘Natuurlijk,’ zei hij.

9

DE EXPEDITIE NAAR DE DROGISTERIJ

Ik vertelde het aan mevrouw Turman en ik vertelde het aan Amanda, toen vertelde ik het aan Billy. Hij leek er vanmorgen beter aan toe te zijn: hij had twee donuts en een kom cornflakes gegeten. Daarna deed ik een wedstrijd hardlopen met hem, op en neer door twee van de paden en ik kreeg hem zelfs even aan het giechelen. Kinderen kunnen zich zo goed aanpassen dat je er doodsbang van kunt worden. Hij was te bleek, zijn oogleden waren nog gezwollen van de tranen die hij 's nachts had gehuild en zijn gezicht zag er vreselijk uitgeput uit. In zekere zin leek het wel het gezicht van een oude man geworden, alsof het te lang onder te grote spanning had gestaan. Maar hij leefde nog en kon nog lachen... tenminste zolang het hem niet te binnen schoot waar hij was en wat er aan de hand was.

Na ons wedstrijdje gingen we bij Amanda en Hattie Turman zitten en dronken fris uit papieren bekertjes, en toen vertelde ik hem dat ik met een paar andere mensen naar de drogisterij zou gaan.

'Ik wil niet dat je weggaat,' zei hij onmiddellijk, en zijn gezicht betrok.

'Er gebeurt niets, Big Bill. Ik zal een *Spiderman*-boekje voor je meebrengen.'

'Ik wil dat je hier blijft.' Nu was zijn gezicht niet meer alleen betrokken, het stond op onweer. Ik pakte zijn hand. Hij trok hem weg. Ik pakte hem weer.

'Billy, we moeten hier vroeg of laat weg. Dat begrijp je toch wel.'

'Als de mist weggaat...' Maar hij sprak zonder de minste overtuiging. Hij dronk traag en lusteloos van zijn frisdrank.

'Billy, het duurt nu al bijna een hele dag.'

‘Ik wil mamma.’

‘Nou, misschien is dit de eerste stap om bij haar terug te komen.’
Mevrouw Turman zei: ‘Geef de jongen geen ijdele hoop, David.’
‘Ach mens,’ snauwde ik, ‘de jongen moet toch ergens op hopen.’
Ze sloeg haar ogen neer. ‘Ja, dat zal wel.’

Billy had dit niet gevolgd. ‘Papa... papa, er zijn beesten buiten.
Beesten.’

‘Ja, dat weten we. Maar veel van die beesten – niet allemaal,
maar veel ervan – schijnen pas te komen wanneer het nacht is.’

‘Ze wachten natuurlijk,’ zei hij. Zijn ogen waren reusachtig
en boorden zich in de mijne. ‘Ze wachten in de mist... en als je
niet terug naar binnen kunt, komen ze om je op te eten. Net als
in een sprookje.’ Hij sloeg zijn armen in hevige paniek stevig om
mij heen. ‘Papa, ga alsjeblieft niet.’

Ik maakte zijn armen zo zacht mogelijk van me los en zei tegen
hem dat ik móést gaan. ‘Maar ik kom terug, Billy.’

‘Oké,’ zei hij hees, maar hij wilde me niet meer aankijken. Hij
geloofde niet dat ik terug zou komen. Dat stond op zijn gezicht
te lezen, dat niet langer onweersachtig stond, maar verdrietig. Ik
vroeg me opnieuw af of ik er wel goed aan deed mijn leven op het
spel te zetten. Toen keek ik toevallig door het middelste pad en
zag daar mevrouw Carmody. Ze had er een derde toehoorder bij
gekregen, een man met grijzig behaarde wangen en een vuile blik
in zijn rollende, bloeddorlopen ogen. Zijn vertwijfelde oogopslag
en bevende handen schreeuwden bijna het woord kater. Het was
niemand minder dan onze oude bekende Myron LaFleur. De vent
die zonder gewetenswroeging een jongen naar buiten stuurde om
mannenwerk te doen.

Dat maffe wijf. Die heks.

Ik kuste Billy en drukte hem stevig tegen me aan. Daarna liep
ik het pad uit naar de voorzijde van de winkel – maar niet door
het pad met huishoudelijke artikelen. Ik wilde niet dat ze me in
de gaten zou krijgen.

Op driekwart van het pad haalde Amanda me in. ‘Moet je dit
echt doen?’ vroeg ze.

‘Ja, ik geloof het wel.’

‘Sorry dat ik het zeg, maar volgens mij is dit je reinste machokul.’ Ze had rode vlekken in haar gezicht en haar ogen waren groener dan ooit. Ze was buitengewoon kwaad.

Ik pakte haar arm en vatte mijn gesprek met Dan Miller nog eens samen. Het raadsel van de auto’s en het feit dat niemand uit de apotheek bij ons was gekomen, deden haar weinig. Wel de kwestie van mevrouw Carmody.

‘Daar zou hij wel eens gelijk in kunnen hebben,’ zei ze.

‘Geloof je dat werkelijk?’ vroeg ik.

‘Ik weet het niet. Die vrouw heeft iets giftigs. En als mensen lang genoeg erg bang zijn, zullen ze zich tot iedereen wenden die een oplossing belooft.’

‘Maar een mensenoffer, Amanda?’

‘De Azteken deden het,’ zei ze met vlakke stem. ‘Luister, David. Kom terug. Als er iets gebeurt... wat dan ook... kom dan terug. Haak zo nodig af en vlucht. Niet voor mij, wat vannacht gebeurd is, was prettig, maar dat was vannacht. Kom terug voor je zoontje.’

‘Ja, ik zal terugkomen.’

‘Ik vraag het me af,’ zei ze en nu zag ze eruit als Billy, afgetoed en oud. Het viel me op dat de meesten er zo uitzagen. Behalve mevrouw Carmody. Mevrouw Carmody zag er op de een of andere manier jonger uit, en vitaler. Alsof ze eindelijk zichzelf was geworden. Alsof... alsof ze opbloede.

We gingen pas om halftien, met ons zevenen: Ollie, Dan Miller, Mike Hatlen, Myron LaFleurs voormalige vriendje Jim (ook met een kater, maar kennelijk vastbesloten een manier te vinden om boete te doen), Buddy Eagleton en ik. De zevende was Hilda Reppler. Miller en Hatlen probeerden haar halfslachtig over te halen ervan af te zien. Ze wilde er niet van horen. Ik probeerde het niet eens. Ik had een vermoeden dat ze misschien beter tegen dingen opgewassen zou zijn dan wie van ons ook, behalve misschien Ollie. Ze droeg een kleine canvas boodschappentas, die was volgeladen met een arsenaal aan spuitbussen met insecticiden, alle zonder dop en klaar voor gebruik. In haar vrije hand hield ze een

tennisracket uit de stand met sportartikelen in het tweede pad.

‘Wat gaat u daarmee doen, mevrouw Reppler?’ vroeg Jim.

‘Dat weet ik niet,’ zei ze. Ze had een lage, schorre, nuchtere stem. ‘Maar het voelt goed in mijn hand zo.’ Ze bekeek hem van top tot teen en haar blik was koud. ‘Jim Grondin als ik het wel heb? Heb jij niet bij mij in de klas gezeten?’

Jims lippen rekten zich in een ongemakkelijke, brede grijns. ‘Ja, mevrouw. Ik en mijn zusje Pauline.’

‘Gisteravond te veel gedronken?’

Jim, die boven haar uittorende en waarschijnlijk vijftig kilo zwaarder was dan zij, bloosde tot in de wortels van zijn kortgeknipte haar. ‘Eh, nee, eh...’

Ze wendde zich van hem af en hij zweeg. ‘Ik geloof dat we klaar zijn,’ zei ze.

We hadden allemaal iets bij ons, maar het was wel een vreemd assortiment wapens. Ollie had Amanda’s revolver, Buddy Egleton had een breekijzer ergens van achteren gehaald. Ik had een bezemsteel.

‘Oké,’ zei Dan Miller met lichte stemverheffing. ‘Wil iedereen even luisteren?’

Een zestal mensen was naar de UIT-deur gekomen om te zien wat er aan de hand was. Ze stonden losjes bij elkaar, en rechts van hen stonden mevrouw Carmody en haar nieuwe vrienden.

‘Wij gaan naar de drogisterij hiernaast om te zien hoe de situatie daar is. Hopelijk kunnen we iets meebrengen om mevrouw Clapham te helpen.’

Dat was de mevrouw die gisteren onder de voet was gelopen toen de insecten kwamen. Ze had een been gebroken en ze had veel pijn.

Miller keek ons allemaal aan. ‘We gaan geen risico’s nemen,’ zei hij. ‘Bij het eerste teken van iets dreigends gaan we vlug terug naar de supermarkt...’

‘En halen ons alle duivelen uit de hel op onze nek!’ riep mevrouw Carmody.

‘Dat is waar!’ viel een van de zomerdames haar bij. ‘Door jullie

zullen ze ons opmerken! Door jullie zullen ze komen! Waarom kunnen jullie niet rustig hier blijven?’

Er klonk instemmend gemompel van een paar van de mensen die aan waren komen lopen om ons te zien weggaan.

Ik zei: ‘Mevrouw, is dit wat u rustig noemt?’

Ze sloeg verward haar ogen neer.

Mevrouw Carmody deed een stap naar voren, met vlammen- de ogen. ‘Je zult sterven buiten, David Drayton! Wil je je zoon tot wees maken?’ Ze doorboorde ons allen met haar blik. Buddy Eagleton sloeg zijn ogen neer en hief tegelijk het breekijzer, als om haar af te weren.

‘Jullie zult allemaal sterven buiten! Beseffen jullie nog niet dat het eind van de wereld is gekomen? De Duivel is los! De Ster straalt en ieder van jullie die buiten die deur treedt, zal verscheurd worden! En daarna komen ze de rest van ons halen, zoals deze goede vrouw al zei! Laten jullie dat gebeuren?’ Ze deed nu een beroep op de toeschouwers, en er klonk een zacht gemompel. ‘Na wat er gisteren met de ongelovigen is gebeurd? Het is de dood! *Dood en verderf! Het is...*’

Een blik erwten vloog plotseling over twee paden en trof mevrouw Carmody tegen de rechterborst. Met een verschrikte kreet wankelde ze achteruit.

Amanda kwam naar voren. ‘Houd je mond,’ zei ze. ‘Houd je mond, ellendige aasgier.’

‘Zij dient de Boze!’ krijste mevrouw Carmody, met een beverig lachje op haar gezicht. ‘Met wie heb jij vannacht geslapen, mevrouw? Met wie heb jij vannacht geslapen? Moeder Carmody ziet het, o ja, moeder Carmody ziet wat anderen ontgaat.’

Maar de betovering die zij een ogenblik had geschapen, was verbroken en Amanda keek haar zonder blikken of blozen aan.

‘Gaan we of blijven we hier de hele dag staan?’ vroeg mevrouw Reppler.

En daar gingen we. O, mijn god, daar gingen we.

Dan Miller ging voorop en Ollie volgde. Ik kwam achteraan, met mevrouw Reppler voor me. Ik was zo bang als ik misschien nog nooit geweest was, en mijn hand die om de bezemsteel sloot, was glad van het zweet.

Er was die ijle, scherpe en onnatuurlijke geur van de mist. Tegen de tijd dat ik de deur uitstapte, waren Miller en Ollie er al in verdwenen en Hatlen, die als derde ging, was bijna onzichtbaar.

Zes meter maar, bleef ik mezelf voorhouden. Zes meter maar. Mevrouw Reppler liep langzaam en met vaste tred voor me en haar tennisracket zwaaide losjes in haar rechterhand. Links van ons was een muur van rode betonblokken. Rechts van ons de voorste rij auto's die uit de mist opdoemden als spookschepen. Een volgende afvalbak werd zichtbaar uit het wit, en daarachter was de houten bank waar de mensen soms op hun beurt aan de openbare telefoon zaten te wachten. *Zes meter maar. Miller is er nu waarschijnlijk al. Zes meter is maar twaalf passen, dus...*

'O, mijn god!' schreeuwde Miller. 'O lieve god, kijk dit eens!' Miller was er dus inderdaad al.

Buddy Eagleton liep voor mevrouw Reppler en hij draaide zich al om om te vluchten, zijn ogen groot en starend. Ze gaf hem een lichte por tegen zijn borst met het tennisracket. 'Waar denk jij naartoe te gaan?' vroeg ze met haar harde, ietwat schorre stem, en daarbij bleef het wat haar paniek betrof.

De rest bereikte Miller ook. Ik keek even achterom en zag dat de Federal nu door de mist was opgeslokt. De muur van rode betonblokken verbleekte tot een lichte tint roze en verdween verderop geheel, waarschijnlijk anderhalve meter voor de UIT-deur. Ik voelde me meer geïsoleerd, meer alleen dan ooit in mijn leven. Het was alsof ik de baarmoeder was kwijtgeraakt.

In de drogisterij had een slachting plaatsgevonden. Miller en ik stonden nu vooraan. Alle wezens in de mist gebruikten voornamelijk hun reukvermogen. Dit was logisch. Hun gezichtsvermogen zou bijna totaal nutteloos voor hen zijn. Het gehoor is beter, maar zoals ik al heb gezegd, deed de mist iets raars met de akoestiek, waardoor dingen die dichtbij waren, ver weg leken, en – soms –

dingen die ver weg waren, dichtbij klonken. De wezens in de mist gingen af op hun meest betrouwbare zintuig. Ze volgden hun neus. Wij in de supermarkt waren eerder gered door het uitvallen van de stroom dan door iets anders. De deuren, die op een elektrisch oog werkten, deden het niet. Daardoor was de supermarkt als het ware verzegeld toen de mist kwam. Maar de deuren van de drogisterij – die waren opengezet. Het uitvallen van de elektriciteit had hun airconditioning uitgeschakeld en ze hadden de deuren opengezet om frisse lucht binnen te laten. Alleen was er nóg iets binnengekomen.

Een man in een roodbruin T-shirt lag op zijn buik in de deur-opening. Tenminste, eerst dácht ik dat zijn T-shirt roodbruin was; toen zag ik een paar witte plekken onderaan en begreep dat het oorspronkelijk helemaal wit was geweest. Dat roodbruin was opgedroogd bloed. En er was nog iets anders met hem dat niet klopte. Ik probeerde te bedenken wat het was. Zelfs toen Buddy Eagleton zich omdraaide en luidruchtig begon te braken, drong het nog niet direct tot me door. Ik denk dat wanneer er met iemand zoiets... zoiets *definitiefs* gebeurt, je geest het eerst verwerpt... tenzij het oorlog is misschien.

Zijn hoofd was weg. Zijn benen lagen gespreid binnen de deuren van de drogisterij en zijn hoofd had over de lage drempel moeten hangen. Maar zijn hoofd was er gewoon niet.

Voor Jim Grondin was het genoeg. Hij wendde zich af met zijn handen voor zijn mond, en zijn bloeddorlopen ogen staarden wild in de mijne. Toen wankelde hij struikelend terug naar de supermarkt.

De anderen besteedden geen aandacht aan hem. Miller was naar binnen gegaan. Mike Hatlen volgde. Mevrouw Reppler ging met haar tennisracket naast een van de dubbele deuren staan. Ollie stond aan de andere kant, hij had Amanda's revolver getrokken en liet de loop naar de grond wijzen.

Hij zei rustig: 'Ik geloof niet dat ik nog veel hoop overheb, David.'

Buddy Eagleton leunde zwakjes tegen de telefooncel, als ie-

mand die zojuist slecht nieuws van thuis heeft gehoord. Zijn brede schouders schokten van het snikken.

‘We zijn nog niet verslagen,’ zei ik tegen Ollie. Ik stapte naar de deur. Ik wilde niet naar binnen, maar ik had mijn zoon een stripboek beloofd.

Het was één grote bende in de Bridgton-drogisterij. Overal lagen paperbacks en tijdschriften. Er lagen een *Spiderman* en een *De Verbijsterende Hulk* vlak voor mijn voeten, en zonder erover na te denken raapte ik ze op en propte ze in mijn achterzak voor Billy. Flesjes en doosjes lagen over de vloer. Een hand hing over een van de rekken.

Een gevoel van onwerkelijkheid overspoelde me. De vernielingen en het bloedbad waren al erg genoeg, maar de winkel zag eruit alsof er ook een of ander krankzinnig feest aan de gang was geweest. Door de hele zaak hingen slingers, die ik eerst voor serpentes hield. Maar ze waren niet plat en breed; ze leken meer op dikke touwtjes of zeer dunne kabels. Het viel me op dat ze bijna dezelfde helderwitte tint hadden als de mist zelf en een gevoel van ijzige kou kroop over mijn rug. Geen crêpepapier. Wat dan? Aan sommige ervan hingen tijdschriften en boeken bengelend in de lucht.

Mike Hatlen porde met zijn ene voet in een vreemd, zwart ding. Het was lang en harig. ‘Wat is dit in jesusnaam?’ vroeg hij aan niemand in het bijzonder.

En plotseling wist ik het. Ik wist wat al degenen had gedood die de pech hadden gehad in de drogisterij te zijn toen de mist kwam. De mensen die de pech hadden gehad, geroken te worden. Weg hier...

‘Weg hier,’ zei ik. Mijn keel was volkomen droog, en de woorden kwamen naar buiten als roestige kogels. ‘We moeten hier weg.’

Ollie keek naar me. ‘David...?’

‘Het zijn spinnenwebben,’ zei ik. En toen klonken er twee gillen in de mist. De eerste van schrik misschien. De tweede van pijn. Het was Jim. Als er boete gedaan moest worden, dan deed hij dat.

‘Wegwezen hier!’ schreeuwde ik naar Mike en Dan Miller. Toen

kwam er iets lusvormigs uit de mist. Het was niet te zien tegen die witte achtergrond, maar ik kon het horen. Het klonk als een zachte slag met een zweep. En ik kon het zien toen het zich om Buddy Eagletons dij wond.

Hij gilte en greep naar het eerste binnen handbereik, wat toevallig de telefoon was. De hoorn werd tot het eind van het snoer getrokken en zwaaide toen heen en weer. 'Au, godverdomme, dat doet pijn!' schreeuwde Buddy.

Ollie probeerde hem te grijpen, en ik zag wat er gebeurde. Tegelijkertijd begreep ik waarom het hoofd van de man in de deuropening er niet was. De dunne witte kabel die als een zijden koord om Buddy's been was gewonden, *verzonk in zijn been*. Zijn broekspijp was recht afgesneden en zakte langs zijn been omlaag. Uit een keurige, cirkelvormige snede in zijn vlees welde bloed, terwijl de kabel dieper wegzakte.

Ollie trok uit alle macht. Er knapte iets met een dun geluid en Buddy was los. Zijn lippen waren blauw door de shock. Mike en Dan kwamen ook, maar te langzaam. Toen liep Dan tegen een aantal hangende draden op en bleef eraan vastplakken, precies zoals een vlieg op een vliegenvanger. Hij bevrijdde zich met een enorme ruk en er bleef een stuk van zijn overhemd aan het spinrag hangen.

Plotseling was de lucht vol van die trage zweepslagen, en de dunne witte kabels zweefden aan alle kanten om ons heen. Ze waren allemaal bedekt met een bijtende substantie. Met meer geluk dan wijsheid ontweek ik er twee. Een kwam bij mijn voeten neer en ik kon het zwakke gesis van borrelend asfalt horen. Een andere kwam aanzweven door de lucht en mevrouw Reppler sloeg er beheerst naar met haar tennisracket. De draad kleefde vast en ik hoorde een hoog *twing! twing! twing!* toen de bijtende stof zich door de snaren van het racket vrat, waardoor ze sprongen. Het klonk alsof iemand snel aan de snaren van een viool plukte. Een ogenblik later wikkelde de draad zich om de greep van het racket en het werd de mist in gerukt.

'Terug!' schreeuwde Ollie.

We gingen op weg. Ollie had zijn arm om Buddy geslagen.

Dan Miller en Mike Hatlen liepen aan weerskanten van mevrouw Reppler. De witte webdraden bleven aanzweven vanuit de mist, onzichtbaar, tenzij je ze kon onderscheiden tegen de rode achtergrond van de betonblokken.

Een ervan wond zich om Mike Hatlens linkerarm. Een andere sloeg in een reeks snelle klappen om zijn nek. Zijn halsslagader begaf het in een spuitende, snelle explosie en hij werd weggesleept, terwijl zijn hoofd er slap bij hing. Een van zijn schoenen viel van zijn voet en bleef op zijn kant liggen. Buddy zakte plotseling voorover, zodat Ollie bijna op zijn knieën viel. 'Hij is bewusteloos, David. Help me.'

Ik greep Buddy om zijn middel en we trokken hem samen onhandig en half struikelend verder. Zelfs in zijn bewusteloze toestand hield Buddy zijn breekijzer nog vast. Het been waar de webdraad omheen was gewonden, hing in een gruwelijke hoek aan zijn lichaam.

Mevrouw Reppler had zich omgedraaid. 'Pas op!' krijste ze met haar roestige stem. 'Kijk uit, achter je!'

Terwijl ik me omdraaide om weg te rennen, dwarrelde een van de webdraden neer op Dan Millers hoofd. Zijn handen sloegen ernaar, rukten eraan.

Een van de spinnen was uit de mist achter ons tevoorschijn gekomen. Hij was zo groot als een flinke hond. Hij was zwart, met gele strepen. Sportwagengestreept, dacht ik; zinloze gedachte. Zijn ogen waren purperrood, als granaatappels. Hij kwam snel naar ons toe lopen op misschien wel twaalf of veertien gelede poten – het was niet een gewone aardse spin die tot horrorfilmformaat was vergroot; het was iets totaal anders, misschien in werkelijkheid helemaal geen spin. Als hij hem gezien had, zou Mike Hatlen begrepen hebben wat dat harige zwarte ding waar hij in de drogisterij tegen geschopt had, werkelijk was. De spin kwam dichterbij, terwijl hij zijn draden spon uit een ovale opening aan de bovenkant van zijn lijf. De slierten zweefden bijna als een waaijer op ons af. Terwijl ik naar deze nachtmerrie keek, die zoveel leek op die dodelijk zwarte spinnen die in de schaduwhoeken van ons

botenhuis bij hun dode vliegen en kevers zaten te peinzen, voelde ik dat mijn geest probeerde zich van zijn ankers los te rukken. Ik geloof nu dat alleen de gedachte aan Billy ervoor zorgde dat ik niet helemaal krankzinnig werd. Ik maakte een of ander geluid. Ik lachte. Huilde. Gilde. Ik weet het niet.

Maar Ollie Weeks was als een rots. Hij hief Amanda's revolver, zo kalm als een man op de schietbaan, en schoot hem van korte afstand met regelmatige tussenpozen leeg op het schepsel. Uit welke hel het ook mocht komen, het was niet onkwetsbaar. Zwart vocht spatte uit zijn lijf en het maakte een verschrikkelijk jankend geluid, zo laag dat je het eerder voelde dan hoorde, als een bastoon uit een synthesizer. Toen rende het terug in de mist en was weg. Het had een hallucinatie kunnen zijn uit een afschuwelijke droom onder invloed van drugs... als het geen plassen kleverig zwart spul had achtergelaten.

We hoorden een metalen klap toen Buddy eindelijk zijn breekijzer liet vallen.

'Hij is dood,' zei Ollie. 'Laat hem maar los, David. Dat vervloekte ding heeft zijn dijslagader doorgesneden, hij is dood. Laten we in godsnaam maken dat we hier weggkomen.'

Weer stroomde het zweet over zijn gelaat en zijn ogen puilden uit zijn grote ronde gezicht. Een van de webdraden zweefde losjes tegen de rug van zijn hand en Ollie zwaaide met zijn arm zodat de draad brak. Hij liet een bloedige striem achter.

Mevrouw Reppler schreeuwde opnieuw 'Kijk uit!' en we draaiden ons naar haar toe. Er was weer een spin uit de mist gekomen, die zijn poten als in een krankzinnige omhelzing om Dan Miller had geslagen, die er met zijn vuisten naar sloeg. Terwijl ik me bukte om het breekijzer van Buddy op te rapen, begon de spin Dan in te spinnen in zijn dodelijke draad, en zijn worsteling werd een afgrijselijke, spartelende dodendans.

Mevrouw Reppler liep naar de spin toe met een bus insecticide in een uitgestrekte hand. De poten van de spin staken zich naar haar uit. Ze drukte op de knop en een wolk van het spul spoot in een van de als een edelsteen schitterende ogen. Weer dat lage

jankgeluid. De spin leek over zijn hele lijf te huiveren en toen begon hij achteruit te rennen, terwijl zijn harige poten over het plaveisel schraapten. Hij sleepte het lichaam van Dan, bonzend en rollend, achter zich aan. Mevrouw Reppler gooide de spuitbus achter hem aan. Hij ketste af op het lijf van de spin en kletterde op het asfalt. De spin botste zo hard tegen een kleine sportauto dat die op zijn veren wiegde, en toen was hij verdwenen.

Ik ging naar mevrouw Reppler, die op haar benen zwaaide en doodsbleek was. Ik sloeg mijn arm om haar heen.

‘Dank je, jongeman,’ zei ze. ‘Ik voel me een beetje zwak.’

‘Niets te danken,’ zei ik hees.

‘Ik zou hem gered hebben als ik had gekund.’

‘Dat weet ik.’

Ollie kwam bij ons. We renden naar de deuren van de supermarkt, terwijl de draden aan alle kanten om ons neervielen. Eén kwam op de boodschappentas van mevrouw Reppler terecht en zonk weg in het canvas. Ze vocht verbeten voor haar eigendom en trok met twee handen aan het hengsel, maar ze verloor de strijd. De tas verdween buiteland in de mist.

Toen we bij de IN-deur waren, kwam een kleinere spin, niet groter dan een jong hondje, langs de muur van het gebouw uit de mist rennen. Hij produceerde geen draden; misschien was hij nog niet volwassen genoeg.

Terwijl Ollie met zijn ene vlezige schouder tegen de deur duwde zodat mevrouw Reppler erdoor kon, hief ik het breekijzer als een speer naar het wezen en doorboorde het. Het kronkelde als een gek, de poten krioelden door de lucht en de rode ogen leken zich op de mijne te richten...

‘David!’ Ollie hield nog steeds de deur open.

Ik rende naar binnen. Hij volgde me.

Bleke, angstige gezichten staarden ons aan. Met zijn zevenen waren we naar buiten gegaan. Drie van ons waren teruggekomen. Ollie leunde tegen de zware glazen deur en zijn brede borst ging hijgend op en neer. Hij begon de revolver van Amanda opnieuw te laden. Het witte overhemd van assistent-bedrijfsleider plakte

aan zijn lichaam en grote grijze zweetplekken waren van onder zijn armen zichtbaar geworden.

‘Wel?’ vroeg iemand met een lage, schorre stem.

‘Spinnen,’ antwoordde mevrouw Reppler grimmig. ‘Die mis-selijke krenge hebben mijn boodschappentas geroofd.’

Toen stortte Billy zich huilend in mijn armen. Ik klampte me aan hem vast. Heel stevig.

10

DE BETOVERING VAN MEVROUW
CARMODY

DE TWEEDE NACHT IN DE
SUPERMARKT

DE CONFRONTATIE

Het was mijn beurt om te slapen, en van de volgende vier uur herinner ik me in het geheel niets. Amanda vertelde me later dat ik veel had gepraat in mijn slaap en een paar keer geschreeuwd, maar ik herinner me geen dromen. Toen ik wakker werd, was het middag. Ik had een vreselijke dorst. Een deel van de melk was zuur geworden, maar er was ook nog melk die goed was. Ik dronk een liter op.

Amanda kwam naar de plaats waar Billy, mevrouw Turman en ik zaten. De oude man die had aangeboden zijn geweer uit zijn auto te halen, was bij haar – Cornell, herinnerde ik me. Ambrose Cornell.

‘Hoe gaat het met je, jongen?’ vroeg hij.

‘Gaat wel.’ Maar ik had nog steeds dorst en mijn hoofd deed pijn. En bovenal: ik was bang. Ik sloeg mijn arm om Billy heen en keek van Cornell naar Amanda. ‘Wat is er?’

Amanda zei: ‘Meneer Cornell maakt zich zorgen over die mevrouw Carmody. En ik ook.’

‘Billy, zullen wij samen een eindje gaan lopen?’ vroeg Hattie.

Billy had geen zin, maar ik zei: ‘Ga toch maar, Big Bill,’ en hij ging mee. ‘Wat is er dan met mevrouw Carmody?’ vroeg ik.

‘Ze is aan het stoken,’ zei Cornell. Hij keek me aan met de grimmigheid die oude mannen soms hebben. ‘Ik geloof dat we er een eind aan moeten maken. Op welke manier dan ook.’

Amanda zei: ‘Er zijn nu al meer dan tien mensen bij haar. Het lijkt wel een soort geschifte kerkdienst.’

Ik herinnerde me een gesprek met een bevriend schrijver die in Otisfield woonde en in het levensonderhoud van zijn vrouw en zijn twee kinderen voorzag door kippen te fokken en één boek per jaar te produceren – een spionageroman. We hadden het over de enorm toegenomen populariteit van boeken die zich met het boven-

natuurlijke bezighielden. Gault wees erop dat het tijdschrift *Weird Tales* in de jaren veertig maar net met winst draaide, en dat het in de jaren vijftig failliet was gegaan. Wanneer de machines falen, had hij gezegd (terwijl zijn vrouw eieren tegen een kaarsvlam hield en een paar hanen buiten knorrig kraaiden), wanneer de technologie faalt, wanneer de traditionele religieuze systemen falen, dan moeten de mensen toch iets hebben. Zelfs een zombie die door de nacht stomelt, kan nog redelijk vrolijk lijken in vergelijking met de existentiële horrorkomedie van een ozonlaag die oplost door de aanslag van miljoenen met fluorkoolwaterstof gevulde deodorantspuitbussen.

We zaten hier nu zesentwintig uur gevangen en we waren niet in staat geweest ook maar iets te doen. Onze eigen expeditie naar buiten had geresulteerd in een verlies van zevenenvijftig procent. Het was niet zo verbazingwekkend dat mevrouw Carmody nu misschien een fonds was met groeiperspectieven.

‘Heeft ze echt al tien mensen?’ vroeg ik.

‘Nou ja, acht,’ zei Cornell. ‘Maar ze houdt geen ogenblik haar mond! Het lijkt wel zo’n marathontoespraak die Castro altijd hield. Het is je reinste lobby.’

Acht mensen. Niet zoveel, nog niet genoeg om een jury samen te stellen. Maar ik begreep hun zorgelijke gezichten. Het was genoeg om hen tot de grootste politieke beweging in de supermarkt te maken, vooral nu Dan en Mike er niet meer waren. De gedachte dat de grootste groep in ons gesloten systeem luisterde naar hoe zij tekeerging over de diepten van de hel en de zeven zegels die geopend werden, gaf me een tamelijk claustrofobisch gevoel.

‘Ze is weer over mensenoffers begonnen,’ zei Amanda. ‘Bud Brown kwam erbij en zei dat ze moest ophouden in zijn zaak die kletsboek te verkopen. En twee van de mannen die bij haar zijn – een daarvan was die Myron LaFleur – zeiden tegen hem dat hij zelf beter zijn bek kon houden en dat dit nog steeds een vrij land was. Hij wilde zijn bek niet houden en toen begon er... een robbertje duwen, zou je kunnen zeggen.’

‘Brown had een bloedneus,’ zei Cornell. En hij vervolgde: ‘Het is hun menens.’

Ik zei: ‘Ze zullen toch niet zo ver gaan echt iemand te doden.’

Cornell zei zacht: ‘Ik weet niet hoe ver ze zullen gaan als die mist niet optrekt. Maar ik heb geen zin dat te onderzoeken. Ik wil hier weg.’

‘Gemakkelijker gezegd dan gedaan.’

Maar er was iets begonnen te tikken in mijn geest. *Geur*. Dat was de sleutel. Ze hadden ons redelijk met rust gelaten in de supermarkt. De insecten waren misschien aangetrokken door het licht, net als de meer gewone insecten. De vogels waren achter hun voedsel aangegaan. Maar de grotere wezens hadden ons met rust gelaten, tenzij we ons om welke reden dan ook blootgaven. De slachtpartij in de Bridgton-drogisterij was gebeurd doordat ze er de deuren hadden opengezet – daarvan was ik overtuigd. Het wezen of de wezens die Norton en zijn gezelschap hadden gegrepen, waren zo te horen zo groot geweest als een huis, maar ze waren, of het was, niet bij de supermarkt gekomen. En dat betekende dat we misschien...

Plotseling wilde ik met Ollie Weeks praten. Ik móést met hem praten.

‘Ik ben van plan hier weg te gaan of te sterven terwijl ik het probeer,’ zei Cornell. ‘Ik ben niet van plan hier de rest van de zomer door te brengen.’

‘We hebben al vier zelfmoorden,’ zei Amanda plotseling.

‘Wat?’

Het eerste wat, half schuldbevestigend, door mijn hoofd flitste, was dat de soldaten ontdekt waren.

‘Met pillen,’ zei Cornell kort. ‘Ik en een stuk of wat andere kerels hebben de lijken naar het magazijn achter gedragen.’

Ik moest een schrille lach bedwingen. We hadden daar langzamerhand een echt lijkenhuis.

‘Er blijven steeds minder mensen over,’ zei Cornell. ‘Ik wil hier weg.’

‘U zult uw auto nooit halen. Geloof me.’

‘De eerste rij niet? Die is dichterbij dan de drogisterij.’

Ik antwoordde niet. Toen nog niet.

Ongeveer een uur later trof ik Ollie bij de bierkoeling aan. Hij dronk een pilsje. Zijn gezicht was uitdrukingsloos, maar ook hij

leek mevrouw Carmody in de gaten te houden. Zij was kennelijk onvermoeibaar. En inderdaad sprak zij weer over mensenoffers, alleen zei nu niemand dat ze haar mond moest houden. Een paar van de mensen die dat gisteren hadden gezegd, waren vandaag bij haar, of waren in elk geval bereid te luisteren – en ze waren nu in de meerderheid.

‘Morgenochtend kan ze hen hebben omgepraat,’ merkte Ollie op. ‘Misschien ook niet... maar als ze hen zover heeft, wie denk je dan dat ze voor die eer zou uitkiezen?’

Bud Brown had haar tegengewerkt. Amanda ook. Er was de man die haar geslagen had. En dan was ik er natuurlijk.

‘Ollie,’ zei ik, ‘ik denk dat we hier wel met een man of zes uit kunnen naar buiten. Ik weet niet hoe ver we zouden komen, maar ik denk dat we tenminste hier weg zouden kunnen komen.’

‘Hoe dan?’

Ik ontvouwde mijn plan. Het was heel eenvoudig. Als we naar mijn Scout renden en er zo snel mogelijk instapten, zouden ze geen menselijke geur opvangen. Tenminste niet als we de raampjes dichthielden.

‘Maar als ze nu door een andere geur worden aangetrokken?’ vroeg Ollie. ‘Van uitlaatgas bijvoorbeeld?’

‘Dan zijn we er geweest,’ gaf ik toe.

‘En beweging,’ zei hij. ‘Het bewegen van een auto door de mist zou hen ook kunnen aantrekken, David.’

‘Dat denk ik niet. Niet zonder de geur van een prooi. Ik geloof echt dat dit de kans is om weg te komen.’

‘Maar wéten doe je het niet.’

‘Nee, niet met zekerheid.’

‘Waar zou je heen willen gaan?’

‘Allereerst? Naar huis. Om mijn vrouw te halen.’

‘David...’

‘Nou goed. Om te kijken. Om zekerheid te hebben.’

‘Die beesten buiten kunnen overal zitten, David. Ze zouden je kunnen pakken zodra je uit je Scout stapt om naar je voordeur te lopen.’

‘Als dat zou gebeuren, zou de Scout voor jou zijn. Het enige wat ik zou vragen, is of je zo goed mogelijk voor Billy wilde zorgen zolang je kon.’

Ollie dronk zijn pilsje op en liet het lege blikje weer in de koeling vallen, waar het rammelend tussen de lege blikken terecht kwam. De kolf van het pistool dat Amanda van haar echtgenoot gekregen had, stak uit zijn broekzak naar buiten.

‘Naar het zuiden?’ vroeg hij, terwijl hij me recht aankeek.

‘Ja, dat dacht ik wel,’ zei ik. ‘Naar het zuiden rijden en proberen uit de mist te komen. Proberen of het lukt.’

‘Hoeveel benzine heb je in je tank?’

‘Hij zit bijna vol.’

‘Heb je eraan gedacht dat het misschien niet mogelijk is om uit de mist te komen?’

Daar had ik aan gedacht. Stel dat het geëxperimenteer bij het Arrowhead-project deze hele streek in een andere dimensie had getrokken, met evenveel gemak als jij of ik een sok binnenstebuiten zou keren?

‘Daar heb ik wel even aan gedacht ja,’ zei ik, ‘maar het alternatief schijnt te zijn hier afwachten wie mevrouw Carmody voor de ereplaats aanwijst.’

‘Dacht je aan vandaag?’

‘Nee, het is nu al middag, en die beesten worden ’s nachts actief. Ik dacht aan morgenochtend, heel vroeg.’

‘Wie zou je willen meenemen?’

‘Mezelf, jou en Billy. Hattie Turman, Amanda Dumfries. Die oude baas Cornell en mevrouw Reppler. Bud Brown misschien ook. Dat zijn er acht, maar Billy kan bij iemand op schoot zitten en we kunnen een beetje inschikken.’

Hij dacht erover na. ‘Goed,’ zei hij ten slotte. ‘We zullen het proberen. Heb je hier al met iemand over gesproken?’

‘Nee, nog niet.’

‘Ik zou je aanraden dat ook niet te doen, tot een uur of vier morgenochtend. Ik zal een paar tassen met levensmiddelen klaarzetten onder het kassablok dat het dichtst bij de deur is...’ Zijn

ogen dwaalden weer naar mevrouw Carmody. 'Als zij het wist, zou ze wellicht proberen ons tegen te houden.'

'Denk je dat?'

Ollie pakte nog een biertje. 'Ja, dat denk ik,' zei hij.

Die middag – gistermiddag – ging als in slow motion voorbij. De duisternis kwam aansluipen en gaf de mist weer die doffe chroomkleur. Om halfnegen werd wat er van de wereld buiten restte langzaam opgenomen in het zwart.

De roze insecten kwamen terug, en daarna de vogelwezens, die langs de ramen scheerden en ze ophapten. Van tijd tot tijd brulde er iets uit het donker, en eenmaal, kort voor middernacht, kwam er een langgerekt *Aaaaa-rooooooe!* dat de mensen met angstige, onderzoekende gezichten naar het donker deed kijken. Het was een geluid zoals je je zou kunnen voorstellen bij een alligator in een moeras.

Het ging vrijwel precies zoals Miller voorspeld had. Tegen de kleine uurtjes had mevrouw Carmody weer vijf zielen erbij gewonnen. McVey, de slager, was er een van. Hij stond met zijn armen over elkaar naar haar te kijken.

Ze was totaal in trance. Ze scheen geen slaap nodig te hebben. Haar preek, een gestage stroom gruwelen uit Doré, Bosch en Jonathan Edwards, ging maar door, toewerkend naar een soort climax. Haar groep begon mee te mompelen en onbewust heen en weer te wiegen, als een stel gelovigen bij een revivaldienst in een tent. Hun uitdrukkingloze ogen glansden. Ze waren in haar ban.

Omstreeks drie uur (de preek ging onafgebroken door, en de mensen die niet geïnteresseerd waren, hadden zich achter in de zaak teruggetrokken om te proberen wat te slapen) zag ik Ollie een tas met levensmiddelen op een plank onder de kassa bij de UIT-deur neerzetten. Een halfuur later zette hij er een tweede tas naast. Niemand leek hem op te merken, behalve ik. Billy, Amanda en mevrouw Turman sliepen samen bij de lege vleeswarenafdeling. Ik ging erbij zitten en viel in een onrustige, oppervlakkige slaap.

Om kwart over vier wekte Ollie me. Cornell was bij hem; zijn

ogen blonken van achter zijn bril. ‘Het is tijd, David,’ zei Ollie.

Een zenuwkramp schoot door mijn buik. Ik schudde Amanda wakker. De vraag wat er zou gebeuren als Amanda en Stephanie samen in de auto zaten, kwam in mijn hoofd op en verdween meteen weer. Vandaag was het maar het beste de dingen te nemen zoals ze kwamen.

Die opmerkelijke groene ogen openden zich en keken me aan. ‘David?’

‘We gaan proberen hier weg te komen. Wil je mee?’

‘Waar heb je het over?’

Ik begon het uit te leggen, maar maakte eerst mevrouw Turman wakker, zodat ik het maar één keer hoefde te vertellen.

‘Die theorie van jou over geur,’ zei Amanda, ‘dat is eigenlijk niet veel meer dan een beredeneerde gok, hè?’

‘Ja.’

‘Dat maakt mij niets uit,’ zei Hattie. Haar gezicht was bleek en ondanks het feit dat ze geslapen had, had ze donkere kringen onder haar ogen. ‘Ik zou alles doen – elk risico nemen – alleen al om de zon weer te kunnen zien.’

Alleen al om de zon weer te kunnen zien. Er ging een kleine hui-
vering door me heen. Ze had haar vinger gelegd op de plek die dicht bij de kern van mijn eigen angsten lag, op het gevoel van een vrijwel onafwendbaar noodlot dat me had gegrepen sinds ik gezien had hoe Norm door de laaddeur naar buiten werd getrokken.

Door de mist leek de zon een kleine zilveren munt. Het was net of je je op Venus bevond.

Het waren niet zozeer de monsterachtige wezens die in de mist op de loer lagen; mijn steek met het breekijzer had me laten zien dat het geen sciencefictiongruwelen waren die onsterfelijke bezaten, maar gewoon organische schepselen met hun eigen kwetsbaarheden. Het was de mist zelf die je kracht uit je zoog en je van je wil beroofde. *Alleen al om de zon weer te kunnen zien.* Ze had het goed gezien. Dat alleen zou het waard zijn een heleboel ellende te doorstaan.

Ik lachte naar Hattie en ze glimlachte aarzelend terug.

‘Ja,’ zei Amanda. ‘Ik ook.’

Ik begon Billy zo voorzichtig mogelijk wakker te schudden.

‘Ik ga ook mee,’ zei mevrouw Reppler kort.

We hadden ons verzameld bij de vleeswarentoonbank, allemaal behalve Bud Brown. Hij had ons voor de uitnodiging bedankt, maar wilde niet mee. Hij wilde zijn plaats in de supermarkt niet verlaten, zei hij, maar hij voegde er met een opmerkelijk vriendelijke stem aan toe dat hij het Ollie niet kwalijk nam als hij wel wegging.

Een onaangename, zoetige geur begon nu uit de wit geëmailleerde vitrine op te stijgen, een geur die me deed denken aan de keer dat onze diepvrieskist het begeven had terwijl wij een week aan de kust doorbrachten. Misschien, dacht ik, was het de stank van bedorven vlees die McVey tot de gelederen van mevrouw Carmody had doen overlopen.

‘... boete doen! We moeten nu over een zoenoffer gaan denken! We zijn gesegeld met zwepen en schorpioenen! We zijn gestraft omdat we in geheimen wilden doordringen die God vanouds verboden heeft! We hebben de lippen van de aarde zien opengaan! We hebben de gedachten uit een nachtmerrie aanschouwd! De rots zal hen niet verbergen, de dode boom zal geen beschutting bieden! En hoe zal het eindigen? Wat zal er een eind aan maken?’

‘Een zoenoffer!’ ‘Zoenoffer... zoenoffer...’ Het werd aarzelend gefluisterd.

‘Laat dat eens klinken alsof jullie het menen!’ schreeuwde mevrouw Carmody. De gezwollen aderen in haar hals waren als uitpuilende strengen. Haar stem was nu gebarsten en hees, maar nog steeds geladen met kracht. En ik bedacht me dat het de mist was die haar die kracht had gegeven – de kracht om de geesten van mensen te benevelen, om maar even een woordspeling te gebruiken – zoals hij de rest van ons beroofd had van de kracht van de zon. Voorheen was ze alleen een lichtelijk excentrieke oude vrouw geweest die een antiekzaak had in een stad die vergeven was van de antiekzaakjes. Enkel een oude vrouw met een paar opgezette beesten achter in de winkel en een reputatie als

(die heks... dat wijf)

volksgenezers. Er werd beweerd dat ze water kon vinden met de wichelroede, dat ze wratten kon bezweren en dat ze je een zalf kon verkopen waarmee sproeten als sneeuw voor de zon verdwenen. Ik had zelfs gehoord – van de oude Bill Giosti misschien? – dat je mevrouw Carmody (in vertrouwen) kon raadplegen over je liefdesleven; als je slaapkamerproblemen had, kon ze je een drankje geven dat je roede weer hard maakte als hout.

‘Een ZOENOFFER!’ riepen ze nu in koor.

‘Een zoenoffer, precies!’ riep ze in verwoording. *‘Alleen een zoenoffer zal deze monsters en gruwelen doen verdwijnen! Door een zoenoffer zullen ons de schellen van de ogen vallen en wij zullen zien!’* Haar stem daalde. *‘En wat is een zoenoffer volgens de Bijbel? Waarmee kan de zonde in het Oog en de Geest van God worden weggewassen?’ ... ‘Met bloed.’*

Ditmaal kroop de ijzige kou als een huivering omhoog door mijn lichaam, tot in mijn nek, waar de haren recht overeind gingen staan. Het was McVey die die woorden had uitgesproken, McVey, die slager was geweest in Bridgton sinds ik een jongetje was aan de getalenteerde hand van mijn vader. McVey, die de bestelling opnam en het vlees uitsneed in zijn bevlekte witte kleding. McVey, die zo lang het mes had gehanteerd, en de zaag en het hakmes bovendien. McVey, die beter dan wie ook zou begrijpen dat de reinigingsvloeistof voor de ziel uit de wonden van het lichaam vloeit.

‘Bloed...’ fluisterden ze.

‘Papa, ik ben bang!’ zei Billy. Hij hield mijn hand stijf omklemd, en zijn kleine gezicht was bleek en strak.

‘Ollie,’ zei ik, ‘waarom maken we niet dat we uit dit gekkenhuis wegkomen?’

‘Oké,’ zei hij. ‘Laten we gaan.’

We liepen het tweede pad in – Ollie, Amanda, Cornell, mevrouw Turman, mevrouw Reppler, Billy en ik. Het was kwart voor vijf in de ochtend en de mist begon weer lichter te worden.

‘Jij en Cornell nemen de tassen met levensmiddelen,’ zei Ollie tegen mij.

‘Oké.’

‘Ik ga als eerste. Je Scout is een vierdeurs, hè?’

‘Ja. Vierdeurs.’

‘Oké. Ik zal het bestuurdersportier en het achterportier aan die kant openmaken. Mevrouw Dumfries, kunt u Billy dragen?’ Ze nam hem in haar armen en tilde hem op.

‘Ben ik te zwaar?’ vroeg Billy.

‘Nee hoor, schat.’

‘Gelukkig.’

‘U gaat met Billy voorin,’ vervolgde Ollie. ‘Schuif helemaal naar rechts door. Mevrouw Turman ook voorin, in het midden. David achter het stuur. De rest...’

‘Waar dachten jullie heen te gaan?’

Het was mevrouw Carmody. Ze stond aan het begin van het pad waar Ollie de tassen met levensmiddelen had verstoppt. Haar broekpak was een gele schreeuw in het halfdonker. Haar haar kroesde woest alle kanten op en deed me een ogenblik denken aan Elsa Lanchester in *De bruid van Frankenstein*. Haar ogen schoten vuur. Achter haar stonden misschien wel vijftien mensen, die de IN- en UIT-deur blokkeerden. Ze zagen eruit als mensen die een auto-ongeluk hadden gehad, of die een vliegende schotel hadden zien landen, of hadden gezien dat een boom zijn wortels uit de aarde trok en wegwandelde.

Billy kromp ineen tegen Amanda aan en begroef zijn gezichtje in haar hals.

‘Wij gaan nu naar buiten, mevrouw Carmody,’ zei Ollie. Zijn stem was wonderlijk zacht. ‘Wilt u alstublieft opzijgaan?’

‘Jullie kunnen niet naar buiten. Daar wacht de dood.’

‘Niemand heeft u iets in de weg gelegd,’ zei ik. ‘Het enige wat wij willen, is datzelfde voorrecht.’

Ze bukte zich en vond moeiteloos de tassen met levensmiddelen. Ze trok ze van de plank waar Ollie ze had neergezet. De ene scheurde open, zodat de blikken over de vloer rolden. Ze smeede de andere weg en die plofte open met het geluid van brekend glas. Frisdrank bruiste alle kanten op en spatte tegen de verchroomde zijkant van de kassa ernaast.

‘Dit is het soort mensen dat de schuld van alles is!’ riep ze. ‘Mensen die zich niet willen buigen voor de wil van de Almachtige. Zondaars, trots en hoogmoedig, dat zijn ze, en koppig bovendien! Uit hun gelederen moet het offer komen! *Uit hun gelederen kome het bloed van het zoenoffer!*’

Een aanzwellend geroezemoes van instemming spoorde haar aan. Ze was nu in een staat van razernij. Speeksel vloog van haar lippen terwijl ze de mensen die zich achter haar verdrongen, toekrijste: ‘*De jongen moeten we hebben! Grijp hem! Pak hem! We moeten de jongen hebben!*’

Ze dromden naar voren, Myron LaFleur voorop, met een lege vreugde in zijn ogen. McVey volgde hem op de voet, met een nietszeggend en onbewogen gezicht.

Amanda deinsde terug, en hield Billy nog steviger vast. Zijn armpjes waren om haar nek geslagen. Ze keek me angstig aan. ‘David, wat moet ik...’

‘*Pak ze beiden!*’ krijste mevrouw Carmody. ‘Pak die hoer van hem ook!’

Zij was een apocalyps van gele en duistere vreugde. Haar tas hing nog steeds aan haar arm. Ze begon op en neer te springen.

‘*Pak de jongen, pak de hoer, pak ze beiden, pak ze allemaal, pak...*’

Er klonk één knal.

Alles bevroor, alsof we een klas vol ongezeglijke kinderen waren, waarin zojuist de onderwijzeres was teruggekeerd, die de deur met een klap had dichtgesmeten. Myron LaFleur en McVey bleven staan, nog ongeveer tien passen van ons af. Myron keek onzeker om naar de slager. Die keek niet terug en leek zelfs niet te beseffen dat LaFleur daar stond. McVey had een uitdrukking op zijn gezicht die ik de laatste twee dagen al op te veel gezichten had gezien. Hij was niet meer bij zinnen. In zijn geest was iets geknapt.

Myron deed een paar stappen achteruit, terwijl hij Ollie met grote, angstige ogen aankeek. Hij begon te rennen. Hij ging de hoek van het pad om, struikelde over een blik, viel, krabbelde weer overeind en was weg.

Ollie stond in de klassieke houding van een schijfschutter, met

de revolver van Amanda in beide handen geklemd. Mevrouw Carmody stond nog steeds bij het begin van het pad. Haar met levervlekken overdekte handen hield ze op haar buik. Bloed stroomde over haar vingers en spatte op haar gele broek.

Haar mond ging open en dicht. Eenmaal. Tweemaal. Ze probeerde iets te zeggen. Ten slotte lukte het haar.

'Jullie zullen daarbuiten allemaal sterven,' zei ze, en toen sloeg ze langzaam voorover. Haar tas gleed van haar arm, kwam op de vloer terecht en ging open, waardoor de inhoud eruit viel. Een buisje rolde naar ons toe en kwam tegen mijn ene schoen aan. Zonder nadenken bukte ik me en raapte het op. Het was een halfleeg buisje aspirine. Ik gooide het weer op de grond. Ik wilde niets aanraken dat van haar was geweest.

De 'congregatie' deinsde terug en verspreidde zich, nu het centrale punt weg was. Geen van hen kon de ogen van die gevallen figuur afhouden of van het donkere bloed dat zich van onder haar lichaam verbreedde.

'Je hebt haar vermoord!' riep iemand in angst en woede. Maar niemand wees erop dat zij iets soortgelijks voor mijn zoon in petto had gehad.

Ollie stond nog steeds verstijfd in zijn schuttershouding, maar nu zag ik dat zijn mond trilde. Ik raakte hem zacht aan. 'Ollie, laten we gaan. En bedankt.'

'Ik heb haar gedood,' zei hij hees. 'Ik heb haar verdomme gedood.'

'Ja,' zei ik. 'Daarvoor bedankte ik je. Laten we nu gaan.'

We kwamen weer in beweging.

Nu ik geen tassen met levensmiddelen hoefde te dragen – dankzij mevrouw Carmody – kon ik Billy overnemen. We wachtten even bij de deur en Ollie zei met een lage, gepijnigde stem: 'Ik zou niet op haar geschoten hebben, David, als er een andere manier was geweest.'

'Nee.'

'Geloof je me?'

'Ja, ik geloof je.'

'Laten we dan gaan.'

We gingen naar buiten.

11

HET EINDE

Ollie liep snel, met het pistool in zijn hand. Voor ik met Billy goed en wel buiten was, was hij al bij mijn Scout, een onstoffelijke Ollie, als een spook in een film. Hij opende het eerste portier. Toen het tweede. En toen kwam er iets uit de mist dat hem bijna in tweeën sneed.

Ik heb het niet goed kunnen zien, en ik geloof dat ik daar dankbaar voor ben. Het leek rood, de boze kleur van een gekookte kreeft. Het had scharen. Het maakte een diep grommend geluid, dat veel leek op het geluid dat we gehoord hadden nadat Norton met zijn groepje platte-aardeadepsten naar buiten was gegaan.

Ollie wist nog één schot te lossen, toen maakten de scharen van het wezen een knijpbeweging en het lichaam van Ollie leek dubbel te klappen in een verschrikkelijke bloedfontein. Amanda's pistool viel uit zijn hand, sloeg op het asfalt en ging af. Ik ving nog een nachtmerrieachtige glimp op van reusachtige, zwarte, glansloze ogen, zo groot als enorme trossen zeedruiven, en toen verdween het wezen weer in de mist met de resten van Ollie Weeks in zijn greep. Een lang, geleed schorpioenenlijf sleepte schurend over het plaveisel.

Er was een ogenblik waarin ik voor een keus stond. Misschien is er altijd zo'n ogenblik, hoe kort ook. Mijn ene helft wilde terugrennen naar binnen, met Billy tegen mijn borst gedrukt. De andere helft rende naar de Scout, gooide Billy naar binnen en dook achter hem aan. Toen gilde Amanda. Het was een hoog, stijgend geluid dat in spiralen steeds hoger leek te worden tot het bijna onhoorbaar was geworden. Billy kroop tegen me aan en drukte zijn gezicht tegen mijn borst.

Een van de spinnen had Hattie Turman te pakken. Een grote.

Hij had haar omvergegooid. Haar jurk was tot boven haar magere knieën opgeschoven, terwijl het dier op haar met zijn harige, stakerige poten haar schouders leek te strelen. Het begon draden te spinnen.

Mevrouw Carmody had gelijk, dacht ik. We zullen hier buiten sterven, we zullen hier buiten werkelijk sterven. 'Amanda!' schreeuwde ik.

Geen antwoord. Ze was onbereikbaar. De spin stond schrijlings over wat er van Billy's babysit over was, de vrouw die van legpuzzels en van die verdomde doorlopers had gehouden, die een normaal mens niet kan maken zonder gek te worden. De draden liepen kriskras over haar lichaam en de witte koorden werden al rood waar de bijtende zuurlaag in haar drong.

Cornell liep langzaam achterwaarts terug naar de supermarkt en zijn ogen achter zijn bril waren zo groot als soepborden. Opeens draaide hij zich om en begon te rennen. Hij klauwde de IN-deur open en rende naar binnen.

De kloof in mijn geest sloot zich toen mevrouw Reppler kordaat naar voren stapte en Amanda eerst met de palm en toen met de rug van haar hand in haar gezicht sloeg. Amanda hield op met gillen. Ik ging naar haar toe, draaide haar om in de richting van de Scout, en schreeuwde 'LOPEN!' in haar gezicht.

Ze liep. Mevrouw Reppler schoof langs me. Ze duwde Amanda naar binnen op de achterbank en stapte daarna zelf in.

Ik rukte Billy van me los en gooide hem naar binnen. Terwijl ik zelf instapte, dwarrelde een van die spinnendraden omlaag en kwam op mijn enkel neer. Hij brandde zoals een vislijn kan branden die snel door je gesloten vuist trekt. En hij was sterk. Ik rukte hard met mijn voet en de draad brak. Ik schoof achter het stuur.

'Doe dicht, o god, doe de deur toch dicht!' krijste Amanda.

Ik deed het portier dicht. Nog geen ogenblik later bonsde een van de spinnen er zacht tegenaan. Zijn rode, kwaadaardig domme ogen waren slechts een paar centimeter van me af. Zijn poten, elk zo dik als mijn pols, glibberden heen en weer over de motorkap. Amanda gilte weer.

‘Mens, houd je kop,’ riep mevrouw Reppler tegen haar.

De spin gaf het op. Hij kon ons niet ruiken en dus waren we er niet meer. Hij wandelde terug in de mist op zijn verwarrende hoeveelheid poten, werd een geestverschijning en verdween.

Ik keek uit het raam om er zeker van te zijn dat hij weg was en opende het portier.

‘Wat doe je nou?’ gilde Amanda, maar ik wist wat ik deed. Ik troost me met de gedachte dat Ollie waarschijnlijk hetzelfde zou hebben gedaan. Ik leunde naar buiten, met één voet op het asfalt, en pakte het pistool. Iets kwam snel naar me toe, maar ik zag het niet. Ik hees me naar binnen en sloeg het portier dicht.

Amanda begon te snikken. Mevrouw Reppler legde haar arm om haar heen en troostte haar op haar nuchtere manier.

Billy zei: ‘Gaan we nu naar huis, papa?’

‘We gaan het proberen, Big Bill.’

‘Oké,’ zei hij zacht.

Ik controleerde de revolver en legde hem toen in het handschoenvak. Ollie had hem opnieuw geladen na de expeditie naar de drogisterij. De andere patronen waren met hem verdwenen, maar dat hinderde niet. Hij had op mevrouw Carmody gevuurd, hij had een keer gevuurd op het wezen met scharen en de revolver was nog een keer afgegaan toen hij op de grond neerkwam. We waren met z’n vieren in de Scout, maar als het er echt op aankwam, zou ik voor mezelf wel een andere uitweg vinden.

Ik doorstond een vreselijk ogenblik toen ik mijn sleutelbos niet kon vinden. Ik doorzocht al mijn zakken, vond niets en voelde toen nogmaals in elke zak, mezelf dwingend het langzaam en rustig te doen. Ze zaten in mijn broekzak; ze waren onder het kleingeld geraakt, zoals sleutels wel eens doen. De Scout startte vlot. Bij het vertrouwenwekkende geraas van de motor barstte Amanda opnieuw in tranen uit.

Ik zat stil en liet de auto stationair lopen om af te wachten wat er door het motorgeluid of door de geur van de uitlaatgassen zou worden aangelokt. Vijf minuten, de langste vijf minuten van mijn

hele leven, gingen voorbij. Er gebeurde niets.

‘Blijven we hier zo staan of gaan we weg?’ vroeg mevrouw Reppler uiteindelijk.

‘We gaan,’ zei ik. Ik reed achteruit de parkeerplaats af en deed het dimlicht aan.

In een opwelling reed ik zo dicht langs de Federal Supermarket als ik kon. Het rechter voorspatbord van de Scout stootte een afvalbak opzij. Het was onmogelijk naar binnen te kijken, behalve door de kijkgaten – door al die zakken met gazonmest en kunstmest zag de zaak eruit alsof er een krankzinnige aanbieding in tuinartikelen woedde – maar bij elk kijkgat waren een paar bleke gezichten te zien, die ons aanstaarden.

Toen maakte ik een bocht naar links en de mist sloot zich ondoordringbaar achter ons. Wat er van die mensen geworden is, weet ik niet.

Ik reed met tien kilometer per uur terug langs Kansas Road en zocht op de tast mijn weg. Zelfs met de koplampen en de stadsverlichting aan, was het onmogelijk meer dan twee tot drie meter voor me uit te zien.

De aarde had een of andere verschrikkelijke, verwoestende kracht ondergaan; dat had Miller goed gezien. Op sommige plaatsen was de weg alleen gebarsten, maar elders was het alsof de grond helemaal ingezakt was, waardoor er grote plakken asfalt schuin omhoogstaken. Ik kon eroverheen komen dankzij de vierwielaandrijving. God zij daarvoor gedankt. Maar ik was vreselijk bang dat we wel gauw bij een obstakel zouden komen waar zelfs de vierwielaandrijving ons niet overheen zou kunnen krijgen.

Een rit die gewoonlijk maar acht minuten duurde, kostte me nu veertig minuten. Eindelijk doemde het bord op uit de mist dat onze eigen weg aangaf. Billy, om kwart voor vijf gewekt, was diep in slaap in deze auto, die hij zo goed kende dat het voor hem waarschijnlijk was alsof hij thuis was.

Amanda keek zenuwachtig naar de weg. ‘Ga je daar echt in rijden?’

‘Ik ga het proberen,’ zei ik.

Maar het was onmogelijk. De storm die door het bos had gejaagd, had een heleboel bomen losgewrikt en door die rare, draai-
rige verzakking waren ze omgevallen. Ik kon nog met veel gekraak
over de eerste twee komen; die waren tamelijk klein. Toen kwam
ik bij een stoere oude den die over de weg lag als de barricade van
een bandiet in een western. Het was nog bijna vijfhonderd meter
naar het huis. Billy sliep door naast me en ik zette de Scout op
de handrem, deed mijn handen voor mijn ogen en probeerde te
bedenken wat verder te doen.

Nu, terwijl ik in het Howard Johnson Motel bij afrit 3 van het
klaverblad Maine zit en dit allemaal opschrijf op briefpapier van
het motel, denk ik dat mevrouw Reppler, die taaie en handige
oude dame, de wezenlijke hopeloosheid van de situatie in een paar
vlotte regels had kunnen neerzetten. Maar ze was zo vriendelijk
het mijzelf te laten uitdenken.

Ik kon niet naar buiten. Ik kon hen niet alleen laten. Ik kon
mezelf niet eens wijsmaken dat al die monsters als uit een hor-
rorfilm alleen bij de Federal zaten. Als ik het raampje op een kier
draaide, kon ik ze in het bos horen, krakend en brekend over de
steile helling. Het vocht druppelde van de overhangende bladeren.
Boven ons werd de mist van tijd tot tijd even donkerder wanneer
een nachtmerrieachtige, half-geziene, levende vlieger over ons
heen vloog.

Ik heb geprobeerd mezelf – toen en nu – te vertellen dat ze, als
ze heel snel had gereageerd, als ze zich in het huis had opgesloten,
genoeg voedsel had voor een week tot tien dagen. Het werkt maar
een klein beetje. Wat steeds in de weg zit, is mijn laatste herinne-
ring aan haar, met haar zonnehoed op en tuinhandschoenen aan,
op weg naar onze kleine moestuin, terwijl de mist onafwendbaar
over het meer achter haar kwam aanrollen.

Nu gaat het om Billy, nu is het Billy om wie ik moet denken, Big
Bill, Big Bill... misschien moet ik het honderd keer op dit velletje
papier schrijven, als een kind dat voor straf moet schrijven 'Ik mag
geen propjes gooien in de klas', terwijl een stil middagzonnetje

door het raam schijnt, de lerares huiswerk corrigeert achter haar lessenaar en het enige geluid haar krassende pen is, terwijl ergens ver weg op straat de jongens bezig zijn partijen te kiezen voor een spelletje baseball. Hoe dan ook, uiteindelijk deed ik het enige wat ik kon doen. Ik reed de Scout voorzichtig achteruit tot we weer op Kansas Road waren. Toen huilde ik.

Amanda raakte schuchter mijn schouder aan. 'David, ik vind het zo ellendig voor je.'

'Ja,' zei ik, terwijl ik trachtte mijn tranen in te houden. 'Ja, ik ook.'

Ik reed naar de weg 302 en sloeg links af, richting Portland. Deze weg was ook plaatselijk gebarsten en gesprongen, maar was over het geheel genomen berijdbaarder dan Kansas Road was geweest. Ik maakte me zorgen over de bruggen. Maine is doorgroefd met stromend water en er zijn overal grote en kleine bruggen. Maar de brug bij Naples was intact, en van daar was het één – zij het langzame – ruk naar Portland.

De mist bleef dicht. Eenmaal moest ik stoppen, omdat ik dacht dat er bomen over de weg lagen. Toen begonnen de bomen te bewegen en te golven en ik begreep dat het weer tentakels waren. Ik stopte, en na een tijdje trokken ze zich terug. Eén keer landde er een groot beest met een iriserend groen lijf en lange transparante vleugels op de motorkap. Het leek op een erg misvormde libel. Het bleef een ogenblik zitten, vloog toen weer op en was weg.

Billy werd wakker ongeveer twee uur nadat we Kansas Road achter ons hadden gelaten, en vroeg of we mamma nu al hadden gehaald. Ik vertelde hem dat ik onze weg niet in had gekund vanwege de gevallen bomen.

'Is er niets met haar gebeurd?'

'Billy, ik weet het niet. Maar we zullen teruggaan om te kijken.'

Hij huilde niet. In plaats daarvan dommelde hij weer in. Ik had liever zijn tranen gehad. Hij sliep te veel, en dat beviel me niets.

Ik begon hoofdpijn te krijgen van de spanning. Dat kwam door rijden door de mist met een gangetje tussen de tien en vijftien kilometer per uur, en door de spanning van het weten dat er letterlijk

van alles uit die mist tevoorschijn kon komen: een weggespoeld stuk weg, een aardverschuiving of een driekoppig monster. Ik geloof dat ik bad. Ik bad God dat Stephanie leefde en dat Hij mijn overspel niet op haar zou wreken. Ik bad God me Billy in veiligheid te laten brengen, omdat hij zoveel had doorgemaakt. De meeste mensen hadden hun auto aan de kant van de weg gezet toen de mist kwam, en tegen de middag waren we in North Windham.

Ik probeerde River Road, maar na ongeveer zes kilometer was een brug over een kleine en luidruchtige stroom in het water gestort. Ik moest bijna anderhalve kilometer achteruitrijden voor ik een plek vond die breed genoeg was om te keren. Nu gingen we toch via de 302 naar Portland. Toen we daar aankwamen, reed ik de oprit naar de tolweg op. De rij keurige lokethokjes die de toegang bewaakten, was veranderd in een rij hologige skeletten met ingeslagen ruiten. Alle hokjes waren leeg. In de glazen schuifdeur van één ervan hing een gescheurd jasje met het embleem van de Maine Tolweg Beheer op de mouwen. Het was doordrenkt met koekend, opdrogend bloed. We hadden niet één levend mens gezien sinds we de Federal hadden verlaten.

Mevrouw Reppler zei: 'David, probeer je radio eens.'

Ik sloeg me voor het hoofd uit irritatie en woede over mezelf, terwijl ik me afvroeg hoe ik zo stom geweest kon zijn om zo lang niet aan de autoradio van de Scout te denken.

'Niet doen,' zei mevrouw Reppler kort. 'Je kunt niet aan alles denken. Als je dat probeert, word je gek en ben je van geen enkel nut meer.'

Ik kreeg niets dan een gierend geruis op de hele AM-band, en de FM gaf niets dan een onheilspellende, effen stilte.

'Betekent dat dat alle zenders uit de lucht zijn?'

Ik wist wat ze misschien dacht. We waren nu ver genoeg naar het zuiden om een aantal sterke stations uit Boston te kunnen ontvangen – WRKO, WBZ, WMEX. Maar als Boston weg was...

'Het betekent niets met zekerheid,' zei ik. 'Dat gekraak op de AM is gewoon atmosferische ruis. De mist heeft ook een dempende werking op radiosignalen.'

‘Weet je zeker dat dat het enige is?’

‘Ja,’ zei ik, maar dat wist ik helemaal niet zeker.

We reden naar het zuiden. De mijlpaaltjes rolden voorbij, aftelend van omstreeks veertig. Zodra we Mile 1 bereikten, zouden we bij de grens met New Hampshire zijn. Het rijden over de tolweg ging minder vlot; veel bestuurders hadden het niet willen opgeven en er waren op verschillende plaatsen kettingbotsingen geweest. Ik moest een paar keer over de middenberm rijden.

Om ongeveer tien voor halftwee – ik begon honger te krijgen – greep Billy mijn arm. ‘Papa, wat is dat? Wat is dát!’

Een schaduw doemde op uit de mist en kleurde hem donker. Hij was zo hoog als een klif en kwam recht naar ons toe. Ik trapte hard op de rem. Amanda, die zat te dommelen, werd naar voren gesmakt.

Er kwam iets aan; alweer is dat het enige wat ik met zekerheid kan zeggen. Misschien komt dat door het feit dat we door de mist slechts een korte glimp van dingen opvingen, maar volgens mij is het even waarschijnlijk dat er bepaalde dingen zijn die je geest gewoon ontkent. Er zijn dingen, zó duister en gruwelijk – zoals er ook dingen zijn van zó’n schoonheid – dat ze niet door de pe-tieterige deuren van de menselijke waarneming kunnen.

Het had zes poten, dat weet ik; de huid was leigrijs en hier en daar donkerbruin gevlekt. Die bruine vlekken deden me opeens denken aan de levertvlekken op de handen van mevrouw Carmody. De huid was zwaar gerimpeld en doorgroefd, en daaraan klamp-ten zich tientallen, honderden van die rozeachtige ‘insecten’ met ogen op steeltjes. Ik weet niet hoe groot het in werkelijkheid was, maar het liep over ons heen. Een van de grijze, gerimpelde poten dreunde vlak naast mijn raampje neer en mevrouw Reppler zei later dat ze de onderkant van het lichaam niet had kunnen zien, hoewel ze haar nek had uitgestoken om naar boven te kijken. Ze zag alleen twee cyclopische poten, die als levende torens oprezen in de mist tot het punt waar ze onzichtbaar werden.

Gedurende het ogenblik dat dit wezen boven de Scout was, kreeg ik een indruk van iets dat zo groot was dat een blauwe vinvis

ernaast op een forel zou lijken – met andere woorden, iets wat zo groot was dat het de verbeelding te boven ging. Toen was het weg en het liet nog een reeks seismologische bonzen horen. Het liet sporen achter in het beton van de snelweg, sporen, zo diep dat ik de bodem niet kon zien. Elke pootafdruk was bijna groot genoeg om de hele Scout in te laten vallen.

Een ogenblik lang zei niemand iets. Er was geen geluid behalve onze ademhaling en de wegstervende dreunen van het passeren van dat grote Iets.

Toen zei Billy: ‘Was dat een dinosaurus, pap? Net als die vogel die in de supermarkt was?’

‘Dat denk ik niet. Ik geloof niet dat er ooit een dier bestaan heeft dat zo groot was, Billy. Tenminste niet op deze aarde.’ Ik dacht aan het Arrowhead-project en vroeg me weer af met wat voor iets verdomd krankzinnigs ze daar bezig geweest konden zijn.

‘Zullen we doorrijden?’ vroeg Amanda zacht. ‘Het kan misschien terugkomen.’

Ja, en er kunnen er verderop nog meer zijn. Maar het had geen zin dat te zeggen. We moesten ergens heen. Ik reed door, zigzaggend tussen die verschrikkelijke voetsporen door tot ze van de weg afbogen.

Dat is wat er gebeurd is. Bijna tenminste – er is nog één laatste ding waar ik zo dadelijk aan toekom. Maar je moet niet een of ander keurige conclusie verwachten. Niets in de trant van: En toen ontsnapten ze uit de mist in de gulle zonneschijn van een nieuwe dag; of: Toen we wakker werden, was eindelijk de National Guard gearriveerd; of zelfs die aloude oplossing: Het bleek allemaal een droom te zijn.

Het is, vermoed ik, wat mijn vader altijd ‘een Hitchcock-einde’ noemde, waarmee hij een dubbelzinnig slot bedoelde dat de lezer of kijker de gelegenheid bood zelf te bedenken hoe het afliep. Mijn vader had niets dan verachting voor zulke verhalen; hij zei altijd dat dat wel erg gemakkelijk was.

We kwamen bij dit motel bij afrit 3 toen het begon te scheme-

ren, waardoor autorijden iets voor zelfmoordenaars werd.

Daarvoor hadden we al een risico genomen op de brug over de Saco River. Hij zag er lelijk verwrongen uit, maar in de mist kon je onmogelijk zien of hij nog heel was of niet. Die keer wonnen we het spelletje.

Maar we moeten ook aan morgen denken, nietwaar?

Terwijl ik dit schrijf, is het kwart voor één in de ochtend van de drieëntwintigste juli. Het is pas vier dagen geleden dat de storm, die het begin van alles lijkt, hier was. Billy slaapt in de lounge op een matras dat ik voor hem heb aangesleept. Amanda en mevrouw Reppler zitten hier bij me. Ik schrijf bij het licht van een grote zaklamp en buiten tikken en bonzen de roze insecten tegen het glas. Af en toe hoor je een hardere bons wanneer een van de vogels er een oppikt.

De Scout heeft nog genoeg benzine om ons misschien tweehonderd kilometer verder te brengen. Het alternatief is proberen hier te tanken; er is een pompstation bij het motel en hoewel er geen stroom is, denk ik dat ik wel wat uit de tank zou kunnen overhevelen. Maar...

Maar dat betekent buiten zijn.

Als we benzine kunnen krijgen – hier of verderop – blijven we rijden. Ik heb nu namelijk een bestemming in gedachten. Dat is het laatste wat ik nog wilde vertellen.

Ik kan er niet zeker van zijn, dat is de ellende. Het kan mijn verbeelding geweest zijn, slechts een wensdroom. En zelfs als het dat niet is, is de kans nog steeds erg klein. Hoeveel kilometer? Hoeveel bruggen? Hoeveel wezens die mijn zoon graag zouden verscheuren en opvreten, ook al zou hij schreeuwen van angst en pijn? De kans dat het niet meer dan een dagdroom was, is zo groot dat ik het niet aan de anderen verteld heb... nog niet tenminste.

In de flat van de beheerder vond ik een radio die op batterijen werkt en een groot bereik heeft. Van de achterkant liep een platte antennendraad via het raam naar buiten. Ik zette hem aan, verschoof de schakelaar op BAT, draaide aan de tunerknop, aan de squelchknop, en kreeg nog steeds alleen geruis of doodse stilte.

En toen, aan het uiterste eind van de AM-band, toen ik juist mijn hand uitstak naar de knop om hem uit te draaien, dacht, of droomde ik dat ik één enkel woord hoorde.

Er kwam niet meer. Ik luisterde nog een uur, maar er kwam niet meer. Als dat ene woord er was, kwam het door via een of andere kleine verdunning in de dempende mist, een heel korte scheur die zich onmiddellijk weer sloot.

Eén woord.

Ik moet wat slapen... als ik kan slapen en niet tot de dageraad gekweld word door de gezichten van Ollie Weeks en mevrouw Carmody en Norm, de magazijnjongen... en door het gezicht van Steff, half beschaduwd door de brede rand van haar zonnehoed.

Er is hier een restaurant, een typisch Howard Johnson-restaurant met een dinerzaal en een lange, hoefijzervormige lunchbar. Ik zal deze bladzijden op de lunchbar achterlaten en misschien zal iemand ze ooit vinden en lezen. Als ik het maar werkelijk gehoord heb. Als ik me het maar niet verbeeld heb.

Ik ga nu naar bed. Maar eerst ga ik mijn zoon een zoen geven en twee woorden in zijn oor fluisteren. Tegen de dromen die kunnen komen, begrijp je.

Twee woorden die een beetje op elkaar lijken.

Het ene woord is Hartford.

Het andere is hoop.

